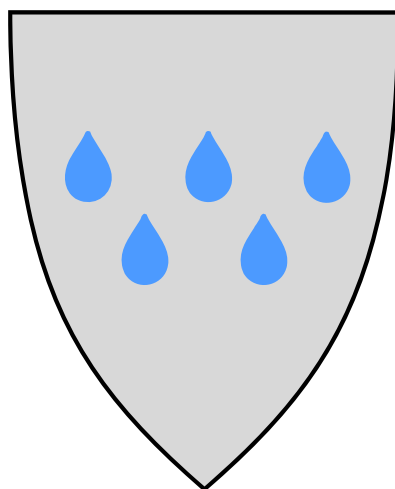

Kommunestyrets vedtak
til
Budsjett 2011
Økonomiplan 2011-2014

for

Tinn kommune

K-sak 129/10
Vedtatt i Tinn kommunestyret
16 desember 2010

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. Forord	3
2. Kommunestyrets vedtak	4
3. Hovedoversikter kommunestyrets vedtak	9
4. Rådmannens budsjettforslag	16
5. VEDLEGG	57
A. Netto ramme pr. enhet	58
B. Oversikt over avgifter og gebyrer	61
C. Selvkostberegninger	97

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Kommunestyrets vedtak

1. Forord

Kommunestyret vedtok 16.12. 2010 Tinn kommunes budsjett for 2011 og Økonomiplan 2011 – 2014. Dette dokumentet inneholder rådmannens forslag og kommentarer samt de endringer som ble gjort av kommunestyret. Alle oversikter er oppdatert i henhold til kommunestyrets vedtak.

Budsjettet er basert på innspill fra de kommunale enhetene og politiske signaler gjennom året.

På grunn av at store inntektsposter stagnerer i økonomiplanperioden blir det innstramminger i enhetenes driftsrammer fra 2011. Dette vil etter hvert bety færre kommunalt ansatte og medføre behov for omlegging av tjenestetilbudet.

Det signaliseres store opprustnings- og vedlikeholdsbehov i årene framover, og det er tatt noen grep i forhold til dette.

I denne økonomiplanperioden blir et hovedmål å få på plass en organisering av kommunens skole- og barnehagetjenester som kan møte framtida på en bærekraftig måte. I neste økonomiplanperiode fra 2015 må en forberede seg på å møte eldrebølgen som da etter hvert slår inn i Tinn. Den store nysatsingen i denne planperioden er opprustningen av Rjukan torg som skal være ferdig i løpet av 2013.

Budsjett/økonomiplan utarbeides i løpende priser. Dette medfører at en får god oversikt over utviklingen av økonomien i planperioden. Det ble innført økonomisk rammestyring for enhetene fra 2010.

Totalbudsjettet for 2011 er på 571,2 mill. kr. Driftsbudsjettet utgjør 545,3 mill. kr og investeringene 25,9 mill. kr . I hele økonomiplanperioden 2011 – 2014 skal det investeres for 112,3 mill. kr. Det legges i utgangspunktet opp til et netto driftsresultat på 3 % av driftinntektene i 2011 og hvert år i økonomiplanperioden. På grunn av overføring av utgifter knyttet til ekstra vedlikehold fra investeringsramma til drift justeres netto driftsresultat, men samlet ligger budsjettet innenfor de rammene som kommunens handlingsregler gir. Kommunens lånegjeld vil øke fra dagens nivå på ca 306 mill. kr. til ca 310 mill.kr. Det skal tas opp ca. 38,1 mill. kr. i nye lån.

Rjukan, 10. januar 2011

Turid Opedal
ordfører

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Kommunestyrets vedtak

2. Kommunestyrets vedtak

” Vedtak i Tinn kommunestyre – 16.12.2010

Generelle vedtak:

1. Kommunestyret vedtar brutto utgiftsramme og brutto inntektsramme for 2011-2014 for hver enkelt enhet..
2. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2011-2014 på totalt kr. 112 360 000.
3. Kommunestyret vedtar finansiering av investeringer slik det fremgår av investeringsbudsjettet for 2011-2014.
4. Avgifter og egenbetalinger for 2011 fastsettes i samsvar med kommunestyrets vedtak.
5. Kommunestyret forutsetter at det i løpet av budsjettåret blir lagt frem tertialrapporter.
6. Økonomisk rammestyring av kommunens enheter videreføres i henhold til tidligere vedtatte regler. Ordningen evalueres i 2011.
7. Vi innfører ikke utvidelse av eiendomsskatt på dette tidspunktet. Vi vil allikevel gi rådmannen tillatelse til å starte arbeidet med å finne ut inntektsgrunnlaget for en evt. Innføring av eiendomsskatt i denne økonomiplanperioden. Eiendomsskatt på verker og bruk blir som i dag
8. Ingen endringer i dagens skolestruktur.
9. Det skal utarbeides en ny plan for utviklingen av helse, pleie og omsorgstjenestene i Tinn kommune. Agenda Kaupangs rapport for gjennomgang av disse tjenesteområdene legges til grunn for den videre planleggingen. Planen skal også ta utgangspunkt i realistiske økonomiske rammer. Planforslag skal være klart til 01.09.2011.
10. Rådmannen skal i løpet av 2011 legge fram sak om å etablere et samarbeid om renovasjonstjenester i Kongsbergregionen.
11. Rådmannen skal i løpet av 2011 komme med forslag om en ny organisering av kommunens eiendomsforvaltning.

Lånevedtak:

12. Kommunestyret godkjenner låneopptak på 7,803 mill. kr. i 2011, 10,540 mill. kr i 2012, 9,880 mill. kr. i 2013 og 9,913 mill. kr. 2014 – til sammen 38,136 mill. kr i økonomiplanperioden. Lånene tas opp i den takt som er nødvendig for å sikre finansiering av investeringene uavhengig av om disse er fullført i budsjettåret eller ikke.
13. Rådmannen får fullmakt til å godkjenne låneopptak i henhold til vedtatt finansreglement, med den begrensning at avdragstiden for samlet lånesum ikke overstiger 40 år.

Skattevedtak:

14. Skatt på inntekt og formue:
Kommunestyret opprettholder tidligere vedtak om å benytte høyeste sats for den kommunale skattøren.
15. Eiendomsskatt
Eiendomsskatt på verker og bruk skrives ut i hele Tinn kommune med 7 o/oo av takstgrunnlaget. Helt fritatt for eiendomsskatt er eiendommer som omfattes av eiendomsskattelovens § 7:
bokstav a) eiendom tilhørende stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten
bokstav b) bygning som har historisk verdi og som dessuten er fredet etter lov om kulturminner

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014

Kommunestyrets vedtak

Innledning:

Kommunestyre mener det er riktig å justere driftsnivået i Tinn kommune i forhold til de varslede stagnerende inntekter vi står ovenfor. Vi er opptatte av å være en god arbeidsgiver som legger langsiktige og forutsigbare planer for driften av kommunen.

Kommunestyret å gå for rådmannens økonomiske måltall for budsjett 2011 og budsjettperioden 2011 – 2014. Vi ønsker allikevel å presisere at måltallet for netto driftsresultat må ha som mål å komme seg inn på 3-5%. Et 2 % netto driftsresultat slik det er lagt opp til i økonomiplanen gir for lite handlingsrom over tid. Rådmannen må gjøre tiltak for at dette opprettholdes fremover.

Kommunestyre er enig med Rådmannen i at budsjettet for 2011 og hovedtrekkene i økonomiplanen er en forsvarlig forvaltning av kommunens penger og den gir rom for noe investeringer og nye utviklingstiltak.

- *Kommunestyret mener at Tinn kommune skal ha et bredt samfunnsansvar og servicen teknisk i dag yter til arrangementer skal videreføres.*
- *Det skal settes i gang en gjennomgang av alle kommunens tjenester på linje med den som ble gjort innenfor helse, pleie og omsorg. Målet er å se om vi bruker pengene på en riktig og fremtidsretta måte og om vi får kvalitet i forhold til innsats. Det er også ønskelig at det legges til rette for brukerundersøkelser innenfor de serviceretta tjenester vi utfører.*
- *Man ser positivt på at det sees på mulighet for en ny og moderne barnehage på Rjukan som fortsatt skal gi full barnehagedekning.*
- *Det sendes en henstilling til NetCom og Telenor og ber om at mobildekning fra Buskerud grense til Rjukan, Rv 37 bedres.*
- *Det er i 2010 avsatt kr.500 000 til mobildekning over Hovinheia.*
- *Tinn kommunes andel av den statlige eldremilliarden på kr. 1,492 mill avsettes til fremtidige behov innenfor område helse, pleie og omsorg. Kr. 160 000 brukes til å justere omsorgsplanen.*
- *Den lånte summen på kr. 800 000 ifm med det nye utebadet på Rjukanbadet føres tilbake til badets vedlikeholdsfond i 2012.*
- *Tinn kommune er opptatt av å opprettholde og videreutvikle er godt skoletilbud på Rjukan videregående skole. Skolen er viktig for områdene tilknyttet Vest-Telemark.*

Næringslivet i regionen har behov for arbeidskraft med fagutdanning på forskjellige områder. For å tilrettelegge for å få elever fra Vest Telemark bør en se på muligheten for et prosjekt for kollektivtransport tilpasset pendling til jobb, skole og sykehus.

Rådmannen bes legge fram en sak om et forsøksprosjekt for kollektivtransport tilpasset arbeidspendling, elevtransport og transport til sykehuset på strekningen Rauland – Rjukan og Vinje – Tinn.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Kommunestyrets vedtak**

Utredningen bør inneholde kostnadsoverslag og passasjergrunnlag for nå-situasjonen, samt potensiale for en vekstsituasjon. Rådmannen bes ta kontakt med Vinje kommune og Telemark fylkeskommune for å kartlegge muligheten for et finansielt samarbeid for å realisere et slikt tilbud.

Utredningen settes i gang straks.

- *Botilbud for elever*

Rådmannen bes legge frem en sak om et tilpasset botilbud for elever som går på skole i Tinn kommune og som ivaretar skole-elevenes ønsker i et botilbud med kostnadsoverslag og kartlegging av potensielle eiendommer for et bofellesskap for skole-elever.

Utredningen settes i gang straks.

- *Tinn kommune må snarest sette i gang reguleringsarbeid for bygging av boliger på Rjukan og andre steder i kommunen.*
 - *Det er nå mangel på leiligheter på Rjukan. Kommunen må snarest sette i gang arbeid for å skaffe tilveie leiligheter. Dette kan være i boligbyggelagsregi eller på annen måte som for eksempel å kjøpe leiligheter i boligprosjekt.*
 - *Avsetning kunstgressbane i 2010 overføres til 2011.*
 - *Tinn kommune må ta initiativet til å bli en foregangsbedrift og pådriver for utdanning av nye lærlinger. Vi må strekke oss lenger for å ta ansvar for den arbeidsmessige fremtida vår.*
 - *Halleien i Tinn skal ikke endres fra dagens praksis. Bruk av idrettshaller for idrett skal fortsatt være gratis.*
 - *Rjukan Idrett man ser positivt på å opprettholde rammene til Rjukan Idrett i fra Tinn kommune sin side. Men Rjukan Idrett må etterkomme vedtektene sine og vi ber om at Rjukan Idrett informerer kommunestyret om drift og videre planer for driften og legger frem godkjent regnskap for stiftelsen.*
 - *Administrasjonen bes lage en sak for bruk av Marum Ullern skole, og viser bl.a. til folkemøtet som ble holdt tidligere i høst.*
- Viser til tidligere vedtak hvor en skal se på bruken av Marum Ullerns skole ved ferdigstillelse av Atråskolen. Marum Ullern blir foreløpig brukt til SFO inntil videre.*
- *Kommunestyret ber oppvekstutvalget vurdere de to ungdomsskolenes tekniske status og ber om en sak på dette.*
 - *Administrasjonsutvalget er av den oppfatning at reduksjon i antall årsverk innafor tjenesteområdene, helse, PU og pleie- og omsorg må vurderes i henhold til anbefalingene som ligger i AGENDA Kaupangs rapport.*

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

BUDSJETTFORSLAG 2011

	2011
VM	500 000
Rjukan skolekorps	100 000
Tilbakeføringstilskudd, økning	200 000
Stadion/Rjukanbadet	150 000
Formannskapetets disposisjon, økning	300 000
Ballbinge i Hovin (inkl. Forsk. Spillemidler)	470 000
Krematoriet (inkl. Prosjektmidler)	500 000
Brannsikringstiltak, kirkene (disp. Av rådmannen)	825 000
Trygghetsalarmer	48 000
Knut Dahle skulptur, avsettes.	200 000
Det forutsettes fullfinansiering av prosjektet før utbet.	
Skogrydding/beplantning. Det forutsettes at det inngås en partnerskapsavtale med næringsliv og andre	152 000
Norske Redningshunder	30 000
Restfinansiering kunstgressbane, barneskoler og Røyskattlia	150 000
Rjukan barneskole, lekepl/gymutstyr	125 000
Blomstervoll, Mæl	30 000
Omdømmebygging/rek.plan -, avsetning	200 000
Andre næringstiltak - utd.	250 000
Myrfiken	300 000
Rusprosjekt	500 000
Vaksine 2011 og 2012	100 000
Rjukan Ung.skole, garderobe-dusjanlegg	75 000
El. skyteskiver Gaustabanen	120 000
Skitunnel	225 000
Sum	5 550 000
Finansiering	
Avsatte næringstiltak	-2 000 000
Dekkes over merinntekt i 2010 konsesjonkraft tot. 3,825 mill , bruk kr 3 325 000 i drift	-3 325 000
Bruk av disp. fond	-125 000
Bruk av avsetning til næringsplan	-100 000
Sum finansiering	- 5 550 000

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Kommunestyrets vedtak

<i>Oppfølging av næringsplan, avsetning til bruk av næringsutv.</i>	780 000
<i>Øst Telemark Etablerersenter,</i>	120 000
<i>Dekning av avsetn. Oppfølging av næringsplan</i>	- 900 000

Rjukanhuset. Avsetning 2010 kr 2 000 000 overføres 2011

<i>Rjukanhuset. Avsetning 2011</i>	1 000 000
<i>Rjukanbadet, vedlikehold avsetning 2012 - kr 800 000</i>	
<i>Dekkes over merinntekt i 2010 konsesjonskraft tot. 3,825 mill , bruk kr 1 000 000 i drift</i>	-1 000 000

INVESTERING:

Hengebro, Mælandtangen, avsetning 2011 og 2012 må opp som egen sak

Det vises til vedtak fattet av kommunestyret 24. juni 2010 om at styret i Krossobanen må legge fram en plan for drift av anlegget med tilhørende budsjett. Den må bl.a. inneholde en vurdering av driftsgrunnlaget, opplysninger om målgrupper, og om det skal være helårsdrift eller sesongdrift. Kommunestyret forutsetter at driften ikke skal påføre kommunen ytterlige utgifter.

Driftsplanen realitetsbehandles i kommunestyret innen juni 2011

Det vises til rådmannens innstilling side 32 første avsnitt

”Et annet sentralt element i økonomistyringen er at prioriteringen av driftsrammene skal være førende også for investeringsprogrammet. Dette innebærer at før nye tiltak settes i gang, skal de driftsmessige konsekvenser vurderes i forhold til de økonomiske målsetninger””

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

3. Hovedoversikter kommunestyrets vedtak

HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAP						
Tall i tusen	Regnskap 2009	Just bud 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
DRIFTSINNTEKTER						
Brukerbetalinger	-17 738	-16 747	-17 330	-17 734	-18 089	-18 450
Andre salgs- og leieinntekter	-99 457	-96 029	-98 489	-102 003	-103 119	-104 592
Overføringer med krav til motytelser	-97 799	-73 543	-45 854	-46 239	-44 186	-43 749
<i>- herav momskompensasjon for investeringer</i>	<i>-7 125</i>	<i>-14 210</i>	<i>-2 812</i>	<i>-3 787</i>	<i>-1 093</i>	<i>0</i>
Rammetilskudd fra staten	-76 539	-83 000	-129 000	-130 000	-131 000	-132 000
Andre statlige overføringer	-19 696	-15 530	-16 244	-16 237	-16 231	-16 226
Andre overføringer	-1 101	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	-123 608	-130 340	-117 340	-118 340	-120 340	-122 340
Eiendomsskatt	-68 445	-69 369	-67 669	-67 669	-67 669	-67 669
Andre direkte og indirekte skatter	-53 148	-52 999	-53 299	-53 299	-53 299	-53 299
Sum driftsinntekter	-557 531	-537 556	-545 225	-551 520	-553 933	-558 325
DRIFTSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	260 605	255 776	260 722	260 764	260 764	260 274
Sosiale utgifter	58 498	60 557	62 420	62 434	62 434	62 354
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. tjenesteprod.	113 935	110 206	108 618	109 832	109 733	110 369
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	28 143	29 977	34 438	34 492	34 492	34 492
Overføringer	72 218	62 220	56 516	57 446	58 049	61 653
Avskrivninger	17 385	17 379	17 238	17 238	17 238	17 238
Fordelte utgifter	-3 765	-129	-1 027	-1 054	-1 081	-1 108
Sum driftsutgifter	547 019	535 986	538 924	541 152	541 628	545 271
Brutto driftsresultat	-10 513	-1 570	-6 301	-10 369	-12 304	-13 053
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER						
Finansinntekter						
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-10 793	-5 922	-5 947	-6 347	-6 747	-6 747
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-4	-30	-30	-30	-30	-30
Sum eksterne finansinntekter	-10 797	-5 952	-5 977	-6 377	-6 777	-6 777
Finansutgifter						
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	8 463	9 559	11 319	12 815	14 357	14 597
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdragsutgifter	7 916	8 974	10 404	10 712	10 851	11 229
Utlån	63	42	42	42	42	42
Sum eksterne finansutgifter	16 442	18 575	21 765	23 569	25 250	25 868
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	5 644	12 623	15 788	17 192	18 473	19 091

Andel netto finanskostnader av driftsinntektene 1,0 % 2,3 % 2,9 % 3,1 % 3,3 % 3,4 %

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

Fortsettelse Hovedoversikt drift

HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAP						
Tall i tusen	Regnskap 2009	Just bud 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Motpost avskrivninger	-17 385	-17 504	-17 238	-17 238	-17 238	-17 238
Netto driftsresultat	-22 254	-6 451	-7 751	-10 415	-11 069	-11 200
<i>Netto driftsresultat i % av driftsinntekter</i>	<i>3,99 %</i>	<i>1,20 %</i>	<i>1,42%</i>	<i>1,89%</i>	<i>2,00%</i>	<i>2,01 %</i>
AVSETNINGER						
Bruk av avsetninger						
Bruk av tidligere års regnskapsm. mindre forbruk	-10 997	-17 142	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-42 715	-16 241	-13 469	-12 982	-12 082	-11 082
Bruk av bundne fond	-4 641	-3 649	-4 373	-3 571	-3 571	-3 571
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-58 353	-37 031	-17 842	-16 553	-15 653	-14 653
Avsetninger						
Overført til investeringsregnskapet	876	500	0	0	0	0
Avsetninger disposisjonsfond	57 176	40 005	22 582	23 957	23 711	22 843
Avsetninger til budne fond	5 412	2 977	3 011	3 011	3 011	3 011
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum avsetninger	63 465	43 482	25 593	26 968	26 722	25 854
Regnskapsmessig mindreforbruk	-17 141	0	0	0	0	0

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

HOVEDOVERSIKT INVESTERING						
Tall i tusen	Regnskap 2009	Just bud 10	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2 012	2 013	2 014
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-173	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	-91	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelser	-816	-4 180	-1 379	-3 640	-6 017	-5 962
<i>-herav momskompensasjon for investeringer</i>	<i>0</i>	<i>-3 420</i>	<i>-1 379</i>	<i>-3 640</i>	<i>-6 017</i>	<i>-5 962</i>
Statlige overføringer	-28	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	-4 000	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 109	-4 180	-1 379	-7 640	-6 017	-5 962
INVESTERINGSUTGIFTER						
Lønnsutgifter	752	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	171	0	0	0	0	0
Varer og tjenester i kommunal egenprod.	43 939	86 654	25 900	29 984	29 083	27 393
Kjøp av tjenester som erstatter egenprod.	0	0	0	0	0	0
Overføringer	7 143	0	0	0	0	0
Renteutgifter og omkostninger	1	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	-923	0	0	0	0	0
Sum utgifter	51 084	86 654	25 900	29 984	29 083	27 393
FINANSUTGIFTER						
Avdragsutgifter	2 150	0	0	0	0	0
Utlån	19 012	3 000	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	1 080	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	1 451	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserven	75	0	0	0	0	0
Sum finanstransaksjoner	23 767	3 000	0	0	0	0
Finanseringsbehov	73 742	85 474	24 521	22 344	23 066	21 431
FINANSIERING						
Bruk av lån	-35 222	-54 400	-7 803	-10 540	-9 880	-9 913
Mottatte avdrag på utlån	-17 932	0	0	0	0	0
Salg av aksjer og andeler	-525	0	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	0	-500	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-876	-30 074	-16 218	-11 304	-12 686	-11 018
Bruk av ubundne investeringsfond	-17 693	-500	-500	-500	-500	-500
Bruk av bundne fond	-1 493	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-73 742	-85 474	-24 521	-22 344	-23 066	-21 431
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

BUDSJETTSKJEMA 1 A						
<i>tall i tusen</i>	Økonomiplan					
	Regnskap 2009	Just bud 10	Budsjett 2011	2 012	2 013	2 014
Skatt på inntekt og formue	-123 608	-130 340	-117 340	-118 340	-120 340	-122 340
Ordinært rammetilskudd	-76 539	-83 000	-129 000	-130 000	-131 000	-132 000
Skatt på eiendom	-68 445	-69 369	-67 669	-67 669	-67 669	-67 669
Andre direkte eller indirekte skatter	-53 148	-52 999	-53 299	-53 299	-53 299	-53 299
Andre generelle statstilskudd	-19 696	-15 530	-16 244	-16 237	-16 231	-16 226
Sum frie disponible inntekter	-341 437	-351 238	-383 552	-385 545	-388 539	-391 534
Renteinntekter og utbytte	-10 793	-5 922	-5 947	-6 347	-6 747	-6 747
Renteutgifter, provisjon og andre finansutg.	8 463	9 559	11 319	12 815	14 357	14 597
Avdrag på lån	7 916	8 974	10 404	10 712	10 851	11 229
Netto finansinntekter/utgifter	5 586	12 611	15 776	17 180	18 461	19 079
Til dekning av tidl. års rekneskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger (disposisjonsfond)	57 176	40 005	22 582	23 957	23 711	22 843
Til bundne avsetninger	5 412	2 977	3 011	3 011	3 011	3 011
Bruk av tidl. års rekneskapsmessige mindreforbruk	-10 997	-17 142	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger (disposisjonsfond)	-42 715	-16 183	-13 469	-12 982	-12 082	-11 082
Bruk av bundne avsetninger	-4 641	-3 649	-4 373	-3 571	-3 571	-3 571
Netto avsetninger	4 236	6 009	7 751	10 415	11 069	11 201
Overført til investeringsregnskapet	876	500	0	0	0	0
Til fordeling drift	-330 738	-332 118	-360 025	-357 950	-359 009	-361 254
Sum fordelt til drift	313 596	332 118	360 025	357 950	359 009	361 254
Merforbruk/mindreforbruk	-17 142	0	0	0	0	0

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

BUDSJETTSSKJEMA 1 B						
Sum fordelt til drift pr enhet						
tall i tusen	Regnskap 2009	Just bud 10	Budsjett 2011	2012	Økonomiplan 2013	2014
Rådmannskontoret	2 126	2 296	2 188	2 188	2 188	2 188
Kommunens store avtaler	7 307	5 437	81	-48	-2 090	-4 857
Næringsavdelingen	4 737	1 943	2 440	2 655	2 651	3 646
Servicetorg	2 314	2 325	0	0	0	0
(fra 2011 flyttes rapporteringen til enhet Organisasjon)						
Utredning	2 811	2 762	2 666	2 661	2 657	2 652
Politisk kontor	4 359	3 966	4 442	4 142	4 142	4 142
Økonomienheten	10 635	11 839	11 160	11 160	11 160	11 160
Felles inntekter utgifter	-2 491	11 977	24 383	26 696	30 792	36 152
Organisasjon	8 402	8 467	10 711	10 706	10 701	10 697
Lærlingeordningen	1 222	1 002	1 007	1 005	1 003	1 001
Furuheim Barnehage	709	1 233	3 268	3 254	3 241	3 228
Skibakkesletta Barnehage	1 956	2 420	5 763	5 739	5 714	5 689
Dale Bakhus Barnehage	1 090	1 659	3 728	3 708	3 688	3 668
Øverland Barnehage	2 325	1 810	4 532	4 513	4 494	4 474
Bøen Barnehage	1 745	1 871	5 127	5 101	5 075	5 048
Rjukan Barneskole	19 634	19 456	19 583	19 541	19 498	19 454
Miland Skole	5 532	6 157	5 961	5 955	5 949	5 943
Bøen Skole	4 070	2 400	0	0	0	0
Haukås Lurås Skule	3 633	2 751	0	0	0	0
Hovin skule og barnehage	3 625	3 723	3 914	3 911	3 908	3 904
Atrå barne og ungdomsskule	13 547	15 710	18 046	18 035	18 023	18 011
Rjukan ungdomsskole	12 810	12 867	12 403	12 390	12 377	12 364
Voksenopplæringen	648	842	818	740	660	578
Omsorg Rjukan	46 517	49 293	49 414	49 034	48 860	48 683
PU	12 916	13 020	13 362	13 303	13 243	13 182
Omsorg Tinn	33 180	32 667	32 947	32 805	32 721	32 634
Helse	27 379	28 972	28 978	28 416	28 161	28 004
Barnevern og PPT	12 210	10 412	11 642	11 582	11 521	11 458
Nav -Tinn, sosialtjeneste	15 325	16 480	17 046	17 037	17 029	17 020
Asylmottak	-846	200	-1619	-1 794	-1 972	-2 154
Landbruk	4 353	4 347	2 848	2 820	2 792	2 763
Plan	2 500	4 581	2 947	2 682	2 616	2 549
Kulturkontor	7 388	8 932	9 366	8 114	8 077	7 939
Bibliotek	2 577	2 608	2 650	2 647	2 646	2 646
Renhold	10 827	11 331	11 528	11 514	11 501	11 487
Teknisk	16 734	14 605	27 153	26 260	26 578	26 567
Brann	9 884	9 758	9 564	9 549	9 534	9 519
Fjellab	-95	0	-20	-73	-128	-183
Fordelt til drift fra Regnskapskjema 1 a	313 596	332 118	360 025	357 950	359 009	361 254

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

BUDSJETTSKJEMA 2A - INVESTERING						
Tall i tusen	Økonomiplan					
	Regnskap 2009	Just bud 10	Budsjett 2011	2 012	2 013	2 014
FINANSIERINGSBEHOV						
Investeringer i anleggsmidler	51 084	86 654	25 900	29 984	29 083	27 393
Utlån og forskutteringer	20 092	3 000	0	0	0	0
Avdrag på lån	2 150	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 526	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	74 851	89 654	25 900	29 984	29 083	27 393
FINANSIERING						
Bruk av lånemidler	-35 222	-54 400	-7 803	-10 540	-9 880	-9 913
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-173	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	-29	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-18 749	-4 180	-1 379	-3 640	-6 017	-5 962
<i>-herav momskompensasjon for investeringer</i>	<i>0</i>	<i>-3 420</i>	<i>-1 379</i>	<i>-3 640</i>	<i>-6 017</i>	<i>-5 962</i>
Andre inntekter	-91	0	0	-4 000	0	0
Sum ekstern finansiering	-54 264	-58 580	-9 182	-18 180	-15 897	-15 875
Overført fra driftsregnskapet	-876	-500	0	0	0	0
Bruk av mindreforbruk året før	-525	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-19 186	-30 574	-16 718	-11 804	-13 186	-11 518
Sum finansiering	-74 851	-89 654	-25 900	-29 984	-29 083	-27 393
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

BUDSJETTSSKJEMA 2 B INVESTERING						
tall i tusen	Just Bud 2010	Budsjett 2011	Øk.plan 2012	Øk.plan 2013	Øk.plan 2014	Totalt 2011-2014
IKT skoler	200	400	400	400	400	1 600
Skoleutbygging - avsetning	42 700					
SFO-bygg Atrå skole	1 440					
Datakobling i Atrå - ungd.skole	200					
Biobrenselanlegg, Atrå skole	625					
Utskifting av utstyr	100					
Nytt sykesignalanlegg Rjukan sykehjem						
Fibertilknytning						
Konsolidert serverpark - IKT		1 100				1 100
Utbedring av vaskeri Tinn						
Helsetun	4 375					
Rassikring	1 000	740	300			1 040
Trafikksikring		300	700	200	200	1 400
Rjukanbadet -utviding	9 400					
Rjukan torg			10 000	10 000		20 000
Solspeilet			5 000			5 000
Asfaltering kommunale veier	600					
Rjukan vannverk + nett-tiltak	3 000	2 800	3 000	3 000	3 000	11 800
Rjukan renseanlegg	2 000	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Høydebasseng+ vannledning						
Austbygde	2 000					
Ny renovasjonsordning	3 350	2 910	1 720	1 800		6 430
Septikbil		3 000				3 000
Austbygde sentrum		3 000	4 000			7 000
Gvapseborg Kafé	3 000	5 000				5 000
Krematoriet –						
handikaprampe/inngang	750					
Hjullaster Teknisk	1 500					
Hovin Bru	1 500					
Mæland Bru	500					
Hengebru Mælandstangen	300	2 200				2 200
Lekeapparat barnehager	200	200	200	200	200	800
Ny kommunal jakthytte		250				250
Tiltak - ikke spes.	10 954		664	9 483	19 593	29 740
Sum investering	89 694	25 900	29 984	29 083	27 393	112 360
FINANSIERING						
Låneopptak	-54 400	-7 803	-10 540	-9 880	-9 913	-38 136
Ubundne inv.fond inkl. boligfond	-500	-500	-500	-500	-500	-2 000
Dispfondet	-30 074	-16 218	-11 304	-12 686	-11 018	-51 226
Til skudd fra andre	-800					
Tilskudd til solspeilet			-4 000			-4 000
Overført fra drift	-500					
Momskompensasjon investering	-3 420	-1 379	-3 640	-6 017	-5 962	-16 998
Sum finansiering	-89 694	-25 900	-29 984	-29 083	-27 393	-112 360

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

4. Rådmannens budsjettforslag

Utviklingstrekk i kommuneøkonomien

Budsjettet og økonomiplanen varsler behov for økonomiske innstramminger. Som tidligere beskrevet har vi følgende utviklingstrekk i kommuneøkonomien:

- Store inntektsposter vil stagnere i økonomiplanperioden
- Vekst på utgiftssiden, blant annet fortsatt høy lønnsutvikling
- Utbyggingsprosjekter blir dyrere
- Lånegjelden har økt og med dette renter og avdrag
- Fondene er reduserte og likviditeten er blitt strammere. Dermed går renteinntektene ned.

Samtidig er det stort press på driften og budsjettinnspillene viser at vedlikeholdsbehovene øker. Dette gjelder i forhold kommunens bygningsmasse, kommunaltekniske anlegg og annen infrastruktur.

Som grunnlag for arbeidet med budsjett/økonomiplan ligger kommuneplanen og hensynet til en forsvarlig styring av kommuneøkonomien på kort og lang sikt. Dette gjør det nødvendige å prioritere, og rådmannen har fulgt følgende prioriteringsstrategi:

1. Nivået på kommunens tjenestetilbud endres for å kompensere for stagnerende inntekter, frigjøre midler til drift av kommunens kjerneoppgaver og møte økende vedlikeholdsbehov. Det må også legges til rette for bedret ressursbruk.
2. Gjennomføre nødvendige pålegg og vedlikeholdsbehov
3. Gjennomføre vedtatte investeringsprosjekter med justering i forhold til merkostnader og gjennomføringstidspunkt
4. Sikre midler til utviklingstiltak utover rein drift
5. Vurdere eventuelt nye tiltak

Hovedretninger

Kommunens lovpålagte oppgaver eller kjerneoppgaver er i hovedsak knyttet til skoler/barnehager, pleie- og omsorg, helse- og sosialoppgaver samt kommunaltekniske tjenester (vann, avløp og renovasjon). Selv om dette er lovpålagte oppgaver, er imidlertid nivået på disse tjenestene ikke entydig lovregulerte selv om det er fastsatt kvalitetskrav i lovverket.

Budsjettet og økonomiplanen som nå legges fram viser at det må gjøres endringer dagens drift fra 2011 og framover.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

Skoler og barnehager

Hovedretningen som rådmannen foreskriver er at man i denne økonomiplanperioden skal arbeide fram et skole- og barnehage tilbud der en får utnyttet ressursene best mulig og samtidig få gode skole-/og barnehageanlegg.

Rådmannen vil foreslå at det utarbeides en framtidig skolestruktur som utnytter undervisningsressurser og skoleanlegg på en optimal måte. Rådmannens foreløpige tanker om dette er at det blir 3 skoleenheter i kommunen:

1. Rjukan barneskole
2. Atrå barne- og ungdomsskole
3. Rjukan ungdomsskole

Dette innebærer:

- Hovin skole opprettholdes, men legges organisatorisk under Atrå barne- og ungdomsskole
- Miland skole legges ned

Det er store opprustnings- og vedlikeholdsbehov både på Rjukan ungdomsskole, Atrå ungdomsskole og Hovin skole. Det forutsettes oppgradering av disse skoleanleggene.

Det er av flere grunner nødvendig å vurdere barnehagestrukturen i økonomiplanperioden. Rådmannen signaliserer at det i den forbindelse kan være aktuelt å erstatte noen av dagens barnehager med nye. Det legges ikke opp til reduksjon i antall barnehageplasser, men nybygg kan gi bedre ressursutnyttelse samtidig som vi kan få moderne og framtidsretta barnehageanlegg.

Pleie- og omsorgstjenester - eldreomsorgen

I neste økonomiplanperiode, fra 2015, må en forberede seg på å møte eldrebølgen som slår inn i Tinn etter hvert, noe som vil kreve ressurser til utbygging av disse tjenestene.

Noen midler til disse satsingene må skaffes ved effektivisering og omprioritering av ressurser, men trolig må det skaffes nye inntekter om en skal lykkes.

Agenda Kaupang har hatt en grundig gjennomgang av disse tjenesteområdene og rådmannen forutsetter at deres rapport legges til grunn for den videre planleggingen.

Andre drifts- og vedlikeholdsbehov

Teknisk sjef har spilt inn gigantiske opprustning - og vedlikeholdsbehov knyttet til kommunal bygningsmasse og kommunaltekniske anlegg.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

Barnevern

Det er nå laget en mulighetsstudie for å opprette en felles barneverntjeneste for Kongsbergregionen. Dette vil trolig ikke redusere utgiftsnivået til disse tjenestene, men vil kunne gi betydelige kvalitetsgevinster og muligheter for bedre ressursutnyttelse.

Det blir lagt fram sak om dette i løpet av 2011.

Renovasjon

Renovasjon er også et område som ligger til rette for samarbeid. Her er det også utredninger under arbeid i Kongsbergregionen som kan gi grunnlag for forslag i løpet av 2011.

Annet interkommunalt samarbeid

Av andre aktuelle samarbeidsområder nevnes bl.a. IKT/telefoni.

Styrke kommunens inntekter

Utviding av eiendomsskatten er trolig det eneste reelle alternativet for å øke kommunale inntekter i vesentlig grad. Tinn har i dag eiendomskatt på verk og bruk, men har muligheter til å utvide denne til annen næringsvirksomhet, til boliger og fritidseiendommer. Inntekspotensialet kan ligge på 10-15 mill. kr. pr. år dersom eiendomskatt blir innført generelt for hele kommunen. Dette kan økes ytterligere dersom det gjøres nye investeringer i næringslivet.

Det er imidlertid en del forhold en bør vurdere nærmere, bl.a. om en utviding av eiendomskatten vil redusere investeringsinsentiver i kommunen og om dette virker negativt inn på nærings- og befolkningsutvikling.

Rådmannen vil ikke foreslå utviding av eiendomskatt på nåværende tidspunkt, men foreslår at det settes i gang en utredning om dette spørsmålet.

I tillegg må en vurdere om ytelser til kommunens innbyggere og næringsliv kan opprettholdes på dagens nivå. Kommunen overfører bla. betydelige beløp til Rjukanbadet, Rjukan idrett, visitRjukan, arrangementer og til lag og foreninger. Dessuten har kommunen flere tilskuddsordninger.

Dagens tjenestetilbud må endres

I budsjettet for 2011 har en tatt utgangspunkt i budsjetttrammene for enhetene som ble fastsatt i sist vedtatte økonomiplan. Rammene innebærer at enhetenes lønnsutgifter og prisstigning bare blir kompensert med 1 % vekst, mens statsbudsjettet opererer med en deflator på 2,8 % herav en lønnsvekst på 3,25 % og prisvekst på 2 %.

I årene 2012-2014 vil enhetene bare få kompensert lønns- og prisvekst i beskjeden grad.

Enhetene får derfor en reell innstramning i sine budsjetter som varslet ved fjorårets budsjettbehandling. Dette får konsekvenser som enhetene løser på forskjellig måte

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

– ved bemanningsreduksjoner, reduksjoner på andre budsjettposter eller med forslag om økning av inntekter. Konsekvensene av disse innstrammingsene er beskrevet senere i budsjettokumentet.

Det er kommet mange forslag om nye tiltak, men rådmannen har ikke funnet plass til de fleste av disse. Noen nye tiltak er imidlertid tatt inn og flere er videreført i dette budsjettet:

Nytt vaskeri

Det skulle bygges nytt vaskeri for sykehjemmene i 2010.

Det ble bevilget 4,3 mill. kr. på budsjettet for 2010 og dette skulle gi årlige innsparinger på driften med kr. 444 000 fra 2011 som ble innarbeidet i budsjettene. Det viser seg at vaskeriet ikke blir ferdigstilt før i 2011 og vi får da bare halvtårsvirkning av driftsinnsparingene i 2011. Det er tatt høyde for dette i budsjettforslaget.

Rjukanbadet – fullfinansiering

Utbygging av Rjukanbadet ble dyrere enn opprinnelig antatt. Kostnadsøkningen ble delvis finansiert med tidligere bevilgede, men ubenyttede midler til badet. Rjukanbadets styre hadde avsatt disse til et vedlikeholdsfond.

Styret har forutsatt at midler brukt fra deres vedlikeholdsfond (kr. 800 000) til å finansiere merkostnadene i 2010, blir tilbakeført som ekstra tilskudd til badet i 2011. Med bakgrunn i budsjettsituasjonen har rådmannen ikke klart å få til dette.

Strategisk Næringsplan

Strategisk næringsplan skal følges opp med et handlingsprogram. Rådmannen har lagt inn 1 mill. kr. pr. år i ØP til oppfølging av næringsplanen. Dessuten bør eventuelle ekstramidler fra konsesjonskraftsalg i 2010 øremerkes til oppfølging av næringsplanen. De avsatte "Titanmidlene" skal også benyttes til næringsutvikling og må sees i sammenheng med næringsplanen. Formannskapet får seg forelagt forslag til handlingsprogram i en egen sak.

Klimaplan

Det er avsatt kr 200 000 pr. år til oppfølging av den vedtatte klimaplanen.

Renovasjon

Den nye renovasjonsordninga skulle iverksettes i 2010. Denne baserer seg på en henteordning med betydelig bedre kildesortering. Det er et mål at gjenvinningsgraden for avfall "produsert" i Tinn økes fra dagens 35 % til 75 %.

Den nye ordningen skal gjelde for både husholdningsabonnenter og hytteabonnenter. Det blir fortsatt 2 gjenvinningsstasjoner; på Mårvik og Rjukan. Mårvikmogen ble lagt ned som søppeleponi fra 01.01.2010.

Renovasjonsordning for husholdningsabonnentene ble satt i drift fra 01.10.10, noe forsinket. Innføring av forsøksordningen for hytterrenovasjon ble utsatt til 2011.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

Det har vært noen endringer og økning i kostnadene og teknisk sjef har signalisert behov for styrket administrasjon av ordningen. Dette begrunnes bl.a. med at kommunen ikke har noe renovasjonssamarbeid med andre kommuner.

Dette har ført til forskyvninger i kostnadsbildet både på investerings- og driftsiden. Rådmannen er imidlertid av den formening at vi viderefører de drifts- og investeringsrammer som ligger i økonomiplanen og jevner ut dette med avsetninger/bruk av bevilgede investeringsmidler og avsetninger og bruk av driftsmidler knyttet til renovasjonsordningen.

Renovasjonsutgiftene skal betales av abonnentene og en forutsetter at renovasjonsavgiftene i gjennomsnitt må økes med 17 % i 2010, ytterligere 20 % i 2011 og 14 % i 2013.

Kommunalt vedlikehold

Det signaliseres nå sterkt at det er store vedlikeholdsbehov i kommunen. Rådmannen har tatt grep i forhold til dette ved å overføre midler fra investeringsrammene til vedlikehold som budsjetteres over drift. Dette påvirker imidlertid netto driftsresultat, men da vedlikehold bidrar til å bevare kommunens realkapital, og en fortsatt opererer innenfor fastsatte økonomiske rammer, finner rådmannen dette både fornuftig og forsvarlig.

Det er i utgangspunktet satt av 3 mill. kr til å gjennomføre vedlikehold i henhold til vedlikeholdsplaner. Rådmannen doubler denne posten fra 2012 og resten av planperioden til 6 mill. kr. pr. år. Dette finansieres ved å overføre tilsvarende beløp fra kommunens beregnede investeringsramme.

I tillegg overføres midler avsatt til nyasfaltering til reasfaltering fra investeringsramma til drift.

Det avsettes kr. 200 000 på formannskapsposten.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Utviklingstiltak

Rådmannen viderefører arbeidet med nærings- og reiselivsutvikling og arbeidet med å få Rjukan inn på Unesco's verdensarvliste.

Det avsettes midler til nærings/utviklingstiltak på grunnlag av inntekter fra salg av konsesjonskraft. På grunn av at fellesfondet avvikles fra 2011 vil potten til utviklingstiltak økes til 8,7 mill. kr. i 2011, deretter årlig ca, 8,2 mill. kr.

Rådmannens forslag til bruk av disse midlene er følgende:

	Økonomiplan			
	2011	2012	2013	2014
Reserverte konsesjonskraftsinntekter	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Sluttoppgjør fra fellesfondet	-1 250 000			
Redusert innbetaling til fellesfondet	-1 872 000	-1 872 000	-1 872 000	-1 872 000
Konsesjonskraftstyret	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Tilbakeføring til dispfond Vidda Vinn 2010	700 000			
Utviklingstiltak - sum	-8 722 000	-8 172 000	-8 172 000	-8 172 000
Utviklingstiltak - (ikke spesifisert)	2 000 000	1 850 000	1 850 000	2 350 000
Oppfølging av næringsplan	1 000 000	1 000 000	1 000 000	2 000 000
Visit Rjukan - markedsføring	400 000	400 000	400 000	400 000
Tilskudd til Rjukanbanen - intensjonsavtale	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Verdensarvprosjekt	800 000	800 000	800 000	0
Vidda Vinn	700 000	700 000	700 000	
Reiseliv i industriens vugge	300 000	0	0	0
Bevaringsplaner -veiledningsmatriell	50 000	50 000	50 000	50 000
Tilbakeføringstilskudd	400 000	400 000	400 000	400 000
Boligtilskudd	600 000	600 000	600 000	600 000
Tilskudd til driftsbygninger i landbruket	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Turistvegprosjekt " Gaustatoppen				
Turistrute"	100 000	0	0	0
Bedriftsstipendiat på				
Hardangerviddasentret	0	0	0	0
Fjellbussen/Kalhovdbussen - tilskudd	372 000	372 000	372 000	372 000
SUM Utviklingstiltak	8 722 000	8 172 000	8 172 000	8 172 000

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

- Etableringspris for ungdom videreføres med kr 50 000 pr. år
- Det gis stipend til elevene ved idrettslinjene på Rjukan vgs.
- Det gis tilskudd til elevbedrifter i lys av entreprenørskapssatsingen
- Tilskudd til Rjukanbadet videreføres på 2010 nivå med 3,0 mill. kr pr. år. Det er ikke funnet rom for tilbakeføring av midler til vedlikeholdsfondet.
- Tilskudd til Visit Rjukan videreføres på 2010 nivå i samsvar med avtale. I dette ligger også økningen i kommunens markedsføringsbidrag til visitRjukan med kr. 400 000 pr. år som kom i 2010.
- Årlig tilskudd til kirkelig fellesråd inflasjonsjusteres med kommunal deflator til kr. 4 508 000 i 2011. Dette nivået videreføres i økonomiplanperioden. I tillegg bevilges kr 500 000 til vedlikeholdsprosjekter på kirkesektoren i 2011.
- Tilskudd til Rjukan Idrett (tidligere Rjukan Alpin) reduseres med kr. 250 000 til kr. 1 000 000 pr. år fra 2011. Dette må sees i sammenheng med at kr. 250 000 overføres til Kulturenheten for å styrke arbeidet med Ungdomsråd, MOT, SLT.
- Årlig driftstilskudd til Dølehalli samfunnshus som gis over kulturbudsjettet økes med kr. 65 000 fra 2011. Det bevilges et engangsbeløp på kr. 200 000 til utbedring av brannsikkerheten ved Atrå samfunnshus i 2011.
- Det er satt av penger til samarbeid i Kongsbergregionen.

Infrastruktur og samfunnsikkerhet

I budsjettforslaget ligger det inne bevilgninger til infrastrukturtiltak:

- Torget med Solspeilet er dermed den store nysatsingen i økonomiplanperioden. Det er avsatt en ramme på 20 mill. kr. til dette og forutsatt ferdigstilling i 2013. Midlene er fordelt på 2012 og 2013. Dette sees i sammenheng med bygging av Solspeilet der kommunens egenandel er 1 mill. kr. Et alternativ kan være å gjøre torget bilfritt, men ellers gjøre begrensede fysiske tiltak utenom å gjøre torget til et triveligere sted for folk å oppholde seg på med blomster, sitteplasser, serveringsmuligheter og lignende.
- Det er avsatt 7 mill til tiltak i Austbygde sentrum i 2011 og 2012
- Midler til rassikring og trafikksikring er satt av i økonomiplanen. Brannsikring av kommunale bygg må sees i sammenheng med dobling av vedlikeholdspostene fra 2012.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

- Det er avsatt kr 8,3 mill. kr. til reasfaltering av kommunale veier i økonomiplanperioden. Disse midlene er flyttet fra investering til drift.
- Det skal investeres i alt ca. 40 mill. kr i vann, avløp og renovasjon i økonomiplanperioden.
- Det kjøpes inn ny septikbil med nødvendig utstyr i 2011. Dette har en kostnad på 3 mill. kr.
- Det avsettes kr. 2,5 mill. kr. til ny hengebru på Mælandstangen. Rådmannen ønsker imidlertid vurdering av om alternativ til ny bru kan være opprustning av eksisterende bru.

Tiltak som ikke har fått plass i rådmannens budsjettforslag

Det foreligger mange ønsker om tiltak, både på drifts- og investeringssiden som ikke har fått plass i budsjettforslaget.

Det ligger imidlertid muligheter for å vurdere noen nye driftstiltak i 2011 som ikke er med i rådmannens forslag. Det ligger en post på kr. 2 mill. kr. (udisponerte utviklingstiltak) som kan bevilges til nye tiltak eller avsettes til fond. Videre i økonomiplanen er det også ledige midler 1,85 mill. kr. pr. år.

Dessuten er det i økonomiplanen for 2012-2014 mulig å foreslå bevilgninger til noen nye investeringsprosjekt som ikke er med i rådmannens forslag til investeringsprogram. Det pekes spesielt på opprustning/vedlikeholdsbehov i skoleanleggene og barnehagene. Disse ubenyttede midlene kan alternativt brukes som buffer mot eventuelle kostnadsøkninger på utbyggingsprosjekter. Erfaringsmessig vil investeringsprosjekter som regel bli dyrere enn antatt. Den ubenyttede investeringsrammen, til sammen ca. 30 mill. kr. , fordeler seg slik:

2012:	0,664 mill. kr.
2013:	9,483 mill. kr.
2014:	19,593 mill. kr.

Ønskene er systematiserte og samlet i vedlegg C.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Rådmannens innstilling til budsjettvedtak 2011 (2011-2014)

Rådmannen legger med dette fram forslag til budsjett 2011 og økonomiplan 2011-2014 og anbefaler at formannskapet innstiller slik:

Generelle vedtak:

1. Kommunestyret vedtar netto utgiftsramme for 2011-2014 for hver enkelt enhet slik det fremgår av rådmannens samlede budsjettforslag. Se vedlegg A
2. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2011-2014 på totalt kr. 112 360 000 slik det fremgår av rådmannens samlede budsjettforslag. Se vedlegg D
3. Kommunestyret vedtar finansiering av investeringer slik det fremgår av investeringsbudsjettet for 2011-2014. Se vedlegg D.
4. Avgifter og egenbetalinger for 2011 fastsettes i samsvar med rådmannens forslag til nye betalingssatser slik det fremgår av vedlegg E.
5. Kommunestyret forutsetter at det i løpet av budsjettåret blir lagt frem tertialrapporter.
6. Økonomisk rammestyring av kommunens enheter videreføres i henhold til tidligere vedtatte regler. Ordningen evalueres i 2011.
7. Det settes i gang en utredning om muligheter og konsekvenser ved utvidelse av eiendomskatten i Tinn kommune. Utredning skal være klar til 01.09.2011.
8. Det gjøres en utredning om framtidig skolestruktur i Tinn kommune som utnytter undervisningsressurser og skoleanlegg på en optimal måte. Utredning skal være klar til 01.09.2011.
9. Det skal utarbeides en ny plan for utviklingen av helse, pleie og omsorgstjenestene i Tinn kommune. Agenda Kaupangs rapport med gjennomgang av disse tjenestoområdene legges til grunn for den videre planleggingen. Planen skal også ta utgangspunkt i realistiske økonomiske rammer. Planforslag skal være klart til 01.09.2011.
10. Rådmannen skal i løpet av 2011 legge fram sak om å organisere en felles barneverntjeneste i Kongsbergregionen.
11. Rådmannen skal i løpet av 2011 legge fram sak om å etablere et samarbeid om renovasjonstjenester i Kongsbergregionen.
12. Rådmannen skal i løpet av 2011 komme med forslag om en ny organisering av kommunens eiendomsforvaltning.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Lånevedtak:

13. Kommunestyret godkjenner låneopptak på 7,803 mill. kr. i 2011, 10,540 mill. kr i 2012, 9,880 mill. kr. i 2013 og 9,913 mill. kr. 2014 – til sammen 38,136 mill. kr i økonomiplanperioden. Lånene tas opp i den takt som er nødvendig for å sikre finansiering av investeringene uavhengig av om disse er fullført i budsjettåret eller ikke.
14. Rådmannen får fullmakt til å godkjenne låneopptak i henhold til vedtatt finansreglement, med den begrensning at avdragstiden for samlet lånesum ikke overstiger 40 år.

Skattevedtak:

15. Skatt på inntekt og formue:
Kommunestyret opprettholder tidligere vedtak om å benytte høyeste sats for den kommunale skattøren.
16. Eiendomsskatt
Eiendomsskatt på verker og bruk skrives ut i hele Tinn kommune med 7 o/oo av takstgrunnlaget.

Helt fritatt for eiendomsskatt er eiendommer som omfattes av eiendomsskattelovens § 7:

bokstav a) eiendom tilhørende stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten
bokstav b) bygning som har historisk verdi og som dessuten er fredet etter lov om kulturminner

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

2. Drifts- og investeringsbudsjett

I dette avsnittet følger hovedtall i budsjettforslaget. For mer detaljert informasjon om sammensetning og utvikling i inntekts- og utgiftspostene vises det til vedleggene i dette dokumentet.

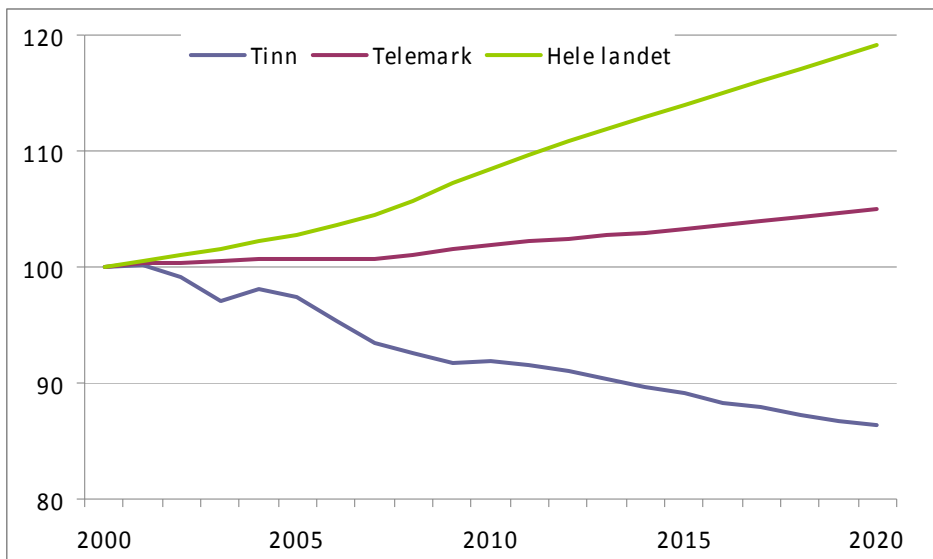
Sammendrag

Totalbudsjettet for 2011 er på 571,2 mill. kr. Driftsbudsjettet utgjør 545,3 mill. kr og investeringene 25,9 mill. kr i 2011. I hele økonomiplanperioden 2011 – 2014 skal det investeres 112,3 mill. kr.

Det legges opp til et netto driftsresultat på 2,5 % av driftinntektene i 2011. Deretter reduseres driftsresultatet til omkring 2 % i 2012-14.

Kommunens lånegjeld vil holde seg på dagens nivå med ca. 310 mill. kr i også i 2011.

Utviklingen i folketallet

Innbyggertallet i Tinn har en lang periode vært jevnt synkende. De to siste årene har folketallet stabilisert seg. Folketallet i kommunen var 6 031 pr 01.07.10. Prognosene ser ut til at folketallet i Tinn får en svakere utvikling enn landet for øvrig og resten av Telemark. Kommunens fremtidige økonomiske situasjon er avhengig av en rekke kritiske faktorer. Utviklingen i næringsliv og befolkning henger nøye sammen og begge påvirker kommunens viktigste inntekter. Både skatteinntekt og rammetilskudd blir negativt påvirket av befolkningsnedgang. Det er innført en ny modell for utgiftsutjevning hvor befolknings sammensetningen er en viktig faktor.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Denne ordningen omfordeler utgifter ift. nye kriterier og omleggingen utgjør ett tap for Tinn kommune på 3 mill. kr.. Dette er en ordning som har trådt i kraft i 2011 med en 4 års overgangsordning – slik at full effekt fremkommer først i 2015. Virkningen av finanskrisen har påvirket renteforholdene i 2011 og bidratt til noe usikkerhet, både på kort- og lang sikt.

Kommunens driftsinntekter

Som tidligere nevnt vil store inntektsposter ikke øke i økonomiplanperioden, samla er dette inntekter som utgjør 238,3 mill. kr. eller nærmere 43 % av kommunens driftsinntekter.

tall i tusen	Regnskap 2009	Justert Budsjett 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
				2012	2013	2014
Skatt på eiendom (kraftanl.)	-68 445	-69 000	-67 669	-67 669	-67 669	-67 669
Naturressurskatt	-42 531	-42 660	-42 660	-42 660	-42 660	-42 600
Konsesjonsavgifter	-10 617	-10 339	-10 639	-10 639	-10 639	-10 639
Skatt på inntekt og formue	-123 608	-130 000	-117 340	-118 340	-120 340	-122 340
Sum	-245 201	-248 999	-238 539	-239 308	-241 308	-243 24/
Årlig prosentvis endring		1,55 %	-4,29 %	0,42 %	0,84 %	0,80 %

Eiendomskatt utgjør skatt fra verker og bruk, i all hovedsak kraftanlegg. Skattereglene har et tak for hvor høyt skattegrunnlaget for kraftverkene skal være, skattegrunnlaget kan ikke være høyere enn kr. 2,35 pr. produsert kWh. Alle kraftverkene i Tinn har nå nådd dette taket. Lavere kraftproduksjon har gitt nedgang i skattegrunnlaget i 2011. Samlet sett reduseres eiendomsskatten med 1,7 mill. kr. fra 2010 til 2011.

Naturressursskatt fastsettes som en avgift på 1,1 øre pr produsert kWh. Naturressursskatten indeksjusteres ikke og disse inntektene vil ikke øke. De kan gå ned ved lav produksjon.

Konsesjonsavgifter indeksjusteres hvert 5. år med konsumprisindeksen. Vi får en justering i 2011 beregnet til kr. 300 000. Konsesjonsavgiftene vil deretter stå fast i 5 år.

Skatt på inntekt og formue reduseres i 2011. Den nye inntektsutjevningmodellen er en faktor som tidligere har vært regulert via skatteøren. Regjeringen har i statsbudsjettet lagt opp til en reduksjon i skatteøren til kommunene, med en delvis kompensasjon i økning igjennom rammetilskudd. Skatt og rammetilskudd sees nå under ett.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Kommunen overtok forvaltningen av konsesjonskraft fra 2007 og kommunen omsetter nå all konsesjonskraft på børsen med bakgrunn i markedsbestemte priser.

En har som mål å maksimere inntektene fra salg av konsesjonskraft. Det budsjetteres med en gevinst på 35,6 mill. kr. i 2011 og hvert år i økonomiplanperioden. Av disse midlene er 6 mill. kr. pr. år disponibelt til nærings- og utviklingstiltak, resten brukes til å finansiere ordinær drift.

Fra 2011 forsvinner Fellesfondet for Øvre Telemark og dermed Tinn kommunes innbetalinger til dette fondet på ca. 1,8 mill. kr. Disse midlene må dermed benyttes til å finansiere tiltak som tidligere ble dekt av Fellesfondet for eksempel Øst Telemark etablerersenter.

Kommunale betalingssatser

Rådmannen legger i sitt budsjettforslag opp til følgende endringer i de kommunale betalingssatsene:

- Økning kommunale avgifter. på vann med 3 % i 2011, deretter 2 %
- Økning kommunale avgifter på renovasjon med 17% i 2011, 20% i 2012, 14% i 2013
- Økning av oppmålingsgebyr med 20 % i 2011, deretter 2 %
- Økning av byggesaksgebyr med 10 % i 2011, deretter 2 %
- Økning av feieavgift med 8 % i 2011, deretter 2 %
- Pris for mat til hjemmeboende økes med kr. 10,- pr. måltid fra 2011
- Egenandel for trygghetsalarmer øker med kr. 50,- pr. måned fra 2011

Oppholdsbetaling innenfor barnehage og SFO er uendret og har samme kostnad som 2010.

I vedlegg E finnes rådmannens forslag til nye betalingssatser i 2011.

I vedlegg F finnes selvkostanalyser basert på rådmannens budsjettforslag

Utgiftsvekst

Lønnsutgiftene utgjør den vesentlige del av kommunens driftsutgifter. Det har vært et lønnsoppgjør i 2010 på 3,4 %, omtrent som forutsatt når budsjettet ble utarbeidet i fjor. Det er ventet et høyt lønnsoppgjør også i 2011 med en årslønnsvekst på 3,25 %, en vesentlig forklaring på dette er overhenget fra 2010. Det ventes økte pensjonskostnader i årene som kommer.

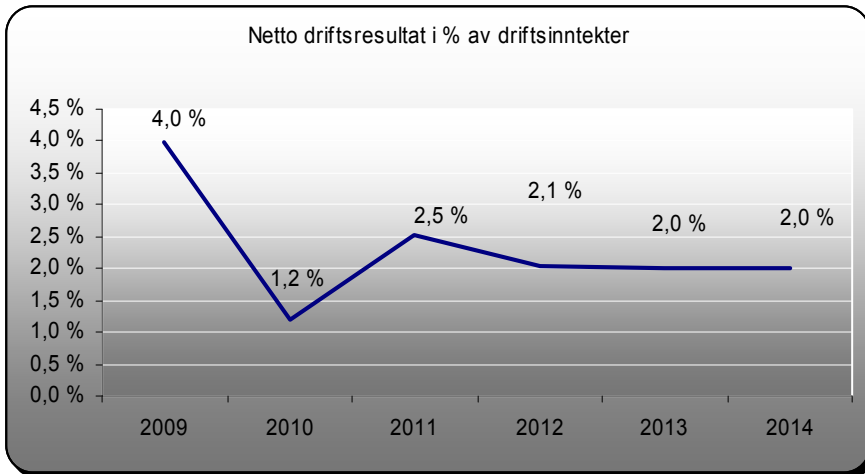
For å kunne gjennomføre allerede vedtatte utbyggingsprosjekt, må en ha et høyt netto driftsresultat. Dette greier en ikke uten å foreta betydelige reduksjoner i kommunens drift. I budsjettet for 2011 har en tatt utgangspunkt i budsjetttrammene for enhetene som ble fastsatt i sist vedtatte økonomiplan. Rammene innebærer at enhetenes lønnsutgifter og prisstigning bare blir delvis kompensert. Statsbudsjettet opererer med en deflator på 2,8 % herav en lønnsvekst på 3,25 % og prisvekst på 2 %.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

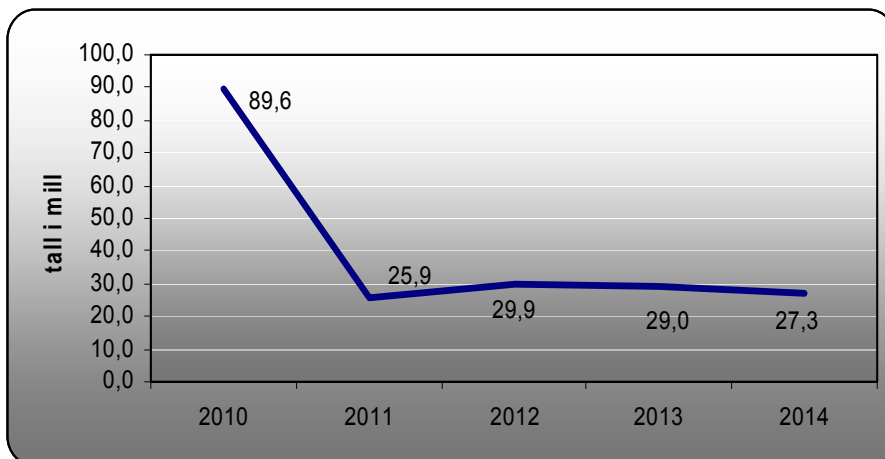
Det er kommet inn mange ønsker om nye drifts- og investeringstiltak. Det er lite rom for nye utgiftskrevende satsinger utover allerede vedtatte prosjekt og foreslåtte nærings- og utviklingstiltak. Nye tiltak må i hovedsak finansieres ved å redusere på kommunens eksisterende tjenestetilbud for derved å frigjøre midler.

Netto driftsresultat

Dersom en ønsker å ha utviklingsmuligheter i kommunen er det viktig med økonomisk kontroll og handlefrihet. I budsjettforslaget er det lagt opp til et netto driftsresultat på 2,5 % i 2011. For resterende del av økonomiplanperioden ligger netto driftsresultat på 2,1 % i 2012 og 2,0 % i 2013 og 2014. Reduksjon i kommunens netto driftsresultater i forhold til målet på 3 % må imidlertid sees i sammenheng med at det er overført vedlikeholdsmidler og midler til reasfaltering fra investeringsprogrammet til driftsbudsjettet.

Samlede investeringer

Tall i mill kr.

Investeringsbudsjettet i 2011 er på 25,9 mill.kr. og i hele økonomiplanperioden 112,3 mill. kr. Det gjøres investeringer for å kunne gi en bedre service til kommunens innbyggere. De største investeringene er knyttet til VAR-sektoren, Rjukan Torg, Gvæpseborg Kafe, Solspeilet og Austbygde sentrum.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Driftsbudsjettet for 2011

Tabellen nedenfor viser sammenhengen mellom kommunens ”store” inntekter og hvor mye som er til fordeling til tjenesteområdene i 2011.

tall i tusen	Justert		Kr Endring 2010-2011 kr	% Endring 2010-2011	
	Regnskap 2009	Budsjett 2010			Budsjett 2011
Skatt på inntekt og formue	-123 608	-130 340	-117 340	13 000	-9,97 %
Rammetilskudd	-76 539	-83 000	-129 000	-46 000	55,42 %
Skatt på eiendom	-68 445	-69 369	-67 669	1 700	-2,45 %
Andre direkte eller indirekte skatter	-53 148	-52 999	-53 299	-300	0,57 %
Andre generelle statstilskudd	-19 696	-15 530	-16 244	-715	4,60 %
Sum frie disponible inntekter	-341 436	-351 238	-383 552	-32 315	9,20 %
Netto finansutgifter	5 586	12 611	15 776	3 165	25,10 %
Netto avsetninger	4 236	6 009	13 838	7 829	130,29 %
Overført til inv.regnskap	876	500	-	-500	-100,00 %
Til fordeling drift	-330 738	-332 118	-353 938	-21 821	6,57 %
Sum fordelt til drift	313 596	332 118	353 938	21 821	6,57 %
Merforbruk/mindreforbruk	-17 142	0	0	0	

Budsjettforslaget har en samlet inntektsramme fra frie disponible inntekter på 353,9 mill. kr. Dette er en økning på 21,8 mill. kr eller 6,57 % fra justert budsjett 2010, men dette skyldes omlegging av øremerkede statstilskudd til barnehager, kvalifiseringsprogram og lignende til rammetilskuddet. Tar en omsyn til dette er det en beskjedne nominell økning og i realiteten en reell nedgang når en tar hensyn til forventet lønns- og prisstigning.

Avsetningen til fond som skal brukes til egenfinansiering av investeringene, økes med 7,8 mill. kr. til 13,8 mill. kr. I 2011 er det budsjettert med 16,2 mill. kr til egenfinansiering av investeringene. Dette innebærer at kommunens fondsreserver tappes med ca 2 mill. kr. i 2011.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

tall i tusen	Justert			Kr Endring 2010-2011 kr	% Endring 2010-2011
	Regnskap	Budsjett	Budsjett		
	2009	2010	2011		
Lønnsutgifter inkl. sos.utg*	319 102	316 333	323 205	6 872	2,17 %
Kjøp av varer og tjenester	142 079	140 183	139 628	-556	-0,40 %
Overføringer	72 218	62 220	53 842	-8 378	-13,47 %
Avskrivninger	17 385	17 379	17 238	-141	-0,81 %
Fordelte utgifter	-3 765	-129	-1 027	-898	696,12 %
Sum driftsutgifter	547 019	535 986	532 885	-3 101	-0,58 %
Brukerbetalinger	17 738	16 747	17 378	631	3,77 %
Andre salgs- leieinntekter	99 457	96 029	98 489	2 460	2,56 %
Overføringer med krav om motytelse	97 799	73 543	45 854	-27 689	-37,65 %
Overføringer	-1 101	-	-	0	-
Avskrivninger	17 385	17 379	17 238	-141	-0,81 %
Sum driftsinntekter	231 278	203 698	178 959	-24 739	-12,14 %
Netto driftsutgifter	330 738	332 118	353 938	21 821	6,57 %
Sum fordelt til drift	313 596	332 118	353 938	21 821	6,57 %
Merforbruk/mindreforbruk	17 142	0	0	0	

* ikke inkl. "pott" avsatte midler til lønnsoppgjør i 2010 og 2011.

"Driftskaken" økes med 21,8 mill.kr til 353,9 mill. kr i 2011. Inntektene i drift reduseres med 24,7 mill. kr eller -12,14 %, mens utgiftene reduseres med 3,1 mill. kr. Inntektsreduksjonen kommer hovedsaklig som følge av redusert moms. kompensasjon for investeringer samt at statstilskudd barnehage nå i 2011 har blitt innlemmet i rammetilskuddet. Kommunale avgifter, brukerbetalinger og husleieinntekter øker noe.

Lønnsutgiftene øker med 6,8 mill. kr. eller 2,17 % som følge av sentrale lønnsforhandlinger i 2010 (overheng).

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

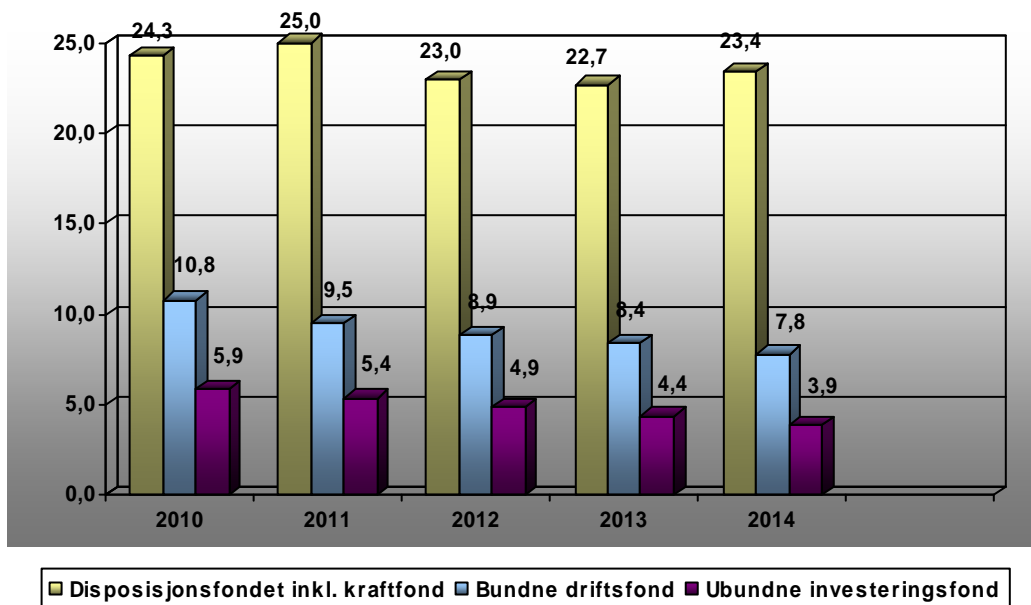
Økonomiplanperioden 2012 -2014

<i>tall i tusen</i>	2012	2013	2014
Frie disponible inntekter	-385 545	-388 539	-391 534
Netto finansutgifter	17 180	18 461	19 079
Netto avsetninger	11 315	11 069	11 201
Til fordeling drift	357 050	359 009	361 254

I 2012 går behovet for driftsmidler opp. Dette skyldes at det er lagt inn økte midler til vedlikehold. I 2013 og 2014 ligger "driftskaken" på hhv. 359,0 mill. kr. og 361,2 mill. kr.

Følgende prognose for utviklingen i kommunens disponible fondsmidler er utarbeidet med grunnlag i rådmannens budsjettforslag:

Tall i mill kr.

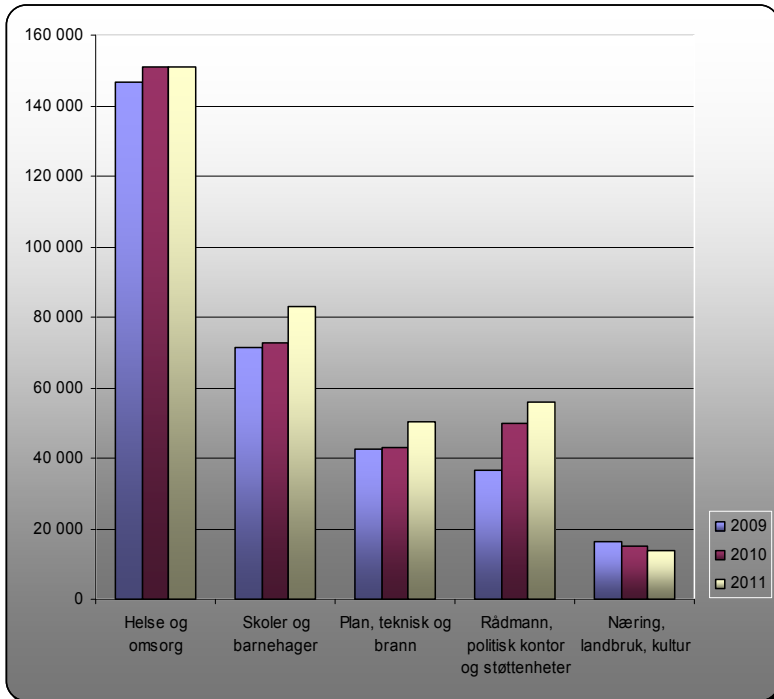
Prognosen viser at fondene holder seg stabile i økonomiplanperioden.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Driftsutgifter fordelt på tjenesteområder

Tabellen viser netto driftsutgifter fordelt på tjenesteområder i følge rådmannens budsjettforslag for 2011. Dette sier noe om aktivitetsnivået på de ulike områdene:

tall i tusen

Helse- og omsorg er det største tjenesteområdet. De ordinære driftsutgiftene viser for øvrig endring fra 2010 til 2011 på alle tjenesteområder. Største endringene i 2011 ligger innenfor barnehage, teknisk og barnevern. Endringene for enhetene er kommentert nærmere i senere kapittel.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Lønn

<i>tall i tusen</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lønnsutgifter	319 102	316 333	323 205	323 261	323 261	322 726
Sum driftsutgifter	547 019	535 928	532 885	540 252	541 628	545 271
Lønnsandel	58 %	59%	61%	60%	60%	59%

Lønnsutgiftene er den største utgiftsposten i kommunen og utgjør 59 % av kommunens totale driftsutgifter i 2010. Lønnsandelen vil stige til 61 % i 2011 som deretter reduseres i økonomiplanperioden.

Lønn fordelt på ulike lønntyper:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fast lønn	214 924	224 206	229 719	229 756	229 756	229 321
Annen lønn	43 185	28 619	28 258	28 258	28 258	28 258
Andre ytelser	2 496	2 951	2 789	2 794	2 794	2 774
Pensjon	30 032	30 745	31 653	31 654	31 654	31 624
Arbeidsgiveravgift	28 465	29 813	30 787	30 800	30 800	30 750
Totalt lønn	319 102	316 333	323 205	323 261	323 261	322 726
Ref sykepenger	-17 500,7	-2 459,0	-1 817,0	-1 853,3	-1 890,4	-1 928,2

* ikke inkl. avsatt lønnsnett

Fast lønn øker med 5,5 mill. kr fra justert budsjett 2010 til budsjett 2011. Rådmannen har satt av totalt 7,0 mill. til lønnsoppgjør og pensjoner for 2011 basert på et lønnsoppgjør som gir en lønnsvekst på 1,6 % for 2011. Det forventes noe økning i pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift som følge av lønnsoppjøret.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Pensjon

I budsjettforslaget for 2011 utgjør kostnadene til pensjon ca 32 mill. kr. Beløpet skal komme dagens ansatte til gode når de blir pensjonister. Det er aktuarer i forsikringsselskapene som beregner kommunens kostnader til pensjon i 2011. Endelige tall for 2011 foreligger ikke før medio januar i 2012.

Parallelt med dette betaler kommunen hver måned inn pensjonspremier for de ansatte, men summerer vi disse beløpene for et helt år, finner vi at innbetalt premie vil være forskjellig fra den faktiske kostnaden som aktuarene beregner. Denne forskjellen kalles premieavvik, og oppstår fordi det er ulike regler og økonomiske forutsetninger for de to størrelsene pensjonspremie og pensjonskostnad.

I perioder vil premieinnbetalingen være høyere enn kostnaden som skal regnskapsføres. I slike tilfeller sier vi at premieavviket er positivt, og kommunen kan inntektsføre differansen.

På tilsvarende måte skjer en utgiftsføring når premieavviket er negativt (dvs. premien mindre enn kostnaden). Dermed utliknes de årlige variasjonene i betalt premie, og vi oppnår en mer stabil, langsiktig utvikling i pensjonskostnadene.

Når det oppstår et positivt premieavvik må dette dekkes inn igjen over 15 år, mens negative avvik inntektsføres over en tilsvarende periode. Dette gjøres separat for hvert års avvik.

I kommunens årsregnskap finner vi:

pensjonskostnad i driftsregnskapet, dvs. aktuarberegnet kostnad

- pensjonsforpliktelser i balansen, dvs. summen av de ansattes opptjente rettigheter
- pensjonsmidler i balansen, dvs. avsatt til å dekke de ansattes opptjente rettigheter
- oppsamlet premieavvik i balansen

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Investeringer

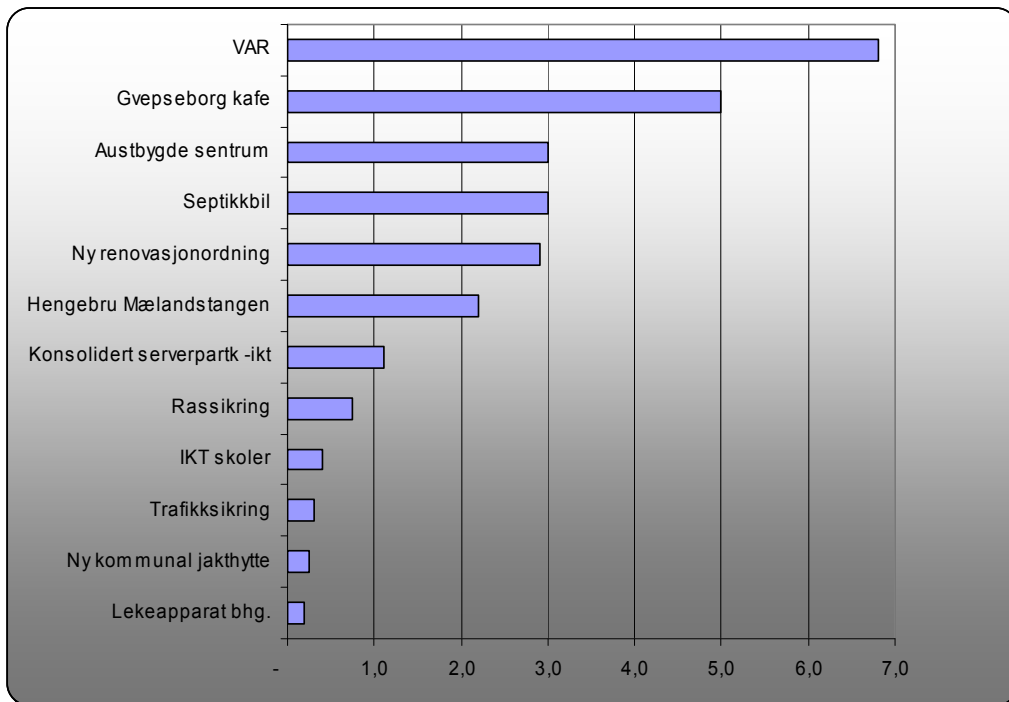
<i>tall i tusen</i>	2011	2012	2013	2014	Sum
Totale investeringer	25 900	29 984	29 083	27 393	112 360

Rådmannens legger opp til et moderat investeringsnivå i økonomiplanperioden.

Den største investeringen vil være utbedring innenfor VAR området.

Budsjettet viser en udisponert investeringsramme på kr. 29,7 mill.kr. med 0,6 mill kr. i 2012, 9,4 mill. kr. i 2013 og 19,5 mill. kr. i 2014.

Oversikten nedenfor viser rådmannens forslag til investeringer i 2011.

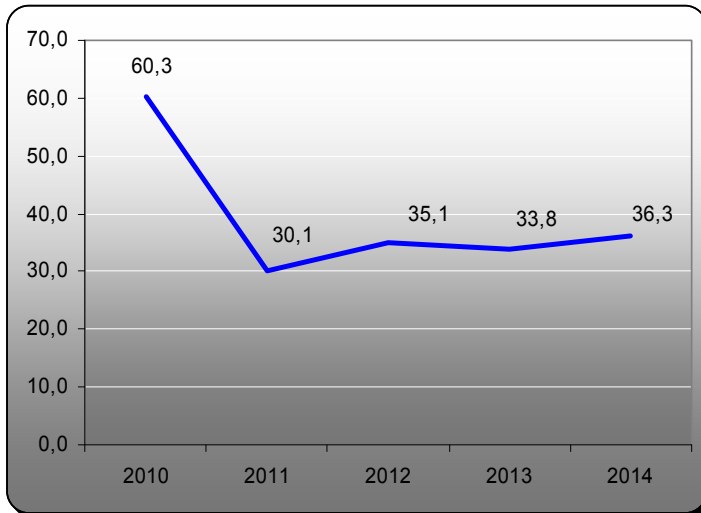
For nærmere detaljer om investeringene ref. vedlegg D.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Finansiering av investeringene

Investeringsnivået i kommunen i 2010 er høyt, hvilket skyldes finansiering av Atrå skole. For å sikre økonomisk handlefrihet for kommunen må anbefalt mål om maksimalt 30-40 % lånefinansiering av totale investeringer følges. Dette vil sikre at ikke en for stor andel av kommunens inntekter går med til å betjene gjeld. En ser at en ligger godt an i forhold til dette målet i økonomiplanperioden 2011-2014.

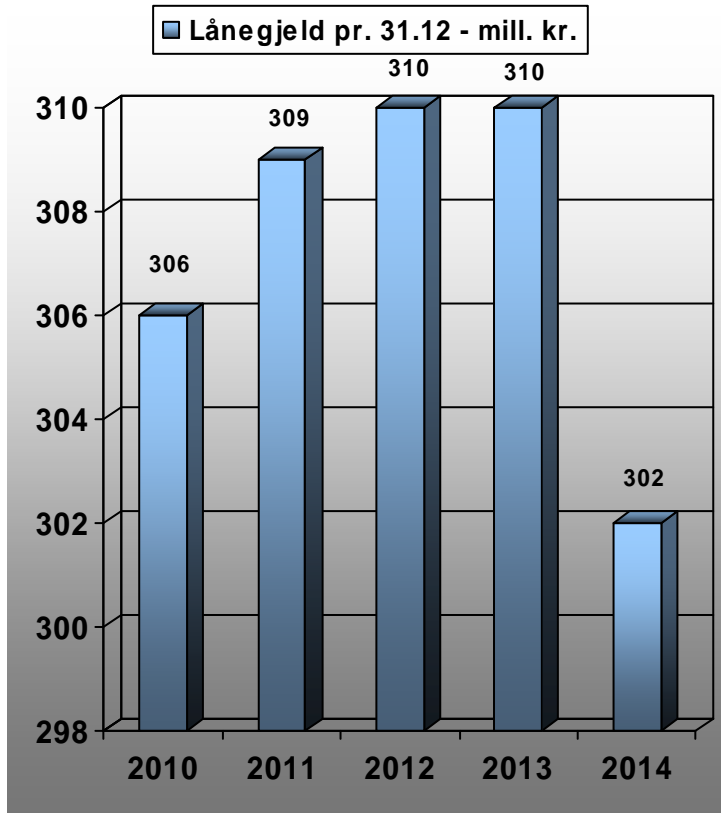
De kommunale investeringer finansieres ved låneopptak, tilskudd, driftsfinansiering og fond. Investeringene bør i størst mulig grad bli finansiert med egne midler. Låneopptak finansierer i hovedsak investeringer i VAR-sektoren (selvkostfinansierte investeringer). For at dette skal være mulig er det nødvendig å budsjettere med et positivt netto driftsresultat helst over det anbefalte målet. Lånefinansieringen i 2011 er på 30,1 %, mens lånefinansieringsgraden totalt for økonomiplanperioden er på ca. 34 %. Rådmannen innstiller på en anbefalt investeringsramme på 30-40 % i lånefinansiert kapital. Tabellen viser hvordan investeringer er finansiert det enkelte år.

<i>tall i tusen</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2011-2014
	Just bud	Bud	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Total
Låneopptak	-54 400	-7 803	-10 540	-9 880	-9 913	-38 136
Boligfondet	-500	-500	-500	-500	-500	-2 000
Overført fra drift	-500	0	0	0	0	0
Dispfondet	-30 074	-16 218	-11 304	-12 686	-11 018	-51 226
Tilskudd til			-4 000			-4 000
Overført fra andre	-800					0
Momskomp.inv.	-3 420	-1 379	-3 640	-6 017	-5 962	-16 998
SUM	-89 694	25 900	29 984	29 083	27 393	112 360

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Det lånes 38,1 mill. kr. i perioden 2011-2014. Lånegjelden vil i følge budsjettforslaget utvikle seg slik i økonomiplanperioden:

Driftsmessige konsekvenser av investeringer

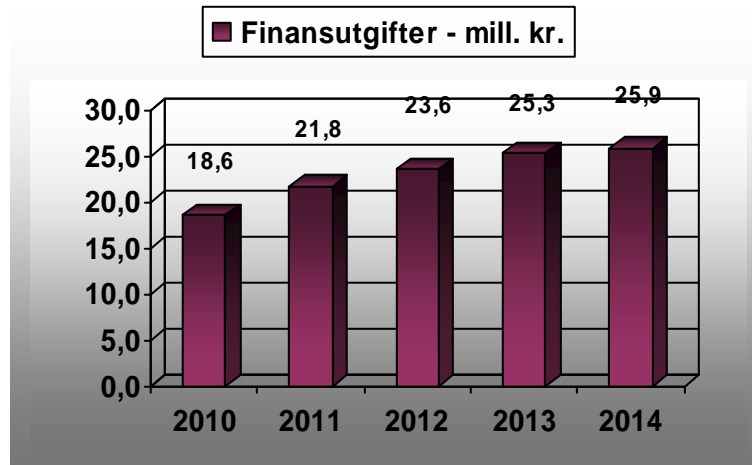
Driftskonsekvenser av investeringer inngår som en del av økonomiplanens driftsrammer for de enkelte sektorene. I rådmannens budsjettforslag inngår de under "nye tiltak". Momskompensasjon på investering gir positivt utslag i drift, fordi selve investeringen inkl. mva føres i investeringsregnskapet, mens momskompensasjonen inntektsføres i driftsregnskapet. Dette blir endret fra 2010 da momskompensasjonen gradvis vil fases ut som inntekt i driftsregnskapet.

Renteutgifter som belastes driftsbudsjettet er beregnet ut fra dagens låneportefølje, justert for planlagte låneopptak i henhold til rådmannens forslag. Det er i budsjett- og økonomiplan lagt til grunn en refinansieringsrente og rente på nye lån på 4,0 % i 2011 og med økning på 0,5 % i 2012-13, ingen forventet økning i 2014. Avdragene for nye låneopptak er basert på nedbetaling over 30 år, og det utarbeides avdragsplan for hvert enkelt lån som tas opp.

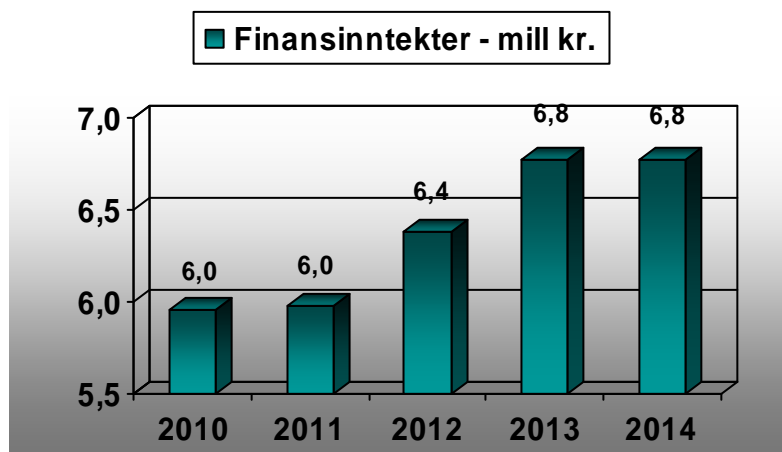

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Finansutgiftene (renter og avdrag) øker sterkt i økonomiplanperioden. Økningen skyldes en forsiktig gradvis vekst i rentenivået, men i all hovedsak fordi kommunens lånegjeld har vokst sterkt.

God likviditet og økt rentenivå virker imidlertid også positivt inn på finansinntektene. Renteinntekter stagnerer da styringsrenten kun forventes en forsiktig vekst i årene fremover. På grunn av høyt investeringsnivå og reduserte fondsmidler regner en med svakere likviditet og dermed lavere finansinntekter utover i økonomiplanperioden.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Økonomiske mål

For å sikre fremtidige utviklingsmuligheter er det viktig med økonomisk kontroll og handlefrihet. I budsjettforslaget er det lagt inn krav til netto driftsresultat og andel lånegjeld som sikrer økonomisk handlefrihet i fremtiden. For å sikre økonomisk balanse er det viktig at tilfeldige ekstrainntekter ikke brukes til å finansiere et aktivitetsnivå som ikke kan opprettholdes på lengre sikt.

Rådmannen har fastsatt følgende måltall for overordnet økonomistyring av kommunen:

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	3-5 %
Lånefinansiering av investeringer	30-40 %
Netto finansutgifter i % av driftsinntektene	2-3 %
Likviditetsgrad 2	minst 1

Ved utarbeidelse av budsjettet for hele økonomiplanperioden er disse målsettingene forsøkt hensyntatt. Sentralt for valg av nøkkeltall har vært at de skal være enkle å forstå og lette å benytte i den praktiske økonomistyringen av kommunen.

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Det er denne størrelsen i regnskapet som best kan sammenlignes med resultatet i en bedrift, og kan derfor betegnes som kommunens "overskudd". Netto driftsresultat benyttes som et mål på økonomisk balanse i kommunene, bla av Teknisk Beregnings Utvalg (TBU). TBU anbefaler at netto driftsresultat bør være minst 3 % av driftsinntektene. Det synes å være bred faglig enighet om at kommunesektoren over tid bør ha et netto driftsresultat på minimum 3 %. Ved å budsjettere med et netto driftsresultat på 3-5 % av driftsinntekten sikrer kommunen mulighet til egenfinansiering av investeringer og vedlikehold. Sagt på en annen måte: våre løpende driftsutgifter må ikke være høyere enn at vi klarer å erstatte gamle og utrangerte realaktiva (bygg med mer) med nye realaktiva, uten at dette fortrenger tjenesteproduksjonen.

Måltallene lånefinansiering av investeringer og netto finansutgifter i % av driftsinntektene er knyttet til kommunens finansiering av investeringer. Ved en egenfinansiering på mellom 60 % og 70 % ved investeringer vil kommunen sikre økonomisk handlefrihet også i fremtiden, samtidig som kommunen blir mindre sårbar for endringer i renteutgifter. Et viktig poeng med nøkkeltall knyttet til finansiering er at rådmannen ønsker å begrense hvor stor andel av inntektene som går til å betjene gjeld. Det er først og fremst kostnaden knyttet til gjelden som er interessant, fordi høye finansutgifter reduserer tjenestetilbudet. Rente- og avdragsbelastning (netto finansutgifter) vil normalt også si noe om hvilken finansieringsstrategi kommunen har og hvor mye fremmedkapital nye prosjekter finansieres med.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Et annet sentralt element i økonomistyringen er at prioriteringen av driftsrammene skal være førende også for investeringsprogrammet. Dette innebærer at før nye tiltak settes i gang, skal de driftsmessige konsekvensene vurderes i forhold til de økonomiske målsetningene.

Nøkkeltall for likviditet sier noe om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Et vanlig krav til likviditet er at de mest likvide omløpsmidlene skal kunne dekke kommunens kortsiktige gjeld. Dette innebærer at likviditetsgrad 2 bør være minst 1. Likviditeten i Tinn kommune er god, slik at det ikke har vært noe problem for kommunen å oppfylle dette kravet. Målet bør likevel være en underliggende forutsetning i økonomistyringen i kommunen.

Nøkkeltallene i økonomiplanperioden:

	Just. Bud. 2010	Budsjett 2011	Økonomiplan		
			2012	2013	2014
Netto driftsresultat % av driftsinntekter	1,2 %	2,5 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %
Lånefinansiering av nye investeringer	60,3 %	30,1 %	35,1 %	33,8 %	36,2 %
Andel netto finanskostnader av driftsinntekter	2,3 %	2,9 %	3,1 %	3,3 %	3,4 %

Nøkkeltallene for økonomiplanperioden viser at kommunen for årene 2011-14 har betydelige utfordringer i forhold til å nå de økonomiske målene i økonomiplanperioden. Det er imidlertid en særlig økning i andel finanskostnader av driftsinntekter pga. store investeringer i årene 2009 og 2010. Dette vil påvirke netto finansposter i årene fremover.

Netto driftsresultat ligger greit i forhold til målsetningen for budsjettåret 2011. Nedgangen i netto driftsresultat må sees i sammenheng med overføring av midler fra investering til drift. Økte rente- og avdragsutgifter og bortfall av renteinntekter fører til utfordring å saldere budsjettet i økonomiplanperioden 2011-14. Det vil være naturlig med en effektivisering av driften i kommunen.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Budsjettforutsetninger for 2011 og økonomiplanperioden

Rådmannen legger frem et budsjett med 2,5 % i netto driftsresultat i 2011. Kommunens målsetting er å ligge mellom 3-5 %. Dette er for å sikre en "buffer" for fremtidig usikkerhet, samtidig som denne "bufferen" synliggjøres. Det er også alltid lurt å legge inn et visst rom for uforutsette utgifter.

Ved budsjettering av inntekter har rådmannen lagt vekt på en realistisk budsjettering. Dette medfører at det er viktig å være oppmerksom på de usikkerhetene som ligger i de forutsetningene som er lagt til grunn for budsjettet.

Økonomiplanen blir utarbeidet i løpende priser og dette gir et mer realistisk bilde av hvordan kommuneøkonomien vil bli i forhold til de budsjettvedtak som gjøres. Dette fordi både inntekter og utgifter utvikler seg forskjellig.

Som nevnt tidligere vil veksten i store deler av kommunens inntektsgrunnlag stoppe opp. For de inntekter der en fortsatt kan vente økninger forutsetter en 2 % årlig vekst fra hele økonomiplanperioden 2011-2014. Dette gjelder brukerbetalinger, salgs- og leieinntekter og overføringsinntekter.

I årene videre i økonomiplanperioden har det vært lite rom for kompensasjon. Budsjettet kompenserer noe lønnsvekst; 1,6 % i 2011, 1 % i 2012, 0,4 % i 2013 og 1,25 % i 2014. Det er ikke gitt priskompensasjon for 2012-14. Dette betyr som nevnt behov for innstramminger allerede fra 2011, selv om den blir noe mindre enn tidligere antatt.

Rentenivået påvirker både finansutgifter- og inntekter og det ligger en forutsetning om et rentenivå på 3,5 % i 2011 og med en forventet gradvis økning i resten av økonomiplanperioden med 0,5 % hvert år.

Statsbudsjett-informasjon – hentet fra KRDs budsjettproposisjon til St.prp.nr. 1 (2010-2011) for budsjettåret 2011 og Beregningsteknisk dokumentasjon (grønt hefte) for 2011.

Orientering utarbeidet av Fylkesmannen i samarbeid med Telemarksforskning gir hovedpunktene i det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2011, på basis av budsjettproposisjonen fra Kommunal- og Regionaldepartementet.

Nye anslag for kommunesektorens inntekter og utgifter i 2010

I forhold til hva som ble lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen, er kommunenes skatteinntekter nå økt med 800 mill. kr, fordelt med 650 mill. kr på kommunene og 150 mill. kr på fylkeskommunene. *Det nye skatteanslaget for primærkommunene innebærer en vekst på 6,98 % sammenlignet med faktisk skatteinntang i fjor.* I revidert nasjonalbudsjett ble det lagt til grunn en vekst på 6,38 % nominelt. Merskatteveksten i 2010 får kommunesektoren beholde inneværende år, men inngår ikke i beregningsgrunnlaget for vekst inn i 2011. Den videreføres derfor ikke til 2011.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Kostnadsveksten (lønns- og prisstigningen på kommunal tjenesteyting), kalt deflatoren, er fortsatt anslått til 3,25 % mot 3,1 %, lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett (RNB). *Sammensetningen er 3,45 % på lønn og 2,8 % på prisvekst.* Nettoeffekten av oppjustert skatteinntektsanslag og økt deflator er beregnet til å utgjøre en reell økning i frie inntekter på rundt 400 mill. kr sammenlignet med anslått inntektsnivå i RNB.

Innslagspunktet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester foreslås økt til 895.000 kr. Dette nivået vil da måtte legges til grunn ved inntektsføringen av kommunenes krav i regnskap 2010.

Kommuneopplegget for 2011

I kommuneproposisjonen ble det presisert at den varslede inntektsveksten i 2011 skal regnes fra det såkalte RNB-nivået for kommunesektorens inntekter i 2010, dvs. det nivået som revidert nasjonalbudsjett la til grunn.

Regjeringen legger opp til realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2011 på om lag 5,7 mrd. kr. Dette tilsvarer 1,7 pst. Veksten er da på vanlig måte regnet fra anslått inntektsnivå for 2010 i RNB 2010. Realvekst i samlede inntekter på mellom 4 og 5 mill. kr ble signalisert i kommuneproposisjonen. Regjeringen foreslår økte bevilgninger på barnehager, opprusting av skole- og svømmeanlegg, kirker og fylkesveier, omsorgsboliger og sykehjemsplasser, barnevern og samhandlingsreformen.

Det legges opp til en realvekst i frie inntekter i 2011 på 2,75 mrd. kr.¹ Veksten ble da også signalisert til å ligge i intervallet 2,5-3 mrd. kr i kommuneproposisjonen. Veksten fordeler seg med 2,55 mrd. på kommunene og 0,2 mrd. på fylkeskommunene. *I kommuneopplegget er lagt inn kompensasjon for pris- og lønnsvekst i 2011 på 2,8 pst. Her inngår et anslag for årslønnsvekst på 3,25 %.* For (primær-)kommunene er nominell vekst beregnet til 4,0 % sammenlignet med "RNB-nivået" i 2010. I forhold til anslag på regnskap 2010 blir nominell vekst 3,7 %, tilsvarende rundt 0,9 % i realvekst. Det vises til følgende tabell over nominell endring i forhold til anslag på regnskap 2010:

	2010	2011	%-vis endr.
Skatter i alt	123 142	115 670	-6,1 %
- herav skatt på innt./formue	116 050	108 470	-6,5 %
Rammetilskudd	84 795	99 971	17,9 %
Sum frie inntekter	207 937	215 641	3,7 %

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere settes til 11,3 prosent i 2011. Det er en reduksjon på 1,5 prosentpoeng fra 2010. Skattøren er tilpasset forutsetningen om at skattenes andel av de samlede inntektene for kommunene skal reduseres til 40 prosent i 2011. Reduserte skatteinntekter motsvares av økt rammetilskudd.

¹ Tilsvarende 2.750-800 = 1.950 mill. kr regnet i forhold til anslag på regnskap 2010.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Veksten i frie inntekter må ses i sammenheng med økte utgifter for kommunesektoren knyttet til befolkningsutviklingen. Beregninger utført av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) i mars, indikerte at kommunesektoren kunne få merutgifter i 2011 på om lag 2,4 mrd. kr knyttet til den demografiske utviklingen.

I juni la SSB fram nye befolkningsframskrivninger som viser en noe høyere befolkningsvekst framover. De nye framskrivningene innebærer en oppjustering av merutgiftene til om lag 2,6 mrd. kr. Dette er utgifter som må dekkes av kommunesektorens samlede inntekter. Den delen av kommunesektorens merutgifter knyttet til befolkningsutviklingen som må dekkes av frie inntekter, kan anslås til om lag 2,1 mrd. kr.² I tillegg vil kommunesektoren få økte pensjonskostnader i 2011 på anslagsvis 600 mill. kr. Dette må dekkes av de frie inntektene.

Øremerkede tilskudd/satsinger og andre ordninger

Tilskudd ressurskrevende tjenester

Den reelle økningen er på om lag 200 mill. kr og er basert på et anslag om en reell vekst i utgifter per mottaker og antallet mottakere på til sammen fem pst. Anslaget er basert på den faktiske veksten fra 2009 til 2010. I realiteten foreslås ingen endringer i selve ordningen:

Kommunene vil for 2011 fortsatt få kompensert 80 pst. av netto lønnsutgifter utover innslagspunktet. Som varslet i kommuneproposisjonen for 2011, vil veksten i *lønnsutgiftene* fra 2009 til 2010 bli lagt til grunn for justering av innslagspunktet. Innslagspunktet vil da bli på 895.000 kr. I budsjetteringen av inntektene for 2011 vil det være naturlig å legge til grunn et innslagspunkt på ca. 925.000 kr (=895.000 kr x forventet årslønnsvekst for 2011 på 3,25 %).

Departementet sier følgende vedr. aldersgrensen på 67 år:

”Det viktigste argumentet mot å heve (oppheve) aldersgrensa er at merutgiftene vil bli betydelige (uten at det er mulig å beregne det). Heves aldersgrensa vil en større del av kommunenes inntekter bli øremerket innenfor en gitt ramme. Det kan argumenteres for at eldreomsorgen skal finansieres av frie inntekter, og at dette gjelder for alle personer over 67 år uavhengig av helsetilstand.”

Innlemming av øremerkede tilskudd

På barnehageområdet foreslås om lag 28 mrd. kr innlemmet i kommunenes rammetilskudd.

Bevilgningen til kvalifiseringsprogrammet innlemmes, men gis en særskilt fordeling utenfor utgiftsutjevningen i 2011. Samlet innlemmes om lag 1,2 mrd. kr. Regjeringen foreslår å legge om refusjonsordningen for individstønad for deltakere på kvalifiseringsprogram. Individstønaden knyttet til deltakere på statlige arbeidsmarkedstiltak er beregnet til om lag 406 mill. kr, og inngår i beløpet som innlemmes.

² Resten dekkes av øremerkede tilskudd og økte gebyrinntekter.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Lov om kommunale krisesentertilbud ble iverksatt fra 2010. Som en overgangsordning ble det øremerkede statstilskuddet til drift av krisesentre opprettholdt i 2010. For 2011 foreslås nærmere 238 mill. kr lagt inn i rammetilskuddet til kommunene.

I kommuneproposisjonen for 2011 ble det varslet at regjeringen ville komme tilbake til spørsmålet om innlemming av tilskudd til rustiltak. Regjeringen foreslår å videreføre dagens opptrappingsplan for rusfeltet ut 2012 og en finansiering gjennom øremerkede bevilgninger. Rusfeltet foreslås styrket med 100 mill. kr, hvorav 70 mill. kr til kommunalt rusarbeid.

Kommunalt barnevern

Det kommunale barnevernet styrkes med et nytt øremerket tilskudd på 240 mill. kr over Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett. Hoveddelen av bevilgningen skal gå til nye stillinger – men kommuner som har et tilstrekkelig antall stillinger, kan søke om midler til enkelte andre tiltak som styrker barnevernet. Fylkesmannen skal fordele midlene etter søknad.

Barnehager

Helårsvirkning i 2011 av nye barnehageplasser i 2010 og videreføring av makspris:

I 2010 opprettes det nye barnehageplasser som får budsjettmessige konsekvenser i 2011. Helårseffekten i 2011 anslås til om lag 800 mill. kroner. Dette er en del av veksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2011. Maksimalpris for foreldrebetaling videreføres på samme nominelle nivå som i 2010 (2.330 kr per måned tilsvarende 25.630 kr per år) for en heltidsplass). Kommunene er kompensert med 263 mill. kr i rammetilskuddet i 2011.

Opptrapping likeverdig behandling:

Fra 1. august 2011 foreslås det å øke kommunenes minimumsforpliktelse til likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager fra 88 pst. til 91 pst. Kommunene er kompensert med 92,5 mill. kr i rammetilskuddet i 2011.

Skole og utdanning på kommunefeltet (utenom fylkeskommunene)

Leksehjelp/ekstra undervisningstime: Med virkning fra oppstart av skoleåret 2010/11 ble det innført et tilbud om åtte timers gratis leksehjelp samt en ekstra undervisningstime. I statsbudsjettet for 2011 kompenseres kommunene for helårseffekten av de to tiltakene med 356,3 mill. kr. Midlene bevilges over kommunenes rammetilskudd.

Utvidet rett til skyss SFO: Fra 1. august i år ble det innført en ny rett til skyss for funksjonshemmede til og fra SFO. Kommunesektoren kompenseres for merkostnader knyttet til innføring av retten. Helårseffekten av tiltaket for kommunal sektor er 26,6 mill. kr. Det ble i RNB 2010 bevilget 10,8 mill. kr til inndekking av kommunesektorens merkostnader som følge av den nye retten.

Det legges derfor inn en ytterligere kompensasjon på 15,5 mill. kr i budsjettet for 2011, hvorav 10,5 mill. kr bevilges over kommunenes rammetilskudd.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

Helse og omsorg

Samhandlingsreformen

Det foreslås en styrking på 200 mill. kr til samhandling. Av dette er 100 mill. kr til utvikling av lokalmedisinske sentra og andre kommunale samhandlingstiltak. Midlene på HODs budsjett fordeles i samarbeid med KRD, og kommer i tillegg til videreføring av 33 mill. kr fra 2010-budsjettet. Det foreslås 50 mill. kr til utvikling av IKT i helsetjenesten, 35 mill. kr til forskning og kompetanseutvikling, 10 mill. kr til informasjonstiltak og erfaringsoppsummeringer og 5 mill. kr til utvikling av kommunedata på forbruk av spesialisthelsetjenester.

Investeringsstilskudd

Det foreslås en tilskuddsramme som gir rom for 2 000 nye heldøgns omsorgsplasser. Det foreslås videre å endre investeringsordningen for sykehjem og omsorgsboliger ved at fylkesmennenes behovsprioritering av hvilke kommuner som skal få tilskudd, avvikles. Samtidig oppheves fordelingen av tilsagnsrammer på Husbankregioner og fylker. Siktemålet er at alle kommuner som har behov for å bygge flere heldøgns omsorgsplasser, skal få mulighet til det.

Opptappingsplanen for rusfeltet videreføres fram til og med 2012

Det foreslås en styrking på samlet 100 mill. kr knyttet til planen. 70 mill. kr går til styrking av kommunalt rusarbeid, 25 mill. kr til tverrfaglig spesialisert rusbehandling og 5 mill. kr som forebyggingstiltak ved å bedre kommunenes og fylkesmennenes kompetanse og forvaltning av alkoholloven.

Rentekompensasjonsordninger

Rentekompensasjonsordningene til kirkebygg, transporttiltak, skolebygg og svømmeanlegg videreføres og foreslås styrket i 2011. I 2009 ble rentekompensasjonsordningen til investeringer og rehabilitering av skole- og svømmeanlegg utvidet. I 2009 og 2010 kan det gis tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 5 mrd. kr. Regjeringen foreslår at det i 2011 kan gis ytterligere tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 mrd. kr.

Samtidig med iverksettingen av forvaltningsreformen ble det innført en rentekompensasjonsordning for transporttiltak i fylkene med en investeringsramme på 2 mrd. kr for 2010. Det foreslås en investeringsramme på 2 mrd. kr i 2011. Ordningen finansieres over Samferdselsdepartementets budsjett.

Det foreslås også en utvidelse av rentekompensasjonsordningen for kirkebygg, slik at det i 2011 kan gis tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 400 mill. kr.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Rammebetingelser

Regjeringens kommuneopplegg for 2011 – Tinn kommune (kilde: Telemarksforskning)

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram 5. oktober. Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens *samlede* inntekter på om lag 5,7 mrd. kroner (eller 1,7 %)³, mens det i kommuneproposisjonen ble signalisert en realvekst i intervallet 4-5 mrd. kroner. Regjeringen foreslår økte bevilgninger på barnehager, opprusting av skole- og svømmeanlegg, kirker og fylkesveier, omsorgsboliger og sykehjemsplasser, barnevern og samhandlingsreformen.

Realveksten i *frie inntekter* (skatt og rammetilskudd) anslås til 2,75 mrd. kroner, mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst på 2,5-3,0 mrd. kroner. Realveksten, dvs. vekst utover kompensasjon for lønns- og prisvekst, fordeles med 2,55 mrd. kroner på kommunene og 0,2 mrd. kroner på fylkeskommunene. Veksten, tilsvarende 4,0 % nominelt, er her sammenlignet med ”RNB-nivået” for i år.⁴ Sammenlignet med det forventede, oppdaterte nivåanslaget for kommunenes frie inntekter i år, legger kommuneopplegget for 2011 opp til en nominell vekst på 3,7 %, dvs. *realvekst på 0,9 %* siden kostnadsveksten (deflatoren) anslås til 2,8 %.⁵

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere settes til 11,3 prosent i 2011. Det er en reduksjon på 1,5 prosentpoeng fra 2010. Skattøren er tilpasset forutsetningen om at skattenes andel av de samlede inntektene for kommunene skal reduseres til 40 prosent i 2011. Reduserte skatteinntekter motsvares av økt rammetilskudd.

I rådmannens budsjettframlegg for 2011 er frie inntekter (skatt og rammetilskudd) satt til **290,102 mill. kroner**, som er tilnærmet identisk med det Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) opererer med. Rådmannen legger nå til grunn **256,635 mill. kr** som frie inntekter i 2010. Korrigerer vi dette nivået med det som ligger inne av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget i statsbudsjettet, får vi 284 076 mill. kr i det som kalles for oppgavekorrigerte frie inntekter 2010. *I dette budsjettforslaget legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 6,025 mill. kr eller 2,1 %.*

³ I forhold til det såkalte ”RNB-nivået” for inneværende år.

⁴ Sammenlignes veksten for (primær-)kommunene med det som kalles for anslag på regnskap 2010, blir realveksten 650 mill. kr lavere. Det har sammenheng med at anslaget for kommunenes skatteinntekter i 2010 er oppjustert med 650 mill. kr sammenlignet med det som ble lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett 2010 og kommuneproposisjonen for 2011.

⁵ Kostnadsveksten (deflatoren) er sammensatt av en anslått årslønnsvekst på 3,25 % og prisvekst på vare- og tjenestekjøp (medregnet ”investeringskjøp”) anslått til 2,0 %.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Innlemminger av øremerkede tilskudd – og generelt alle andre oppgaveendringer som det kalles, korrigeres for når vekst i frie inntekter beregnes. Kommuneopplegget for 2011 har i seg noen slike, definerte oppgaveendringer; på lik linje med hva som har vært vanlig de senere år. I rammetilskuddet for 2011 er følgende elementer/endringer lagt inn eller trukket ut (2010-kr): (Tinns del vises i kolonnen lengst til høyre. Alle tallene er oppgitt i 1.000 kr)

Midler inn (kompensasjon)

Barnehage – foreldrebetaling	255 837	351
Barnehage – likeverdig behandling	89 981	123
Fysioterapi – behandling i utlandet	21 492	29
Helårseffekt økt timetall og gratis leksehjelp	346 584	475
Helårseffekt rett til skoleskyss for funksjonshemmede til og fra SFO	10 220	14

Midler ut (uttrekk)

Økt antall elever i statlige og private skoler	-26 956	-37
Portoutgifter	-17 510	-24
Bostøtte	-44 000	-60

Rådmannen har for de øvrige årene i planperioden (2012-14) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 2,050 mrd. kr tilsvarende ca. 1 %, og forutsatt den samme relative veksten både på skatt og rammeoverføringer.

Rådmannen har for øvrig merket seg Regjeringens forslag om at innslagspunktet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester foreslås til 895.000 kr. Dette nivået vil da måtte legges til grunn ved inntektsføringen av kommunens krav i regnskap 2010. Som varslet i kommuneproposisjonen for 2011, vil veksten i lønnsutgiftene fra 2009 til 2010 bli lagt til grunn for justering av innslagspunktet. Innslagspunktet vil da bli på 895.000 kr. I budsjetteringen av inntektene for 2011 vil det være naturlig å legge til grunn et innslagspunkt på ca. 925.000 kr (=895.000 kr x forventet årslønnsvekst for 2011 på 3,25 %). Rådmannen har i budsjetteringen av dette tilskuddet tatt høyde for endringene.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Rådmannens forslag

3. KOMMENTARER TIL BUDSJETT FOR ENHETENE

Tabellen under viser endringene i enhetenes driftsrammer fra justert budsjett 2010 til budsjettforslaget for 2011:

tall i tusen	Just bud2010	Øk.plan 2011	Budsjett 2011	Endr. 2010-11 kr.	Endr. 2010-11 %.
Netto drift					
Rådmannskontoret	2 265	2 234	2 188	-77	-3,4 %
Kommunens store avtaler	-12 013	-6 896	-12 780	-767	6,0 %
Næringsavdelingen	1 668	1 651	2 660	992	59,5 %
Servicetorg	2 325	2 332	2 285	-40	-1,7 %
Rådmannens stab	2 762	2 709	2 666	-96	-3,5 %
Politisk kontor	3 902	4 142	4 142	240	6,2 %
Økonomienheten	12 341	11 421	11 162	-1 178	-9,5 %
Felles inntekter utgifter	-286 739	-305 789	-305 973	-17 544	6,7 %
Organisasjon	8 467	8 503	8 425	-42	-0,5 %
Lærlingeordningen	1 002	1 007	1 007	5	0,5 %
Furuheim Barnehage	1 210	3 221	3 154	1 945	160,8 %
Skibakkesletta Barnehage	2 380	5 576	5 534	3 154	132,5 %
Dale Bakhus Barnehage	1 614	3 672	3 625	2 011	124,6 %
Øverland Barnehage	1 780	4 428	4 375	2 595	145,8 %
Bøen Barnehage	1 831	4 950	4 927	3 096	169,1 %
Rjukan Barneskole	19 391	19 543	19 583	192	1,0 %
Miland Skole	6 122	5 922	5 961	-162	-2,6 %
Bøen Skole	2 400	2 737	0	-2 400	-100,0 %
Haukås Lurås Skule	2 751	1 456	0	-2 751	-100,0 %
Hovin skule og barnehage	3 713	3 987	3 914	201	5,4 %
Atrå barne og ungdomsskule	15 660	18 339	18 046	2 386	15,2 %
Rjukan ungdomskole	12 658	12 733	12 403	-255	-2,0 %
Voksenopplæringen	842	742	818	-24	-2,9 %
Omsorg Rjukan	49 413	49 717	49 380	-33	-0,1 %
PU	13 020	13 073	13 362	342	2,6 %
Omsorg Tinn	32 667	32 448	32 933	266	0,8 %
Helse	28 628	28 684	27 858	-770	-2,7 %
Barnevern og PPT	8 871	9 341	10 116	1 245	14,0 %
Nav –Tinn, sosialtjeneste	11 687	12 742	12 305	618	5,3 %
Asylmottak	2	-201	-1619	-1 621	
Landbruk	2 000	1 924	1 922	-78	-3,9 %
Plan	1 613	1 415	1 257	-356	-22,1 %
Kulturkontor	8 916	8 700	7 950	-966	-10,8 %
Bibliotek	2 608	2 605	2 650	42	1,6 %
Renhold	11 331	11 393	11 859	528	4,7 %
Teknisk	11 154	9 707	22 341	11 187	100,3
Brann	9 758	9 832	9 564	-194	-2,0 %
Fjellab	0	0	0	0	0,0 %
	0	0	0	0	

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Generelt

Totalrammene for Tinn kommunes budsjett er 571,1 mill. kr. i 2011 mot 624,2 mill. kr. i 2010. I tallene for 2010 ligger store investeringskostnader til Atråskolen, noe som forklarer nedgangen.

I 2011 gjøres en rekke omlegginger i budsjettet som både skyldes statsbudsjettet og andre budsjettekniske løsninger i kommunebudsjettet. Det kan derfor være noe vanskelig å sammenligne budsjettendringene i de ulike enhetene.

De viktigste tekniske endringene er:

- Statstilskudd til barnehager er fra 2011 ikke øremerkede, men del av rammetilskuddet til kommunen. Disse overføringene blir nå budsjettetert på kommunens felles inntekter og utgifter, ikke på den enkelte barnehage. Nettoutgiftene for barnehagen går dermed opp.
- Statstilskudd til kvalifiseringsprogrammet er fra 2011 ikke øremerket, men lagt som en del av rammetilskuddet til kommunen. Det blir nå budsjettetert på kommunens felles inntekter og utgifter, ikke på NAV som tidligere. Nettoutgiftene for NAV går dermed opp.
- Teknisk enhet vil fra 2011 få budsjettansvaret for alle strømutfgifter og kommunale avgifter knyttet til kommunens bygningsmasse. Budsjettposten er flyttet fra enhetene til teknisk enhet sitt budsjett.

Generelt er det innstramming på enhetenes budsjetter knyttet til at lønns- og prisvekst bare delvis er kompensert. Det er i utgangspunktet gitt 1 % kompensasjon, mens den kommunale deflatoren er beregnet til 2,8 % i 2011 – herav er lønnsveksten anslått til 3,25 % og prisveksten på 2 %. Situasjonen blir i praksis noe bedre i 2011 da det er et relativt stort lønnsoverheng fra 2010 som allerede er dekket.

I årene videre i økonomiplanperioden har det vært lite rom for kompensasjon. Budsjettet kompenserer noe lønnsvekst; 1,6 % i 2011, 1 % i 2012, 0,4 % i 2013 og 1,25 % i 2014. Det er ikke gitt priskompensasjon for 2012-14. Dette betyr som nevnt behov for innstramminger allerede fra 2011, selv om den blir noe mindre enn tidligere antatt.

Hvor stort innstrammingsbehovet kan bli er avhengig av den faktiske lønns- og prisutvikling. Med forutsetninger om at lønnsveksten i 2011 blir 3,25 % og deretter 2,5 % pr. år kan en beregne følgende behov for årsverksreduksjoner:

2011: 4 årsverk
2012: 10 årsverk
2013: 14 årsverk
2014: 8 årsverk

Til sammen 35 årsverk i økonomiplanperioden.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

Det er opp til den enkelte enhet å komme med forslag til å løse dette. Enhetene har stor sett tilpasset seg budsjetttrammene for 2011, men utfordringene vil øke utover i perioden.

Sentralt tjenesteområde

Kompetanseutviklingsmidler er videreført med kr. 500 000 hvert år i økonomiplanen.

Næringsavdelingens budsjett øker i 2011 og videre i planperioden. Dette har sammenheng med at det settes av 1,0 mill. kr. til oppfølging av tiltak i strategisk næringsplan.

Politisk kontor sitt budsjett øker bl.a. fordi det er valg i 2011 og det er avsatt kr. 200 000 på formannskapetets konto.

Innstrammingen i 2011 for de andre enhetene på sentralt tjenesteområde er dekt ved å kutte på ulike driftsposter, det er ikke foreslått nedbemanning på enhetene her i 2011.

Skoler og barnehager

For barnehagene er det som nevnt store omlegginger knyttet til statstilskuddet. Barnehagene hadde i sine budsjettinnspill foreslått å redusere søskenmoderasjon for å dekke innstramminger i 2011. Rådmannen har ikke foreslått dette i sin innstilling, men at barnehagene i 2011 kan bruke udisponerte skjønnsmidler for å dekke opp ramma si. Dette kan imidlertid ikke fortsette senere i perioden. Det må som tidligere nevnt i budsjettokumentet vurderes om en bør gjøre tiltak i forhold til barnehagestrukturen.

Skolene må gjennom budsjettåret 2011 gjøre tilpasninger – også i forhold til bemanning – for å holde rammene sine. På lengre sikt bør en vurdere skolestrukturen slik rådmannen foreslår.

Helse- og omsorg

Omsorgsenhetene er store og har mange ansatte. De må trolig allerede fra 2011 justere sin bemanning. Det er antydning reduksjoner på 3,5 årsverk i det kommende budsjettåret, men på grunn av stort overheng i lønsmassen som er dekt inn, blir behovet for bemanningsreduksjoner mindre enn dette neste år. I tillegg har omsorgsenhetene sett på andre alternativer til bemanningsreduksjoner.

Siden det er anledning til å se på inntektsøkninger har enhetslederne for omsorg valgt å øke prisen for mat til hjemmeboende med 10,- kr pr måltid og en økning i egenandel for trygghetsalårmer med 50,- kr pr måned. Dette innebærer at det rekkes med en reduksjon med 2,2 årsverk totalt. Det foreslås at denne reduksjonen tas på praktisk bistand i hjemmet siden dette i minst mulig grad rammer direkte personlig pleie hos den enkelte bruker.

Dette innebærer slik inntekstøkning:

Prisen på mat økes til 45 kr (grøt og suppe) og 65 kr pr middag.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Trygghetsalарmer økes fra 100 til 150 kr pr mnd.

380 måltider/uke x 50 uker x 10 kr	= 190 000
Trygghetsalарmer: 80 brukere x 12 mnd x 50 kr	= 48 000
Sum Tinn Omsorg:	= 247 000

En fordeling av en reduksjon på stillinger innebærer 0,95 årsverk i Tinn Omsorg og 1,25 årsverk i Rjukan Omsorg. En slik bemanningsreduksjon betyr en reduksjon av dagens nivå på tjenestene, men som nevnt vil behovet for reduksjoner være noe mindre i 2011 enn dette.

PU

På grunn av at innslagspunktet for ressurskrevende brukere er gått fra 865.000 til ca. 895.000 får enheten en inntektsreduksjon på kr. 30.000 per bruker og totalt kr. 150.000.

Helsetjenestene

I helsebudsjettet pekes det på flere forhold bl.a rusprosjektet og at nytt innslagspunkt for ressurskrevende bruker gir mindreinntekter. Det er forventet økte utgifter på husleieavtalene for Helsehuset og på legevaktavtalene. Nytt helsenett skal innføres, vedlikeholdsbehov, kompetansebehov, arbeid med samhandlingsreformen og utstørsbehov til fysioterapien presser budsjettene. Det er også 2 nye ressurskrevende brukere som vil kunne gi uttelling for kommunen i årene framover.

I tillegg til dette vil manglende lønnskompensasjon presse rammene for helsebudsjettet. For å holde ramma vil enhet Helse foreslå å redusere med to stillinger. En vurderer det dit hen at denne reduksjonen vil få minst konsekvenser innenfor psykiatritjenesten. Konsekvensene for psykiatritjenesten blir som følger:
Reduksjon av stillinger knyttet til Dagsentrene. Vi har to Dagsentrer for mennesker med psykisk lidelser i Tinn kommune. Et i Tinn Austbygd og et på Rjukan. Begge sentrene har hatt to 100 % stillinger hver (altså til sammen fire 100 % stillinger). Til sammen gir de et tilbud til 25-30 brukere, fordelt over ukas virkedager. Noen brukere har et svært lavt funksjonsnivå, andre klarer seg bedre, men alle har en kjent kronisk lidelse.

En reduksjon av stillingsandeler knyttet til dagsentrene vil bety at en må avvise noen brukere, fordi det vil være vanskelig å gi dem et godt nok og forsvarlig tilbud med redusert bemanning. Å tallfeste dette er vanskelig, fordi det henger sammen med pasientenes funksjonsnivå, altså hvor mange med et lavt funksjonsnivå man kan ha på samme dag. Noen av brukerne kan man ikke forlate, og det vil få praktiske følger om det bare er et personell tilstede. Rådmannen vil for øvrig vise til Agenda Kaupangs utredning, der foreslås det alternative tiltak til kostnadsreduksjoner.

Det foreligger notater fra helsesjef om budsjettet for 2011 og ressurskrevende brukere. Disse blir lagt ved som dokumenter til budsjettbehandlingen.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Barnevern

I budsjettet er det lagt inn midler til å finansiere den nye barnevernsstillingen på helårsbasis. Det er også lagt inn budsjettmidler til 2 nye fosterhjems plasseringer.

Det arbeides med et mulig felles barnevern for hele Kongsbergregionen.

Asylmottaket

Her har utgiftene gått ned, men dette er fordi strømutfgifter og kommunale avgifter er flyttet til teknisk etat sitt budsjett. Ellers er aktivitetene forutsatt å være på dagens nivå også i 2011.

NAV - Tinn har en økning i sine nettoutgifter. Dette har sin forklaring i at det statlige tilskuddet til kvalifiseringsprogrammet nå er lagt i kommunens rammetilskudd og ikke som øremerket tilskudd budsjettet på NAV's budsjett.

Samfunnsenhetene

Kultur

For å tilpasse seg budsjetttrammen har Kultur budsjettet med noe høyere inntekter på kinoen og i kulturskolen. Dette på grunn av overgang til digital kino og økning i kulturskolens elevmasse.

Kultur og Bibliotek har fått anslått en innsparing på 0,9 årsverk innen 2013. Kultur sin løsning på dette er kutt av 0,5 årsverk fra juni 2012 pga. naturlig avgang. De resterende 0,4 årsverk må bibliotek finne dekning for.

Ytterligere innparinger i lønnsutgifter på kultur vil få konsekvenser for tilbud til lokalbefolkningen; færre kinodager, færre tilbud i kulturskolen, færre åpne fritidsklubb kvelder.

Kultur har ingen tjenester å selge utenom det som allerede ligger i budsjett. Det som politikerne kan diskutere og som i så fall trengs politiske vedtak på er:

- Øke elevbetaling i kulturskolen. Dagens satser er nest billigst av alle kommuner i Telemark.
- Idrettslag og andre som har treningstider i Såheimshallen, Tveito gymsal, Rjukanhallen og Atråhallen må betale hall-leie. I dag er treningstider gratis.
- Kutte i tilskuddsordninger – konsekvens: lokale arrangementer kuttes ut, lag og foreninger, samfunnshus må legges ned.
- Kutte i midler til kulturskolen – konsekvens: færre kulturskoletilbud til barn og unge som igjen vil føre til nedgang i elevinntekter.

Tilskudd og kommunale avgifter til Onarheim på kr. 64.000 er overført til Miland skole. Fra 1.januar er styret for Onarheim oppløst, drift og utleie av Onarheim overføres Miland skole.

Det ligger en del søknader fra kultur om nye driftstiltak. Rådmannen har i sitt budsjettforslag tatt med økte driftsutgifter til Dølehalli med kr. 65 000 pr. år fra

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

2011 og et engangsbeløp på kr. 200 000 i 2011 til utbedring av brannsikkerheten ved Atrå samfunnshus.

Rådmannen foreslår at Kultur får kr. 250 000 i økte rammer for å styrke arbeidet med Ungdomsråd, MOT og SLT.

Kommunens tilskudd i forbindelse med spillemiddelsøknader er ikke lagt inn i budsjettet og må vurderes i forhold de 2 mill. kr. som kan disponeres til nye tiltak.

Plan og landbruk

Tilskudd til driftbygninger blir opprettholdt og 1 mill. kr. blir overført til Næringsfondet hvert år i økonomiplanperioden.

Småsamfunnsprosjektet går ut fra 2011. Det er søkt om midler til videreføring av dette arbeidet, men midler til dette ligger i utgangspunktet ikke inn i rådmannens budsjettforslag. Bevilgninger må vurderes i forhold de 2 mill. kr. som er disponible til nye tiltak.

Planavdelinga budsjetterer økning i sine inntekter fra oppmåling og byggesak. Forutsetningen er opprettholdelse av bemanningen for å utføre disse tjenestene. Det foreslås økning av oppmålingsgebyr med 20 % i 2011, deretter 2 %
Økning av byggesaksgebyr er foreslått med 10 % i 2011, deretter 2 %

Ordningene med tilbakeføringstilskudd og boligtilskudd videreføres. Det avsettes også midler til å utarbeide bevaringsplaner og veiledningsmateriell for eksisterende boliger, særlig med hensyn til Verdensarven.

Teknisk enhet

Teknisk sjef har i flere notat beskrevet budsjettsituasjonen og misforhold mellom budsjettammer og forventninger. Disse notatene blir gjort tilgjengelige i den videre budsjettbehandlingen i egne vedlegg.

Han sier bl.a. at så langt i 2010 er budsjettet for ansvar 1860 i underbalanse i forhold til rammen. Da rammen i 2011 kun skal økes med 1 %, vil dette forsterkes ytterligere. Det er blir da nødvendig å redusere tjenester og øke inntekter der det er mulig. Skal slike tiltak gjennomføres, må beslutningstakerne være oppmerksomme på konsekvensene slik at administrasjonen unngår å bli sittende igjen som syndebukker både overfor innbyggere og politikere.

Teknisk sjef sier at virksomheten er i ferd med å kveles av et stadig økende byråkrati og kontrollvelde. Rådmannen slutter seg til disse betraktningene som også gjelder andre deler av kommunal virksomhet.

Tinn kommune må ta inn over seg at kontroll og tilsyn med oppgaver intensiveres i forhold til tidligere tider. På mange måter er Norge nå inne i kontrollalderens tiår der tilsynsmyndigheter har en offensiv linje for å kontrollere at kommunen ivaretar

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 **Rådmannens forslag**

sin rolle som forvalter og utfører av ulike tekniske tjenester. For teknisk sektor gjelder dette renovasjon/avfallshåndtering, vannforsyning, avløpshåndtering/utslipp og bygningsmessige installasjoner/konstruksjoner. I tillegg kommer også krav fra arbeidstilsynet om oppdatering av rutiner for arbeidsoperasjonene, samt kontrollutvalgets undersøkelser.

Utfallet av slike kontroller er gjerne pålegg om å lage beskrivelser og fysiske tiltak for å oppnå en fra myndighetenes side krav om tilfredsstillende drift. Dette medfører utarbeidelse av nye internkontrollrutiner som ikke finnes i dag eller i beste fall oppgradering av eksisterende rutiner. I tillegg også ombygging og supplering av eksisterende anlegg og utstyr samt krav om å inngå serviceavtaler som dokumentasjon på kontrollrutiner. Med dagens bemanning krever dette engasjement av konsulenter til rutinebeskrivelser og tilbud/anbud for de fysiske tiltakene. Problemet er å få dekket disse kostnadene innenfor eksisterende budsjett. Tilsynsmyndighetene har dessverre hittil ikke vært spesielt opptatt av samkjøring av pålegg og budsjettår. Problemområdene er nærmere beskrevet under det enkelte ansvarsområde. Da rammen for de ulike ansvarsområdene er fastlagt, er alle forslag om økt budsjett lagt inn som forslag til nye driftstiltak.

Forslag til driftstiltak og investeringer fra teknisk sjef er lagt inn som en kombinasjon av lovpålagte mangler eller behov ut fra nødvendige tiltak for å hindre forfall som senere vil opptre som videreføring av etterslep. Teknisk sjef sier at valget egentlig ikke er om tiltakene skal gjennomføres eller ikke – tiltakene må på et eller annet tidspunkt utføres og en akkumulering av etterslep vil bare føre til større problemer i framtiden. Størrelse og omfang av prosjektene er ikke tilpasset den kapasitet teknisk enhet innehar for å ivareta en tilfredsstillende administrasjon av tiltakene. Ved tilslutning til teknisk sine forslag, må det også sikres at teknisk blir tilført tilstrekkelige ressurser for å gjennomføre prosjektene og tiltakene. Enhetsleder har en oppfatning av at ressurstilgangen for å få gjennomført oppgavene, ikke står i samsvar med faktisk kapasitet ved enheten. Dette må få fokus ved budsjettbehandlingen slik at beslutningstakerne er bevisst på konsekvensene ved de vedtak som treffes. Se for øvrig eget bekymringsnotat fra teknisk sjef som utdyper temaet.

Med bakgrunn i kommunens økonomiske utsikter, er retningen innstramming og ikke økninger i kommunale budsjetter. Rådmannen har derfor ikke muligheter for å imøtekomme alle behov som er signalisert fra teknisk enhet og de fleste forslag om nye drifts- og investeringstiltak er ikke med i budsjettforslaget.

Rådmannen har likevel tatt noen grep. Fra 2012 blir det overført midler fra investeringsramma til vedlikehold og vedlikeholdsbudsjettene dobles fra 3 mill. kr. til 6 mill. kr. pr. år. Midler til asfaltering flyttes også fra investering til drift, slik at disse midlene kan benyttes til reasfaltering.

Skal en i framtida ha mulighet for å imøtekomme noen av de behovene som beskrives i notatene fra teknisk sjef, må kommunens inntekter økes. Det er trolig bare en utvidelse av eiendomsskatten som kan bidra nevneverdig til dette.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014 Rådmannens forslag

Renovasjonsordninga blir også dyrere enn tidligere antatt, noe teknisk sjef har kommentert i eget notat. Dette har sin forklaring i økte kostnader til kontroll og sluttbehandling av restavfall, dyrere renovasjonskontrakter, økte kostnader til beholdermateriell og behov for mer administrasjon. Det er abonnentene som skal dekke kostnadene med renovasjonsordninga og ovennevnte medfører at renovasjonsavgiftene må økes utover det som tidligere var forutsatt.

De foreslåtte avgiftsøkningene er 17 % i 2010, ytterligere 20 % i 2011 og 14 % i 2013. Det er svært uvanlig at en liten kommune ikke samarbeider om renovasjon. Dette er et valg kommunestyre har gjort, men medfører trolig at innbyggerne må betale mer for disse tjenestene. Rådmannen ønsker å se på et mulig interkommunalt samarbeid om renovasjon i Kongsbergregionen.

Økning kommunale avgifter på vann er 3 % i 2011, deretter 2 %.

Teknisk etat vil ikke lenger yte gratistjenester til lag og foreninger i forbindelse med arrangement og lignende, men ta seg betalt for de tjenestene de yter. Rådmannen ser dette behovet, men ønsker da at dette blir tas hensyn til og gjøres oppmerksom på, når støtte til arrangementene blir behandlet.

Som nevnt er budsjettene for strøm og kommunale avgifter i sin helhet flyttet fra enhetene til teknisk etat sitt budsjett. På grunn av økning i strømutgiftene og nettariiffene de siste årene er budsjettet økt med kr. 1 mill. fra 2011.

I forhold til teknisk sjefs kommentarer når det gjelder tilsyn omfatter dette alle lov- og forskriftsregulerte kommunale tjenester. De fleste enhetsledere har en stor jobb å gjøre med å få internkontrollen på plass (i henhold til internkontrollforskriften) vi kommer til å oppleve flere og flere tilsyn, med krav om dokumentasjon, styring og kontroll, med merknader og avvik som krever oppfølging og lukking. Så her er det nok flere enn teknisk sjef som kjenner presset. Vi har en jobb å gjøre alle sammen; rådmannsnivået, støtteenhetene og enhetene.

Brann

Det foreslås en økning av feieavgift med 8 % i 2011, deretter 2 %. Dette for å holde budsjettrammen for 2011.

Budsjett 2011 – økonomiplan 2011-2014
Kommunestyrets vedtak

5. Vedlegg

- A. Netto ramme pr enhet
- B. Oversikt over avgifter og egenbetalinger
- C. Selvkostberegninger

Netto ramme pr. enhet

VEDLEGG A

		Regnskap 2009	Justert budsjett 2010	Budsjett 2011	Øk.plan 2012	Øk.plan 2013	Øk.plan 2014
1000	Rådmannskontoret						
	Nettoramme	2 125 976	2 265 000	2 188 000	2 188 000	2 188 000	2 188 000
1010	Kommunens store avtaler - total						
	Nettoramme	-26 291 202	-12 013 000	-12 236 600	-13 197 700	-15 240 162	-16 507 472
1020	Næringsavdelingen						
	Nettoramme	1 751 360	1 668 100	2 192 000	2 655 560	2 651 031	3 146 412
1030	Servicetorg						
	Nettoramme	2 314 435	2 325 200	0	0	0	0
1040	Utredning						
	Nettoramme	2 554 432	2 761 500	2 666 000	2 661 320	2 656 546	2 651 677
1090	Politisk kontor						
	Nettoramme	4 359 246	3 901 700	4 442 000	4 142 000	4 142 000	4 142 000
1100	Økonomi						
	Nettoramme	10 975 305	12 340 758	11 162 342	11 162 342	11 162 342	11 162 342
1110	Felles inntekter utgifter						
	Nettoramme	-262 661 999	-286 738 767	-308 655 070	-302 901 355	-299 864 165	-297 749 532
1200	Organisasjon						
	Nettoramme	8 402 393	8 466 900	10 709 900	10 705 740	10 701 497	10 697 169
1210	Lærlingeordningen						
	Nettoramme	1 222 042	1 002 000	1 007 000	1 005 000	1 002 960	1 000 879
1412	Furuheim Barnehage						
	Nettoramme	697 802	1 209 500	3 154 000	3 254 460	3 241 159	3 227 592
1414	Skibakkesletta Barnehage						
	Nettoramme	1 925 111	2 380 000	5 534 000	5 738 920	5 714 358	5 689 305
1415	Dale Bakhus Barnehage						
	Nettoramme	1 077 661	1 614 000	3 625 000	3 707 960	3 688 029	3 667 699
1416	Øverland Barnehage						
	Nettoramme	2 281 206	1 780 000	4 375 000	4 513 160	4 493 943	4 474 342
1417	Bøen Barnehage						
	Nettoramme	1 708 703	1 830 500	4 926 500	5 100 960	5 074 909	5 048 336
1422	Rjukan Barneskole						
	Nettoramme	19 503 710	19 391 000	19 583 000	19 540 820	19 497 797	19 453 912
1423	Miland Skole						
	Nettoramme	5 474 630	6 122 100	5 960 500	5 954 660	5 948 703	5 942 627
1427	Hovin skule og barnehage						
	Nettoramme	3 642 577	3 713 400	3 914 400	3 911 060	3 907 653	3 904 178

		Regnskap 2009	Justert budsjett 2010	Budsjett 2011	Øk.plan 2012	Øk.plan 2013	Øk.plan 2014
1428	Atrå barne og ungdomsskule						
	Nettoramme	13 562 885	15 660 000	18 046 000	18 034 620	18 023 013	18 011 174
1429	Rjukan ungdomsskole						
	Nettoramme	12 869 138	12 658 000	12 403 000	12 390 200	12 377 144	12 363 827
1430	Voksenopplæringen						
	Nettoramme	390 052	842 400	818 114	739 804	659 928	578 454
1500	Omsorg Rjukan						
	Nettoramme	46 650 035	49 413 200	49 413 730	49 034 490	48 860 437	48 682 902
1530	PU						
	Nettoramme	12 915 940	13 020 000	13 362 000	13 303 060	13 242 942	13 181 621
1540	Omsorg Tinn						
	Nettoramme	33 049 859	32 666 900	32 947 400	32 805 080	32 720 501	32 634 233
1560	Helse						
	Nettoramme	27 019 224	28 628 100	28 458 000	27 895 680	27 641 335	27 483 904
1570	Barnevern og PPT						
	Nettoramme	11 760 467	8 871 200	10 116 200	10 056 100	9 994 798	9 932 270
1571	Nav -Tinn, sosialtjeneste						
	Nettoramme	11 242 061	11 687 109	12 305 184	12 296 475	12 287 591	12 278 531
1580	Asylmottak						
	Nettoramme	-821 957	2 000	-1 619 000	-1 793 834	-1 972 164	-2 154 061
1600	Landbruk						
	Nettoramme	1 564 477	2 000 000	1 922 000	1 894 380	1 866 208	1 837 473
1610	Plan						
	Nettoramme	827 357	1 613 000	1 615 000	1 350 220	1 284 144	1 216 747
1700	Kulturkontor						
	Nettoramme	6 494 130	8 916 000	9 050 000	7 913 760	7 876 776	7 739 034
1720	Bibliotek						
	Nettoramme	2 576 637	2 608 300	2 649 800	2 647 058	2 646 301	2 645 529
1830	Renhold						
	Nettoramme	10 826 652	11 331 000	11 528 000	11 514 440	11 500 609	11 486 501
1840	Teknisk						
	Nettoramme	10 553 094	11 154 200	22 872 600	20 279 740	20 597 560	20 587 052
1880	Brann						
	Netto utgift	9 884 148	9 758 000	9 564 000	9 549 240	9 534 185	9 518 829

Oversikt over avgifter og egenbetalinger

VEDLEGG B

INNHOLD

1. Oppholdsbetaling barnehage
2. Oppholdsbetaling SFO
3. Etableringssatser innenfor Miljøvern og landbruk
4. Kommunale boliger
5. Gebyrregulativ for saksbehandling av plansak og byggesak
6. Gebyr for matrikkeltjenester i Tinn Kommune
7. Gebyr på plott
8. Betalingssatser for vann, avløp, renovasjon og feiing
9. Tilknytningsavgift vann og kloakk
10. Gebyr avfallsmottak
11. Satser på hjemmebaserte tjenester
12. Øvrige betalingssatser sektor Levekår
13. Betalingssatser knyttet til helsestasjonen

Oppholdsbetalinger barnehage fra 01.01.2011

Maxpris kr 2 330,-

Hovedregel: sats / 20 d x antall dager pr. mnd

HELE & HALVE PLASSER

Int.gruppe	Årsinntekt	Hel plass	Halv plass
1	0 – 199 999	1 030,-	515,-
2	200 000 – 299 999	1 540,-	770,-
3	300 000 ->	2 330,-	1 165,-
	Kost	+250,-	+125,-

4 DAGERS UKE (sats/20x16)

Int.gruppe	Årsinntekt	1. barn	2. barn
1	0 – 199 999	820,-	410,-
2	200 000 – 299 999	1 240,-	620,-
3	300 000 ->	1 860,-	930,-
	Kost	+200,-	+200,-

3 DAGERS UKE (sats/20 x 12)

Int.gruppe	Årsinntekt	1. barn	2. barn
1	0 – 199 999	620,-	310,-
2	200 000 – 299 999	930,-	465,-
3	300 000 ->	1 400,-	700,-
	Kost	+150,-	+150,-

2 DAGERS UKE (sats/20 x 8)

Int.gruppe	Årsinntekt	1. barn	2. barn
1	0 – 199 999	410,-	205,-
2	200 000 – 299 999	620,-	310,-
3	300 000 ->	930,-	465,-
	Kost	+100,-	+100,-

Ved samlet inntekt under 2 G kan det søkes økonomisk friplass

Kjøp av ekstra dag:

Inntekt o/ 250 000 kr.150,- pr dag

Inntekt u/250 000 kr.100,- pr dag

Skolerfritidsordning

Under 10 timer pr.uke kr. 746,- 373,-(moderasjon)

Over 10 timer pr. uke kr.1 190,- 595,-(moderasjon)

Kost SFO kr 120,-

Søskenmoderasjon barnehage/ skolefritidsordning. Moderasjon barnehage.

Miljøvern og landbruk

Gebyr for behandling av utslippssøknader etter lov om forurensning:

Kr. 915,- pr. søknad i grunngebyr. Ved søknader som omfatter flere boliger eller hytter, betales i tillegg kr. 305,- pr. overskytende bolig eller hytte.

Søknader om delingssamtykke etter jordloven:

Kr 750,- (grunngebyret). Det skal betales ett behandlingsgebyr selv om søknaden gjelder fradeling av flere tomter eller parseller fra samme eiendom.

Konsesjonssøknader:

3 promille av den første millionen gebyrpliktig kjøpe- eller leiesum (samlet leiesum for det tidsrom leieretten er stiftet for), og 2 promille av det overskytende beløp. Beløpet skal ikke være lavere enn kr 750,- (grunngebyret) og ikke over tjue ganger grunngebyret. For utbyggingskontrakter skal det betales ti ganger grunngebyret.

Gebyrsatsene for behandling av jord- og konsesjonslovstaker reguleres av forskrift om gebyr for behandling av konsesjonssaker m.v., fastsatt av Landbruksdepartementet. Endring av gebyrsatsene etter denne forskriften medfører automatisk endring av kommunens betalingssatser for disse tjenestene.

Kommunale boliger

Husleie kommunale boliger økes med 14,7 % fra 2011. Husleie kommunale boliger vil bli justert etter konsumprisindeksen hvert år.

GEBYRREGULATIV FOR SAKSBEHANDLING AV PLANSAK OG BYGGESAK. 2011

Generelle forutsetninger

Gebyrregulativ for behandling av byggesaker/tiltak og reguleringsaker etter plan- og bygningsloven i Tinn Kommune, i henhold til §33-1 og 32-8 i Plan- og bygningsloven 2008.

Gebyrsatsene gjelder fra 01.01.2011

Gebyrfaktura sendes tiltakshaver/søker etter behandling av søknaden, basert på sakstype, og forutsettes fortrinnsvis innbetalt til kommunen før tiltaket igangsettes, jfr plan og bygningsloven § 33-1.

Betaling av gebyr skjer til kommunen etter tilsendt faktura etter det regulativ og de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad foreligger hos kommunen.

Gebyr for saksbehandling

	2010	2011
1. Søknad om tillatelse uten ansvarsrett		
For saksbehandling/kontroll med arbeider etter §20-2 a og de saker etter § 20-1 som ikke kan måles etter grunnflate er gebyret i kurante saker ifm boliger, fritidsboliger og lignende:		
Mindre tiltak på bebygget eiendom. § 20-2 a		
Driftsbygninger i landbruket < 100 m ² § 20-2 b	1570,00	1.617,00
Delingssak i samsvar med godkj. plan § 20-1 m		
Andre mindre tiltak etter kommunens skjønn § 20-2 d		
2. Søknader om mindre konstruksjoner , endringer og terrenginnrep.		
For saksbehandling med arbeider etter § 20-1 c, e, f, j og k:		
Fasadeendring § 20-1 c		
Behandling av delingssaker § 20-1 m		
Andre varige konstruksjoner / anlegg § 20-1 l		
Midlertidige eller transp. bygninger § 20-2 c	4.285,00	4.414,00
Riving av tiltak § 20-1 e		
Driftsbygninger i landbruket >= 100 m ² § 20-2 b		
3. Bygninger til boligformål		
3.1 Bygning til boligformål § 20-1 a		
Ved ett – trinns søknadsbehandling og rammetillatelse pr bygning.....	8.567,00	8.824,00
Ved to – trinn: For inngangsettingstillatelse:.....	2.142,00	2.206,00
Dersom bygningen har flere boenheter / hybel: Tillegg pr boenhet.....	2.142,00	2.206,00
3.2 Fritidsboliger. § 20-1 a		
Ved ett – trinns søknadsbehandling og rammetillatelse pr bygning.....	15.706,00	16.177,00
Ved to – trinn: For inngangsettingstillatelse:.....	2.142,00	2.206,00
Dersom bygningen har flere boenheter / hybel: Tillegg pr enhet:.....	2.142,00	2.206,00
3.3 Installasjon av pipe / ildsted		
For behandling av søknad om rehabilitering eller installasjon av ny pipe og ildsted i bolig eller fritidsbolig	1.570,00	1.617,00

3.4 Søknad om bruksendring

For søknad om bruksendring etter § 20-1 d kan gebyrsatsen vurderes etter tiltakets art. For bruksendringer hvor det ikke foretas bygningsmessige endringer, eller hvor uttalelse fra andre ikke er påkrevd, fastsettes som % av gebyr for nytt bygg.

33 %

3.5 Søknad om skilt og reklame

	1.570,00	1.617,00
- inntil 1 m ² skiltflate.....	2.856,00	2.942,00

- over 1 m ² skiltflate.....		
---	--	--

3.6 Øvrige bygg:

For alle kategorier nybygg, samt tilbygg, påbygg, underbygg og hovedombygging, som ikke omfattes av pkt. 2.1 til 4.5 betales gebyr avhengig av tiltakets bruksareal etter følgende formel:

$$\text{Gebyr} = B \times \sqrt{(\text{BRA} \cdot D)} - C$$

B = 855,00	B = 881,00
C = 1542,00	C = 1588,00
D = 2	D = 2

2.142,00	2.206,00
----------	----------

Ved to – trinn: For inngangsettingstillatelse:.....

4. Andre gebyr**4.1 Søknad om lokal godkjenning av ansvarsrett**

For behandling av søknad om lokal godkjenning av foretak for ansvarsrett etter plan og bygningsloven fastsettes følgende gebyrer for godkjenning av foretak:.....

2.142,00	2.206,00
----------	----------

Bytte av ansvarsrett; gjelder både lokal og sentral godkj.....	2.142,00	2.206,00
--	----------	----------

2.142,00	2.206,00
----------	----------

Behandling av nye ansvar ved igangsettingstillatelse	2.142,00	2.206,00
--	----------	----------

2.142,00	2.206,00
----------	----------

4.2 Behandling av søknad om dispensasjon

Dispensasjon med hjemmel i § 19

4.285,00	4.414,00
----------	----------

4.4 Overtredelsesgebyr

For tiltak etter §§ 20-1 og 20-2 som er igangsatt uten byggetillatelse

Minstegebyr	8.230,00	8.477,00
-------------------	----------	----------

8.230,00	8.477,00
----------	----------

Ved gjentakelser av overtredelser.....		20 000,00
--	--	-----------

Tiltak som får uopprettelige konsekvenser og som medfører økonomisk vinning		50 000,00
---	--	-----------

Tiltak som medfører stor uopprettelig skade		100 000,00
---	--	------------

100 000,00

4.5 Avviksbehandling v/tilsyn:

For behandling av rapportert avvik eller avvik som er avdekket gjennom kommunens tilsyn/kontroll.

2.142,00	2.206,00
----------	----------

4.7 Gebyr etter medgått tid

Timepris for saksbehandler.....	500,00	515,00
---------------------------------	--------	--------

500,00	515,00
--------	--------

5. Reguleringsplaner. (Områderegulering og detaljregulering)

Det kreves gebyr for alle regulerings- /bebyggelsesplaner fram til de vedtas lagt fram til offentlig høring, uansett formål. Gebyret beregnes etter arealinnholdet for planområdet.

	2010	2011
5.1 Detaljregulering	15.706,00	15.177,00
Areal < 5 da	21.418,00	22.061,00
Areal 5 - 15 da	25.697,00	26.468,00
Areal > 15 da		
5.2 Mindre vesentlige endringer		
Gebyr for behandling av mindre vesentlige endringer i forbindelse med private reguleringsplaner og bebyggelsesplaner, uavhengig av planens størrelse, er pr sak:.....	4.996,00	5.146,00
5.3 Mottak av planer.		
Gebyr for bearbeiding av planer til digital form (SOSI-standard) jfr. veileder fra MD T-1226 med endringer.		
Komplett digital leveranse etter SOSI-standard	Gebyrfritt	Gebyrfritt
Planer som ikke tilfredstiller SOSI-standard fullt ut, men som har topologi og entydig linjegeometri.....	7.140,00	7.354,00
Planer med stort avvik fra SOSI-standard. Topologi mangler og tolking av data er så vanskelig at ny digitalisering er enklest.....	14.278,00	14.706,00

6. Avslag på søknad / ikke vedtatt plan

For tiltak som ikke kommer til utførelse eller blir avslått, det vil si hvor det bare foretas søknadskontroll, betales gebyr med 75% av gjeldende satser for de ulike sakstyper (maksimalt kr 10.000). For private forslag til områderegulering og detaljregulering, samt endringer av disse, som ikke blir vedtatt betales gebyr med 50% av gjeldende satser

Ved reduksjon av gebyr som nevnt foran tilbakebetales deler av gebyret etter melding om bortfall av eller avslag på byggeplanene, eller avslag på private forslag til område og detaljregulering.

Gebyr for forvaltningsoppgaver etter matrikkelloven

Innholdsfortegnelse

1	FORORD	
2	FORMÅL	
2.1	Definisjon.....	
2.2	Hjemmelsgrunnlaget.....	
2.2.1	<i>§ 30. Utlevering og behandling av opplysninger fra matrikkelen</i>	
2.2.2	<i>§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar</i>	
2.2.3	<i>Gebyr for arbeid etter matrikelloven</i>	
2.2.4	<i>Betaling for utlevering og behandling av opplysninger fra matrikkelen etter matrikelloven § 30</i>	
2.3	Bakgrunn for gebyrene.....	
3	GEBYRMALEN	
3.1	Om malstrukturen.....	
3.2	Prinsipper som gjelder ved fastsettelse av gebyrsatser.....	
3.3	Kalkulering av gebyrsatser etter selvkostprinsippet.....	
4	GENERELLE BESTEMMELSER	
4.1	Betalingsplikt.....	
4.2	Hvilket regulativ skal brukes.....	
4.3	Betalingstidspunkt.....	
4.4	Urimelig gebyr.....	
4.5	Fritak for gebyr.....	
4.6	Klage.....	
4.7	Avbrutt arbeid.....	
4.8	Endring av regulativet eller gebyrsatsene.....	
4.9	Gebyr til statlige etater.....	
4.10	Timepris.....	
	Beskrivelse av gebyrbelagte oppgaver.....	
5.1	Oppretting av matrikkelenhet.....	
5.1.1	<i>Vedrørende oppretting av festegrund</i>	
5.1.2	<i>Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn</i>	
5.1.3	<i>Vedrørende oppretting av uteareal på eierseksjon</i>	
5.1.4	<i>Vedrørende oppretting av anleggseiendom</i>	
5.1.5	<i>Vedrørende registrering av jordsameie</i>	
5.2	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning.....	
5.3	Grensejustering.....	
5.4	Arealoverføring.....	
5.5	Klarlegging av eksisterende grense, matrikelloven § 17, forskriftenes § 36.....	
5.6	Utstedelse av matrikelbrev.....	
5.7	Private grenseavtaler.....	
6	GEBYRER	
6.1	Oppretting av matrikkelenhet.....	
6.1.1	<i>Oppretting av grunneiendom og festegrund</i>	
6.1.2	<i>Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn</i>	
6.1.3	<i>Oppmåling av uteareal på eierseksjon</i>	
6.1.4	<i>Oppretting av anleggseiendom</i>	
6.1.5	<i>Registrering av jordsameie</i>	
6.2	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning.....	
6.2.1	<i>Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering</i>	

6.3	<u>Grensejustering</u>
6.3.1	<u>Grunneiendom, festegrunn og jordsameie</u>
6.3.2	<u>Anleggseiendom</u>
6.4	<u>Arealoverføring</u>
6.4.1	<u>Grunneiendom, festegrunn og jordsameie</u>
6.4.2	<u>Anleggseiendom</u>
6.5	<u>Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning</u>
6.6	<u>Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter</u>
6.7	<u>Privat grenseavtale</u>
6.8	<u>Urimelig gebyr</u>
6.9	<u>Betalingstidspunkt</u>
6.10	<u>Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken</u>
6.11	<u>Utstedelse av matrikkelbrev</u>
6.12	<u>Gebyr rekna ut etter medgått tid</u>
6.13	<u>Statlege gebyr og avgifter</u>
6.14	<u>Regulering av gebyrsatsar</u>

Forord

Kommunene har hjemmel i Lov 2005-06-17 nr 101: Lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven) § 32 til selv å fastsette gebyrregulativ. Det vil si at gebyrregulativet må vedtas av kommunestyret selv. Denne vedtaksmyndigheten kan ikke delegeres.

Gjennom dette skal kommunen skaffe seg kostnadsdekning for arbeid etter loven. Matrikkelloven har økt krav til dokumentasjon i tilknytning til oppmålingsforretning, klarlegging av rettigheter med videre. Heretter er det ikke bare grenselinjer som skal være i fokus men også rettigheter.

Ingen instans er tildelt ansvaret for å utarbeide en mal for gebyrregulativ for hele landet. Dette har resultert i svært store forskjeller fra kommune til kommune både hva gjelder gebyrstruktur, -størrelse og -praksis. Mange brukere har reagert negativt på dette. Det stilles med rette spørsmål om hvorfor ikke gebyrstruktur, betalingsregler og -prinsipper er likeartet for samme typer myndighetstjenester.

KS har sett det naturlig å medvirke til utarbeiding av en slik nasjonal samordnet gebyrmaal for saksområdet og står ansvarlig for utgivelse av denne. KS har derimot ikke funnet det riktig å utarbeide veiledende gebyrsatser, idet satsene må fastsettes på grunnlag av kostnadene med arbeid etter matrikkelloven i den enkelte kommune.

Arbeidet med malen startet opp etter henvendelse fra Statens kartverk til GeoForum ved kommunegruppa som er en egen faggruppe i GeoForum. Statens kartverk har avklart med Miljøvernedepartementet at GeoForum ved kommunegruppa påtok seg dette arbeidet. Gruppen har bestått av Reidar Sætveit, Hamar kommune, Harald Jacobsen, Drammen kommune og Marianne Meinich, Hole kommune. Harald Jacobsen representerer også storkommunegruppa for kart og oppmåling. Statens kartverk har vært konsultert og har bistått med råd under arbeidet.

Gebyrmaalen er kun utarbeidet i henhold til matrikkelloven.

Det er tatt utgangspunkt i tidligere utarbeidet gebyrmaal i for delingsloven.

Tekst som er kopiert fra matrikkelloven eller forskriftene til denne er satt i kursiv.

Den foreliggende gebyrmaal baseres på matrikkelloven og forskrift pr. 26.06.2009

Formål

Gebyrmalen skal:

- sikre at kommunens gebyrregulativ er i samsvar med matrikkelloven
- legge opp til gebyrordninger som fremmer formålene med loven
- gi lettere sammenligningsgrunnlag av kommunale gebyrer også med henblikk på KOSTRA rapportering
- gi et regulativ som er oversiktlig og enkelt å praktisere
- gjøre kommunene bevisst på sine kostnader og muligheter for dekning av selvkost i henhold til retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, publikasjon H-2140 utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD).

Definisjon

Ordet gebyr betyr egentlig "det som tilkommer en". Gebyr etter Lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven): lovhjemlet pengevederlag for enkeltoppgaver som kommunen utfører som myndighet.

Hjemmelsgrunnlaget

Matrikkelloven §§30, 32 med tilhørende forskrift §§16 og 17 hjemler gebyrfastsetting etter matrikkelloven.

§ 30. Utlevering og behandling av opplysningar frå matrikkelen

Matrikelopplysningar kan utleverast

- a) for offentleg planlegging, saksbehandling og administrasjon*
- b) for oppgåver etter denne lova, plan- og bygningslova eller eigarseksjonslova*
- c) ved søknad om offentleg løyve, eller*
- d) for å ta hand om andre interesser knytte til rådvælde over matrikkeleiningar eller bruken av dei.*

Matrikelinformasjon kan utleverast for andre formål dersom den som får opplysningane utlevert skal ta i vare ei rettkommen interesse, og omsynet til personvernet for dei registrerte ikkje overstig denne interessa.

Matrikelinformasjon som ikkje inneheld personopplysningar, eller berre omfattar informasjon som identifiserer, kartfester eller typebestemmer matrikkeleiningar, bygningar eller adresser, kan utleverast i alle høve.

Det kan knytast vilkår til utlevering og behandling av matrikelopplysningar.

Matrikelstyresmakta skal ikkje utlevere opplysningar dersom vitale personlege eller offentlege interesser tilseier dette.

Utlevering av fødselsnummer kan berre skje dersom vilkåra i personopplysningslova § 12 er oppfylte.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om behandling, utlevering og sal av opplysningar, og kan under dette frita behandling etter andre ledd frå meldeplikt etter § 31 i personopplysningslova.

§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar

Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid. For matrikulering av eigarseksjon kan det ikkje takast andre gebyr enn det som er fastsett i eigarseksjonslova § 7 femte ledd.

Det kan krevjast betaling for opplysningar frå matrikkelen. Det kan ikkje takast gebyr eller anna betaling for innsyn i matrikkelen ved personleg framømte hos lokal eller sentral matrikelstyresmakt.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om gebyr og om betaling for opplysningar frå matrikkelen, under dette reglar om fordeling av slike inntekter mellom kommunen og staten.

Gebyr for arbeid etter matrikelloven

I matrikkelforskriften § 16 står det:

1. *Gebyr for arbeid etter matrikelloven skal betales etter de regler og satser som gjelder den dagen saken blir fremmet for kommunen. Kommunen kan i tillegg kreve dekket nødvendige tinglysningsgebyr og eventuell dokumentavgift.*
2. *Kommunen skal ikke kreve gebyr for:*
 - a) *sammenslåing av eksisterende matrikelenheter,*
 - b) *fastsetting av samlet fast eiendom,*
 - c) *fastsetting av adresse,*
 - d) *føring av opplysninger i matrikkelen i andre saker uten oppmålingsforretning med unntak av saker etter matrikelloven § 19.*
3. *Kommunen skal heller ikke kreve gebyr etter matrikelloven for oppretting eller endring av eierseksjon, jf. eierseksjonsloven § 7 femte ledd. Kommunen kan likevel ta gebyr for oppmålingsforretning ved oppretting av eierseksjon som omfatter uteareal, eller ved nytt eller endret uteareal til eksisterende eierseksjon.*
4. *Kommunen kan i alle saker ta et særskilt gebyr pr. utstedt matrikelbrev. Statens kartverk fastsetter maksimalsatsen for dette gebyret.*
5. *Kommunen kan kreve gebyr innbetalt forskuddsvis. Dersom kommunen oversitter fristen for oppmålingsforretning eller matrikkelføring, skal gebyret avkortes etter reglene i §§ 18 og 19. Avkortningen gjelder ikke gebyr for utstedt matrikelbrev, jf. fjerde ledd. Dersom kommunen krever forskuddsbetaling, skal avkortet gebyr tilbakebetales så snart fristene er oversittet.*

Betaling for utlevering og behandling av opplysninger fra matrikkelen etter matrikkelloven § 30

Det gjøres oppmerksom på at spørsmålet om kommunenes adgang til å utlevere og ta betaling for matrikkelopplysninger avgjøres av Statens kartverk og er således ikke omfattet av denne gebyrmaal.

I matrikkelforskriften § 17 står det:

Statens kartverk fatter vedtak om betaling for utlevering og behandling av opplysninger fra matrikkelen etter matrikkelloven § 30. Betalingen skal fastsettes slik at de samlede inntektene ikke overstiger de faktiske kostnadene ved innsamling, produksjon, reproduksjon og formidling av informasjonen, med tillegg av en rimelig avkastning av investeringene. Betalingen kan være avhengig av hvordan opplysningene skal brukes og eventuelt viderebrukes. Statens kartverk kan delegerer til kommunene og den som distribuerer opplysninger fra matrikkelen, å fatte vedtak om betaling. Statens kartverk kan i forskrift fastsette utfyllende betalingssatser.

Bakgrunn for gebyrene

I premisene for matrikkelloven er det sagt at kommunene skal få dekket sine kostnader i forbindelse med loven i form av gebyrer.

Det skal være ett samlet gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring.

For myndighetsoppgaver skal det generelt ikke kreves merverdiavgift. Alle oppgavene spesifisert i matrikkellovens kap.5 og 6 er myndighetsoppgaver, og derfor fritatt for merverdiavgift. Jfr. Merverdiavgiftslovens §5b, første ledd nr 7.

Gebyrgruppa har sett på hvilke prinsipper som er lagt til grunn/vurdert av det utvalget som utredet NOU 1999:1 – Lov om eiendomsregistrering. I det alt vesentlig er spørsmålene om gebyr/ betaling behandlet i NOU 1999:1 – kap. 20.

Utvalget mener at kostnadene som søker/rekvirent skal belastes gjennom betaling av gebyrer til det offentlige, bør dekke de reelle kostnadene for oppmålingsforretning og matrikkelføring. Utvalget kan ikke se noen grunn til at det offentlige skal subsidiere oppmålingsforretningen eller den løpende ajourføringen av matrikkelen. Derfor skal gebyrene være ett samlet gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring.

Totalt sett mener utvalget at gebyrer etter matrikkelloven ikke vil bli vesentlig endret i forhold til dagens system og lov. Det anføres at det stilles betydelig strengere krav til dokumentasjon, - noe som vil medføre økte kostnader – mens arbeid av oppmålingsteknisk art trolig vil resultere i lavere kostnader på grunn av den teknologiske utvikling og bruk av satellittbaserte målemetoder.

Gebyrgruppa har drøftet de ulike problemstillingene som har blitt framført av utvalget og har kommet fram til at noen forretningstyper trolig vil bli billigere, mens andre vil bli dyrere.

Gebyrgruppa har også drøftet dagens uheldige situasjon der det er store differanser mellom gebyr etter nåværende delingslov og eierseksjonslov og videreføring av forholdet til matrikkelloven. Ulikhetene i gebyrstørrelsen har medført at det har blitt utført seksjonering framfor fradeling etter delingsloven.

NOU 1999:1 hevder videre at gebyret til kommunen bør begrenses til å dekke de faktiske kostnader som kommunene har med å føre oppmålingsforretninger i matrikkelen. NOU 1999:1 presiserer videre at de utgifter kommunen har til å matrikkelføre andre opplysninger enn de som kommer fra oppmålingsforretninger, ikke kan dekkes av gebyrene for å matrikkelføre oppmålingsforretninger. Når det gjelder arbeid med å registrere bygningsdata i matrikkelen, vil kommunen kunne legge kostnadene inn i saksbehandlingsgebyret for byggesaker. Videre har NOU 1999:1 drøftet ulike løsninger når det gjelder betaling for kommunens arbeid som matrikkelfører. Dette har vært faste landsomfattende gebyrer fastsatt i forskrift, eller at kommunene selv fastsetter gebyrene. Arbeid med oppmålingsforretning kan være forskjellig i kommunene. NOU 1999:1 har kommet til at det er mest hensiktsmessig å videreføre gjeldende ordning der den enkelte kommune vedtar gebyrregulativet for vedkommende kommune, begrenset oppad til kommunens faktiske kostnader. Det bør være ulike satser avhengig av hvor mye arbeid den enkelte sakstype krever. Sakstype, antall eiendommer og grensepunkter/-lengder vil være sentrale faktorer for fastsetting av gebyrsatsene.

I Ot.prp. nr. 70 (2004 – 2005) i Lov om eiendomsregistrering viderefører departementet de vurderinger/ konklusjoner som er foretatt i NOU 1999:1. Departementet støtter i hovedsak utvalget sine vurderinger og forslag til regler og retningslinjer for gebyrfastsettelse.

I Ot. prp. nr. 57 (2006 – 2007) om endringer i Lov om eiendomsregistrering, kap. 4 – Økonomiske og administrative konsekvenser, presiseres det at oppmålingsforretning skal inngå som en integrert ledd i matrikkelføringen av saker som krever slik forretning. Det heter videre at kommunen skal kreve et samlet gebyr for alt arbeide etter loven, jfr. § 32, matrikkelloven. Til § 32 (matrikkelloven) vedrørende offentlige gebyrer og betaling for matrikelopplysninger heter det at omfanget av en oppmålingsforretning kan variere mye. I NOU 1999:1 ble det antydnet bruk av maksimalsatser i slike saker, noe departementet har gått bort fra. Departementet uttaler at ”Gebyra bør i utgangspunktet fastsetjast på bakgrunn av kostnadene i den enkelte saka, men det er ikkje noko krav om eksakte berekningar. Kommunen kan til en viss grad la enkelte typar saker subsidiere andre typar saker”. Ot. prp. nr 57 forutsetter at kommunene skal ha stor grad av frihet mht oppbygging av egne gebyrregulativ.

Gebyrgruppa støtter seg til de ulike vurderinger, drøftinger og konklusjoner som er foretatt i ovennevnte forarbeider.

Gebyrmalen

Om malstrukturen

Kommunene er svært ulike i størrelse og organisering. For å få regler som kan imøtekomme lokale variasjoner, har en derfor i noen av bestemmelsene i malen brukt uttrykket "kan". Når

malen skal brukes, forutsettes det at kommunen i sitt regulativ fastsetter hvilket alternativ som skal brukes. f.eks. om kommunen velger at betaling skal kreves på forskudd eller etterskudd.

Kommunen skal inndele aktuelle saksområder i gebyrklasser. Forholdet mellom gebyr og det en aktuell sak reelt koster myndigheten å utføre, vil øke ved valg av færre klasser. Dette vil gi et enkelt regulativ, men et regulativ med gebyrer som kan føles urettferdige for de som skal betale. Den foreliggende malen er en avveining av en mal som er enkel å praktisere og som samtidig bør føles rimelig "rettferdig" for tjenestemottaker.

Gebyrgruppa har drøftet alternative løsningsmodeller for ny gebyrmaal.

De overordnede prinsippene er skissert og omtalt i kap. 2.3 – Bakgrunn for gebyrene, der selvkostprinsippet er anført som en helt sentral faktor.

Følgende løsningsmodeller er blitt drøftet:

- A. Arealklasseinndeling for ulike sakstyper.
- B. Pris pr grensepunkt/-lengde for ulike sakstyper.
- C. Fastpris for ulike sakstyper basert på gjennomsnittlige kostnader.
- D. Fast gebyr (oppstartsgebyr som kan variere fra sakstype til sakstype alt etter arbeidsomfanget + oppmøtegebyr + timepris (beregnet etter hvor lang tid en sak tar)).
- E. Formel med gyldighet for de fleste sakstyper der man utarbeider en faktor som skiller på kontorarbeid og oppmålingsteknisk arbeid ved hjelp av en fordelingsnøkkel.

Gebyrgruppa har sett det som en overordnet målsetting at gebyrmalen bør tilpasses alle kommuner, uansett om man behandler saker i en stor eller liten kommune. Gebyrmaalens oppbygging har også stått sentralt for gruppa. Andre viktige elementer som har vært retningsgivende er at gebyrmalen/gebyret skal gi forutsigbarhet for den enkelte bruker av tjenestene etter matrikkelloven. Man vil gjerne ha opplyst kostnader for en tjeneste ved bestilling. Gebyret skal være basert på selvkost. I merknaden til matrikkelforskrift § 16 henviser departementet til publikasjon H – 2140 fra KRD, - *Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester*, som grunnlag for beregning av selvkost. Videre har gebyrgruppa sett på problemstillingen som omhandler nær beslektede sakstyper – etter hvilken lov gebyret skal beregnes fra. Derfor må en kommune avklare fordeling av kostnader som hører inn under matrikkelloven og nærliggende forvaltningsområder. Dette gjelder særlig i forhold til byggesaksbehandlingen og arbeid etter eierseksjonsloven. Det henvises forøvrig til matrikkelforskriften § 16 der

opplisting av hva som kan gebyrbelegges er anført. Av alle de ulike løsningsmodellene som er blitt drøftet, har gebyrgruppa valgt å videreføre gebyrmaalens oppbygging ved hjelp av arealklasser for de fleste sakstyper.

Arealklassene er gjort få med tanke på enklest mulig oppbygging, med unntak av uteareal for eierseksjoner der arealklassene er flere.

For sakstypen klarlegging av eksisterende grense, har gebyrgruppa valgt gebyr etter antall punkter og ikke etter antall løpemeter grenselinje.

Prinsipper som gjelder ved fastsettelse av gebyrsatser

Kommunen kan maksimalt ha gebyrsatser som gir full kostnadsdekning. På grunn av årlige variasjoner i sakstilgangen og kostnadsvariasjoner mellom enkeltsakene, vil en kommune, som

krever full kostnadsdekning, enkelte år kunne ha ”overskudd”, andre år ”underskudd” i regnskapet for saksområdet, uten at gebyrsatsene derved er i strid med lovens begrensning. Dersom kommunen krever full kostnadsdekning, må den sørge for gebyrsatser som gir balanse over noen år (3 - 5 år).

Medfører utviklingen økte kvalitetskrav til tjenestene, som medfører økte kostnader, eller økt kommunalt kostnadsnivå, kan kommunen øke gebyrsatsene. Motsatt skal forhold som senker kostnadsnivået, medføre reduserte gebyrsatser tilsvarende kostnadsreduksjonene der kommunen har et gebyrnivå som gir full kostnadsdekning.

Arbeidene som er spesifisert i gebyrregulativet, er myndighetsoppgaver i forhold til enkeltpersoner (fysiske og juridiske). Oppgavene er offentlige infrastrukturtenester. For slike tjenester er det et utbredt prinsipp at i den grad det skal betales for dem, skal alle som mottar samme type vare eller tjeneste innenfor aktuelt geografisk leveringsområde, betale likt. Vederlaget fastsettes således ikke individuelt ut fra hva som er de konkrete kostnadene for den enkelte tjeneste. Ved full kostnadsdekning innebærer prinsippet at noen betaler varierende ”overpris”, mens andre blir tilsvarende ”subsidierte”. Dette må det tas hensyn til ved praktisering av bestemmelsene i regulativets punkt 4.4 Urimelig gebyr.

I kap. 2 er sagt at malen og satsene i den skal medvirke til å oppfylle de mål og krav som er satt i lover og forskrifter og til effektivisering av kommunens arbeid. Enhetene er inndelt på en slik måte at kommunen ved fastsettelse av gebyrsatsene skal kunne ta hensyn både til kost/nytteforholdet til den som mottar en tjeneste (jf tilsvarende praksis i en del statlige etater) og til mål samfunnet ønsker å motivere til gjennom lovene; f.eks. sikkerhet i relasjon til helse og miljø, kulturelt vernearbeid, god registrering av alle eiendomsgrenser m.v.

En del sakstyper forekommer så sjelden at det ikke er mulig å framskaffe brukbare data for å kalkulere gjennomsnittskostnader for typen. Dertil varierer kostnadene så vidt mye fra sak til sak at det mest ”rettferdig” er gebyrer fastsatt etter hvor mange timeverk kommunen har brukt på saken.

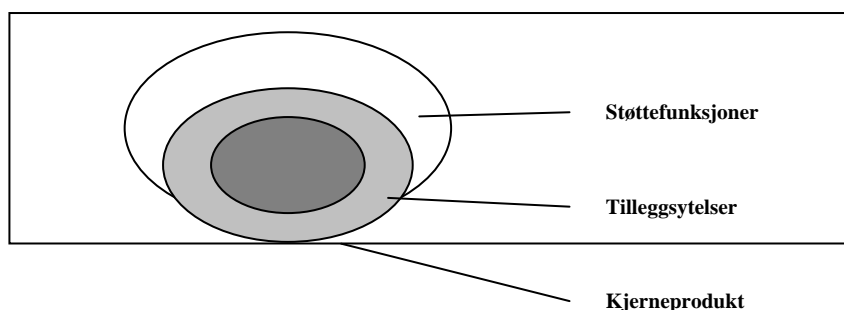
Kalkulering av gebyrsatser etter selvkostprinsippet

Hvilke direkte og indirekte kostnader som skal tas med ved beregningen av selvkost og hvordan beregningen skal utføres, er beskrevet i: Veiledende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. (Utgitt av KAD (KRD) 1996).

I veilederen er brukt følgende definisjon for selvkost:

Selvkost er den merkostnad kommunen påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.

Det heter videre: "Merkostnader tolkes i denne sammenheng som kostnader knyttet til den samlede produksjon av den aktuelle tjeneste." I kap. 2.2 Selvkostkalkyle - Generell modell for produktbeskrivelse, er vist følgende illustrasjon:

Kjerneproduktet er de tjenestene som omfattes av lovenes gebyrhjemler og hva brukeren opplever som den grunnleggende tjeneste som han er pålagt å betale for. Innholdet er arbeidsinnsats og bruk av kapitalvarer og driftsmidler.

I kjerneproduktet inngår også de lov- og forskriftspålagte tjenestene for saksområdet som ligger utenfor det bruker normalt oppfatter som tjenester for seg. Eksempler på dette er oppdatering av registre og kartverk som følge av aktuelle tjenester, tilhørende arkivhold, kommunens generelle tilsyns- og stikkprøvekontroll etter pbl., generelt informasjonsarbeid og adressearbeidet etter delingsloven, m.v. (Den delen av adressearbeidet som utføres etter lov om stadnamn, er ikke gebyrhjemlet, og kan således ikke medtas i kjerneproduktet.). Tilleggsytelser er tjenester fra andre deler av kommuneorganisasjon for at tjenesten skal kunne framstå som et pålitelig hele og levert i ordnede former.

Eksempler på tilleggsytelser er operativ ledelse, kontorstøtte, fakturering, opplæring, organisasjonsutvikling, informasjon m.v.

Støttefunksjoner omfatter aktiviteter som er pålagt eller på annen måte vil være nødvendig for kommunen som helhet, men som står i et forhold til det enkelte saksområdet som gjør at de vanskelig kan avgrenses kalkylemessig. Eksempel er kommunens personalkontor, personalhelsetjenesten, øverste administrative og politiske ledelse.

I KRD's veileder klargjøres nærmer hvilke kostnader som er henførbare og hvilke som ikke kan tas med i selvkostberegningene. Veilederen gir også anvisning på beregning av kostnadselementene tilleggsytelser og støttefunksjoner, og fordelingen av disse på flere aktuelle saksområder. Endelig gis det også anvisning på hvordan kapitalkostnadene skal beregnes og fordeles. For mer utførlig informasjon vises til veilederen.

De kommunale regnskapssystemene er ikke slik innrettet at en av disse kan se eller eksakt kalkulere hva årskostnadene for de enkelte gebyrområdene er. Men ut fra departementets retningslinjer for beregning av selvkost, vil en kunne få rimelig brukbare tall for de totale kostnadene

For en kommune som praktiserer full kostnadsdekning, bør det ved fastsetting av gebyrene for de ulike enhetene, tas utgangspunkt i selvkost for det enkelte hovedområde. Deretter fastsettes så skjønnsmessig satsene for den enkelte gebyrenhet, satser som ut fra erfaringstall og prognoser vil gi full dekning av kommunens kostnader. Ved utøvelse av dette skjønnet skal en ta hensyn til at regulativet skal ha positiv effekt for å nå målsettingen med matrikkeloven og for kommunens myndighetsutøvelse. Skjønnet skal også ha et brukerrelatert rettferdighetsaspekt. (Positivt kost/nytteforhold).

Generelle bestemmelser

Betalingsplikt

Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet. Gebyrkravet rettes mot rekvirent hvis ikke annet er skriftlig avtalt.

Saksgebyrer etter matrikkeloven skal betales selv om saken ikke blir fullført, men etter en redusert gebyrsats.

Dersom rekvirent av forskjellige årsaker har betalt for mye i gebyr, skal kommunen så snart forholdet er klarlagt, tilbakebetale for mye betalt gebyr. Det kan ikke kreves rentetillegg for mye betalt gebyr.

Hvilket regulativ skal brukes

Gebyrene for arbeider etter matrikkeloven skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar en fullstendig rekvisisjon.

Betalingstidspunkt

Matrikkelforskriften § 16 Gebyr for arbeid etter matrikkelloven, 5. ledd sier:

Kommunen kan kreve gebyr innbetalt forskuddsvis. Dersom kommunen oversitter fristen for oppmålingsforretning eller matrikkelføring, skal gebyret avkortet etter reglene i §§ 18 og 19. Avkortningen gjelder ikke gebyr for utstedt matrikkelbrev, jf. fjerde ledd. Dersom kommunen krever forskuddsbetaling, skal avkortet gebyr tilbakebetales så snart fristene er oversittet

Kommunen kan velge om gebyret skal betales forskuddsvis eller etterskuddsvis. Dette må innarbeides og vedtas i gebyrregulativet.

Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

Fritak for gebyr

Når særlige grunner tilsier det, kan kommunen etter kommunalt fastsatte retningslinjer helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak.

“Særlige grunner” kan være tiltaksorientert eller tiltakshaverorientert. Eksempel på en tiltaksorientert sak er:

Melding/søknad som gjelder et fredet eller verneverdig kulturminne.

Eksempel på tiltakshaverorientert forhold er:

Tiltakshavers betalingssevne eller samfunnsfunksjon f.eks. en humanitær organisasjon.

For den siste kategorien bør de samme retningslinjer som kommunen benytter i forhold til søknad om ettergiving av skatter og avgifter følges.

Klage

Enkeltvedtak etter dette regulativet kan påklages. Fylkesmannen er klageinstans.

Klage på gebyrfastsettelse eller søknad om helt eller delvis fritak for å betale gebyr, medfører ikke utsettelse av betalingsfrist.

Det er ikke adgang til å klage på kommunestyrets vedtak om gebyrregulativ.

Ved klage skal forvaltningslovens regelverk følges. Klagefristen er 3 uker.

Jfr: Matrikkellovens § 46.

Avbrutt arbeid

Når en rekvirent forårsaker at kommunens arbeid må avbrytes eller avsluttes før det er fullført, skal det betales en andel av tilhørende gebyr tilsvarende det arbeidet kommunen har eller må utføre.

Endring av regulativet eller gebyrsatsene

Endringer av gebyrregulativet vedtas av kommunestyret, normalt i forbindelse med kommunestyrets behandling av økonomiplan og budsjett for kommende år.

Som vedlegg til gebyrregulativet skal det vedlegges en selvkostkalkyle. Denne skal etterkalkuleres ved regnskapsavslutning påfølgende år.

Gebyr til statlige etater

Der kommunen skal kreve inn gebyrer til statlige etater som f.eks tinglysingsgebyr og dokumentavgift for saker etter dette regulativet, skal utskriving og innkreving av statlige og kommunale gebyrer skje samordnet.

Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten.

imepris

Timekostnadene skal dekke både de direkte og de indirekte kostnadene. Satsene skal således dekke: brutto lønnskostnader, forbruksmateriell, reisekostnader + forholdsvis del av utstys- og inventarkostnader, kontorutgifter, renhold, lys, varme og husleie, opplærings-, utviklings-, fraværs- og administrasjonskostnader + andel av sentraladministrasjonens kostnader som vedkommer aktuell(e) arbeidstaker(e) og aktuelt arbeid.

For gebyrarbeidet og for kunden er det tjenlig med kjent, fast og avrundet timepris. For oppmåling bør kommunen ha et minstegebyr, for det vil alltid være en del "faste" kostnader i forbindelse med målearbeidene. (tilrettelegging)

Beskrivelse av gebyrbelagte oppgaver

Oppretting av matrikkelenhet

Matrikkellovens § 10 sier:

Før ny grunneigedom, ny anleggseigedom, ny festegrunn eller nytt jordsameige kan opprettast i matrikkelen, må det liggje føre løyve etter plan- og bygningslova § 93 bokstav h. For innføring av ny eigarseksjon må det liggje føre kommunalt seksjoneringsvedtak etter eigarseksjonslova § 9.

Ny matrikkeleining kan berre opprettast når det er klart kva for matrikkeleining eller matrikkeleiningar den nye eininga blir utskilt frå eller oppretta på.

Ny matrikkeleining kan opprettast med delar frå fleire matrikkeleiningar med ulike heimelshavarar dersom vilkåra for å slå saman delane elles er oppfylte.

Ny matrikkeleining kan opprettast sjølv om nokon av dei eksisterande grensene ikkje er merkte og målte, dersom dette ikkje er til ulempe for utnytting av matrikkeleininga, og:

- a) det er godtgjort at vedkommende grense er omstridd,*
- b) eininga er så stor at det er urimeleg å krevje oppmåling av vedkommande grense, eller*
- c) det av andre grunnar ikkje er formålstenleg å krevje måling eller merking av vedkommande grense.*

Ny matrikkeleining kan også førast inn i matrikkelen når opprettinga er bestemt av jordskifteretten.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om matrikkelføring av ny matrikkeleining, under dette om unnatak frå plikt til matrikulering.

Forskriftene utdyper dette slik i § 27:

1) Ved matrikkelføring av sak som krever oppmålingsforretning, skal kommunen kontrollere at alle nødvendige offentlige tillatelser og annen nødvendig dokumentasjon foreligger, herunder:

- a) protokoll for gjennomføring av forretningen,*
- b) redegjørelse for eventuelle avvik fra offentlige tillatelser,*
- c) hvilke matrikkelenheter ny matrikkelenhet opprettes fra eller på,*
- d) erklæring fra landmåler om at grunnboken, herunder bruksretter og servitutter, er undersøkt for de berørte arealene,*
- e) at landmåleren har informert partene om hvorvidt vedkommende er personlig eller økonomisk knyttet til noen av partene,*
- f) kart over grenser og grensemerker for den matrikkelenhet eller grensestrekning som saken gjelder, måldata, beregninger og andre opplysninger som kreves for føring av matrikkelen,*
- g) hvilke grenser som er nye eller endret, og hvilke eksisterende grenser som inngår i forretningen uten endring.*

2) Kommunen skal herunder også kontrollere om:

- a) rekvirenten fortsatt har hjemmel til å rekvirere oppmålingsforretning eller har hjemmel til å kreve matrikkelføring på tidspunktet for matrikkelføring,
- b) det foreligger fullmakt fra part som er representert ved fullmektig, og om det går fram at fullmektigen på vegne av parten kan ta stilling til de forhold som kreves matrikkelført,
- c) det foreligger nødvendige tillatelser for avvik gjort under oppmålingsforretningen,
- d) det foreligger dokument som er nødvendig for å oppfylle vilkår fastsatt i kommunale tillatelser,
- e) det foreligger dokumenter vedrørende rettigheter som partene ønsker tinglyst samtidig med matrikkelføringen,
- f) det foreligger begrunnelse som oppfyller vilkårene for eventuelt ikke å merke eller måle alle grensene.

3) Gjelder matrikkelføringen oppretting av ny matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning, skal det ligge ved særskilt begrunnelse.

Vedrørende oppretting av festegrunn

I matrikkellovens § 12 står det:

Matrikulering skal gjennomførast før del av grunneigedom eller jordsameige blir festa bort, dersom festet kan gjelde i meir enn 10 år.

Tilsvarende gjeld ved forlenging for meir enn 10 år av festerett til umatrikulert festegrunn, og for festegrunn som skal nyttast som tilleggsareal til matrikkeleining.

Festerett som gjeld for ei tid av 10 år eller kortare, kan ikkje matrikulerast.

Oppmålingsforretning som endrar grensene for festerett, kan berre matrikkelførast når det ligg føre samtykke frå festaren.

Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

I § 31 i matrikkelforskriftene står det:

- 1) *Ved matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn skal det også foreligge dokumentasjon for eiendomsrett eller festerett.*
- 2) *Kommunen skal undersøke om det er gitt nødvendige tillatelser etter de ordninger som gjaldt på etableringstidspunktet.*
- 3) *Gjelder saken eksisterende umatrikulert festegrunn, skal det også foreligge dokumentasjon på at bortfester ikke bestrider festeretten.*

Vedrørende oppretting av uteareal på eierseksjon

I matrikkellovens § 34 står det blant annet:

I oppmålingsforretning for ny grunneigedom, ny festegrunn, nytt jordsameige og uteareal til eigarseksjon, skal alle grensene merkjast og målast i marka og oppgivast med koordinatar. Koordinatane skal fastsetjast i eit geodetisk grunnlag godkjent av sentral matrikkelstyresmakt.

I forskriftenes § 35 står det:

- 1) Tinglysingsmyndigheten kan kreve at eksklusiv bruksrett for eierseksjon til del av ubebygd fellesareal, skal være klarlagt i oppmålingsforretning og være ført i matrikkelen før tinglysing.***
- 2) Det kan ikke matrikkelføres nytt eller endret uteareal til eierseksjon på festegrunn som er registrert som punktfeste.***

I merknadene til matrikkelforskriftenes § 35 står det:

Ved opprettelse av eierseksjon med uteareal skal det holdes oppmålingsforretning over utearealet, jf. matrikkellova § 6 bokstav e og eierseksjonsloven § 9 andre ledd. Det samme gjelder når uteareal for eierseksjon endres. Ved etablering av eierseksjonssameie hvor en eller flere eierseksjoner skal få tillagt eget uteareal, må det foreligge begjæring om seksjonering. Ved oppretting eller endring av uteareal til eierseksjoner, må det foreligge begjæring om reseksjonering.

Krav om oppmålingsforretning kan ikke omgås ved å tinglyse bruksrett til ubebygde deler på annen måte. Det gjelder både varig bruksrett stiftet ved seksjonering og midlertidig bruksrett stiftet ved vedtektsbestemmelse. Annet stiftingsgrunnlag vil ikke være gyldig og skal uansett ikke tinglyses.

Vedrørende oppretting av anleggseiendom

I matrikkellovens § 11 står det:

Ved oppretting av anleggseiendom må det liggje føre dokumentasjon for nødvendig godkjenning etter plan- og bygningslova som viser grensene for den bygningen eller konstruksjonen som blir søkt oppretta som anleggseiendom. Det same gjeld når eksisterande bygning og konstruksjon skal opprettast som anleggseiendom. Matrikulering av anleggseiendom som gjeld anlegg som ikkje eksisterer, kan først skje når vilkåra for igangsetting av tiltaket etter plan- og bygningslova er oppfylte. Vedkommande anleggseiendom skal vere ei sjølvstendig funksjonell eining, klart og varig skilt frå den eller dei grunneigedommane eller anleggseiedommane den nye anleggseidommen eventuelt blir skilt frå.

Anleggseigedom som skal delast frå annan eigedom, kan berre opprettast dersom:

- a) bygningen eller konstruksjonen strekkjer seg inn over eller under ein annan eigedom, og*
- b) den delen av ein eigedom som ligg over eller under anleggseigedommen framleis kan utnyttast til eit sjølvstendig formål.*

Grensene for anleggseigedommen skal svare til dei fysiske yttergrensene for eininga, med nødvendige tilpassingar. Anleggseigedom i undergrunnen skal omfatte nødvendig tryggleikssone.

Anleggseigedom kan ikkje opprettast for bygning eller konstruksjon, eller del av bygning eller konstruksjon, som tenleg kan etablerast som eigarseksjonsameige.

Dersom anleggseigedom og grunneigedom skal utnyttast under eitt, må det liggje føre dokument om dette og fråsegn om at eigedommane ikkje kan omsetjast eller pantsetjast kvar for seg.

Vedrørende registrering av jordsameie

I matrikkellovens § 14 står det:

Jordsameie kan registrerast i matrikkelen med eige matrikelnummer når det er gjort sannsynleg at eininga er eit jordsameie. Jordsameie kan registrerast sjølv om det ikkje er fullstendig avklart kven som har partar i sameiget og kor store partane er. Føresegnene i § 10 fjerde til sjette ledd gjeld tilsvarende.

Registrering av jordsameie kan krevjast av nokon som har gjort sannsynleg å ha part i sameiget, eller av staten, fylkeskommune eller kommune.

Departementet kan i forskrift gi nærare reglar om registrering av jordsameie.

Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Samme forhold som for matrikkelenhet med fullført oppmålingsforretning. Oppmålingsforretning må gjennomføres innen 3 år. Det henvises for øvrig til matrikkelforskriftens § 25.

Grensejustering

Det henvises til matrikkelloven § 16 og forskriftenes § 34.

Arbeidsomfanget ved denne type arbeidsoppgave er vurdert i lovframlegget til matrikkelloven som tilnærmet likt arbeidsomfang som etter tidligere lovanvendelse. Det henvises generelt til forskriftene § 34 når det gjelder hvilke dokumentasjonskrav

som kreves. Grense mellom matrikkeleiendommer kan justeres/endres uten at pantefrafall innhentes, følgelig skal grensejustering ikke tinglyses. Ved justering/ endring kan kun mindre areal overføres mellom de aktuelle/involverte eiendommene. Kun ulagelige grenser tillates grensejustert. Ensidig overføring av mindre areal kan utføres som grensejustering. Panterett følger de nye grensene slik det blir framlagt ved grensejusteringen. Grensejustering kan kreves etter matrikkelloven § 16, 5. ledd som henviser til hvem som kan kreve grensejustering i henhold til § 9. Grensejustering av umatrikulert eiendom kan bare skje samtidig/ parallelt med at eiendommen blir matrikulert.

Arealoverføring

Det henvises til matrikkelloven § 15 og forskriftenes § 33.

Areal kan overføres mellom tilgrensede matrikkeleiendommer uten at arealet opprettes som egen selvstendig matrikkeleiendom. Oppmålingsforretning og tinglysing foretas. Erklæring fra panthavere vedrørende pantefrafall må foreligge i form av et skjøtelignende dokument. Hvem som kan kreve arealoverføring går fram av matrikkelloven § 9, 1. ledd bokstav a og f. Arealoverføring som omfatter umatrikulerte eiendommer, kan kun skje i saker som er krevd etter § 9, 1. ledd bokstav f, og kun bare samtidig med at eiendommene blir matrikulerte. Arealoverføring er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven § 93, bokstav h. Det henvises til forskriftene til matrikkelloven § 33 når det gjelder hvilke saksbehandlingskrav som er satt. Arealoverføring medfører en betydelig/ omfattende saksbehandling som følgelig vil gi seg utslag i gebyrets størrelse.

Klarlegging av eksisterende grense, matrikkelloven § 17, forskriftenes § 36.

Ved klarlegging av eksisterende grenser skal det alltid avholdes oppmålingsforretning.

- a) Dersom klarlegging av eksisterende grense gjelder en grense som er koordinatbestemt ved tidligere oppmålingsforretning (kartforretning), og nye koordinater ikke avviker fra tidligere koordinater med mer en 10 cm skal matrikkelbrev kun utstedes dersom en part krever det. Dersom ikke matrikkelbrev utstedes skal kommunen alltid informere involverte parter om at forretningen er gjennomført.
- b) Dersom klarlegging av eksisterende grense gjelder en grense som ikke tidligere er koordinatbestemt / og – eller klarlegging av rettigheter, - skal matrikkelbrev utstedes. Kommunen kan kreve at partene bekrefter klarleggingen.

Arbeidsoppgavene under avsnitt a) avviker ikke vesentlig fra de oppgavene som ble utført etter tidligere lovanvendelse. Unntak er de krav som settes etter matrikkelloven § 17, forskriftene § 36, mens arbeidsoppgaver under avsnitt b) vil være betydelig/ omfattende saksbehandling som følgelig vil gi seg utslag i gebyrets størrelse.

Utstedelse av matrikkelbrev

Det henvises til matrikkelloven § 24 og forskriftenes § 16.

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

Private grenseavtaler

Det henvises til matrikkelloven § 19 og forskriftenes § 44.

Kommunen kan kreve gebyr for å registrere referanse til privat grenseavtale i matrikkelen. En grenseavtale kan bestå i alt fra en enkel beskrevet avtale til en koordinatbestemt grensefastsettelse. Kommunen må foreta en vurdering av avtalens detaljering og kvalitet.

Gebyrer

Gebyrer for arbeider etter matrikkelloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

Oppretting av matrikkelenhet

Oppretting av grunneiendom og festegrunn

areal fra 0 – 2000 m ²	kr. 14.400,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr. 1.200,-

Der markarbeid ikke er påkrevd, utløser det halvt gebyr.
Herunder bla. oppretting av punktfeste som kan påvises direkte i kart, oppretting av grunneiendom fra tidligere målt festegrunn.

Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

per sak uansett areal	kr. 3.600,-
-----------------------	-------------

Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon	
areal fra 0 – 2000 m ²	kr. 10.800,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr. 1.200,-

Oppretting av anleggseiendom

Gebyr som for oppretting av grunneiendom.	
volum fra 0 – 2000 m ³	kr. 5.400,-
volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000m ³ .	kr. 600,-

Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid, basert 1,2 promille av årslønn.

Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Viser til 6.1.1, 6.1.2, 6.1.4 og 6.1.5. I tillegg kan komme tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning.

Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 6.1 og 6.2.

Grensejustering

Grunneiendom, festegrund og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

areal fra 0 – 500 m² kr. 7.200,-

Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

volum fra 0 – 250 m³ kr. 2.700,-

volum fra 251 – 1000 m³ kr. 5.400,-

Arealoverføring

Grunneiendom, festegrund og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

areal fra 0 – 500 m² kr. 10.800,-

arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m²
medfører en økning av gebyret på kr. 600,-

Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

volum fra 0 – 500 m³ kr. 3.600,-

volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m³ medfører en økning av gebyret på .
kr 600,-

Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

For inntil 2 punkter kr. 3.600,-

For overskytende grensepunkter, pr. punkt kr. 360,-

Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter kr. 7.200,-

For overskytende grensepunkter, pr. punkt kr. 720,-

Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.

Privat grenseavtale

For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde	kr. 1.200,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde	kr. 120,-

Billigste alternativ for rekvirent velges.

Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

Betalingstidspunkt

Gebyret skal kreves inn forskuddsvis.

Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider	kr 175,-
Matrikkelbrev over 10 sider	kr 350,-

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

Gebyr regnet ut etter medgått tid

Gebyr for oppmålingsarbeid som ikke kan fastsettes ut fra reglene over, skal regnes ut etter medgått tid, timepris som svarer til 1.2 promille av brutto årslønn for den som utfører arbeidet i tillegg til kostnader med reise og eventuelt merkemateriell.

Statlige gebyr og avgifter

Tinglysingsgebyr og eventuelle dokumentavgifter kommer i tillegg til alle kommunale gebyr.

PRISER PÅ PLOTT

På stor plotter på Torget 2 (Enhet for plan og landbruk)

A4 (30 CM)	Kr. 50,-
A3 (42 cm)	Kr. 75,-
A2 (60 cm)	Kr. 100,-
A1 (84 cm)	Kr. 150,-
A0 (120 cm)	Kr. 250,-
Pr l.m.	Kr. 200,-

PRISEN REGNES I LENGDERETNINGEN PÅ RULLEN, UANSETT BREDDE PÅ PLOTT

**VANN, AVLØP, RENOVASJON OG FEIING
PR. 01.01.11.**

	2010	2011	
FEIEAVGIFT:			
Tilsyn	kr. 60,64	kr. 65,49	pr. pipeløp
Feiing	kr. 181,65	kr. 196,18	pr. pipeløp ekskl mva

RENOVASJONSAVGIFT:			
Hytterrenovasjon	kr. 930,-	kr. 1 088,10	pr. år ekskl. mva.
Hel avgift	kr. 2 325,-	kr. 2 720,25	pr. år ekskl. mva
Hjemmekompostering	kr. 1 860,-	kr. 2 176,20	pr. år ekskl. mva

SLAMTØMMING:			
4 m ³ tank	kr. 1 547,91	kr. 1 857,49	ekskl. mva
Overskytende 4 m ³ tank	kr. 400,68	kr. 480,62	pr. m ³ ekskl. mva
Ekstra tømning	kr. 2 142,-	kr. 2 570,40	pr. tank ekskl. mva
Nød tømning (tillegg for tømning innen 24 t)	kr. 630,-	kr. 756,-	pr. tank ekskl. mva
Godkjente tanker/avløpsanlegg tømmes hvert annet år. Ikke godkjente anlegg hvert år. Hytter hvert tredje år.			

VANNAVGIFT:			
Arealgrunnlag	kr. 14,24	kr. 14,67	pr. m ³ ekskl. mva
Målt forbruk	kr. 14,24	kr. 14,67	pr. m ³ ekskl. mva
Minimumsavgift etter areal er $95 \text{ m}^2 \times 2 = 190 \text{ m}^3$ (Det beregnes 2 m ³ vann pr. m ²).			

KLOAKKAVGIFT:			
Arealgrunnlag	kr. 17,29	kr. 17,29	pr. m ³ ekskl. mva
Målt forbruk	kr. 17,29	kr. 17,29	pr. m ³ ekskl. mva
Minimumsavgift som for vannavgift.			

MÅLERLEIE			
For målere inntil 2''	kr. 532,51	kr. 548,49	pr. år ekskl. mva
For målere over 2''	kr. 532,51	kr. 548,49	pr. t. i tillegg pr. år ekskl. mva

SØPPESEKKER			
Ekstra søppelsekker	kr. 30,-	kr. 35,10	pr. sekk inkl. mva
Bioposer	kr. 50,-	kr. 58,50	pr. rull inkl. mva

TILKNYTNINGSavgIFT VANN OG KLOAKK PR. 01.01.11

	2010	2011	
BOLIG			
<u>Vann:</u>	kr. 112,40	<i>kr. 115,77</i>	pr. m ² eks. mva.
<u>Kloakk:</u>	kr. 109,90	<i>kr. 109,90</i>	pr. m ² eks. mva

Boliger skal ikke ha tilknytning for arealtilvekst.

ANNEN BEBYGGELSE:

Vann:

For de første 300 m ²	<i>kr. 136,47</i>	kr. 140,56	x antall m ² x 1,0
For de neste 2.700 m ²	<i>kr. 136,47</i>	kr. 140,56	x antall m ² x 0,5
For overskytende m ²	<i>kr. 136,47</i>	kr. 140,56	x antall m ² x 0,15

Kloakk:

For de første 300 m ²	<i>kr. 125,36</i>	kr. 125,36	x antall m ² x 1,0
For de neste 2.700 m ²	<i>kr. 125,36</i>	kr. 125,36	x antall m ² x 0,5
For overskytende m ²	<i>kr. 125,36</i>	kr. 125,36	x antall m ² x 0,15

Ved utvidelse av eksisterende bygg beregnes økning i tilknytningsavgiften på grunnlag av den "arealtilvekst" som er skjedd. I tillegg kommer merverdiavgift.

Tilknytningsavgift vann/kloakk innkreves ikke for tilbygg boliger såfremt det ikke blir gjort direkte tiltak overfor hovedledninger.

Avfallsmottak

	<i>2010</i>	<i>2011</i>
Avfallstype	Kr. pr. tonn	Kr. pr. tonn
Treverk	Kr. 1 300,-	Kr. 1 600,-
Park/Hage avfall	Kr. 600,-	Kr. 800,-
Metallskrap	Kr. 500,-	Kr. 500,-
Papir	Kr. 600,-	Kr. 600,-
Papp	Kr. 600,-	Kr. 600,-
Trykkimpregnert materialer	Kr. 2500,-	Kr. 3400,-
Våtorganisk avfall	Kr. 1222,-	Kr. 1600,-
Restavfall sortert	Kr. 2 000,-	Kr. 2 000,-
Husholdningsavfall levert med enaksla tilhenger (opptil 1 m3). Må sorteres selv.	Gratis	Gratis inntil 2 hengelass pr. abonnent
Husholdningsavfall levert med toaksla tilhenger. Må sorteres selv.	Gratis	Gratis inntil 2 hengelass pr. abonnent
Ristegods fra avløpsanlegg, fettutskilleravfall	Kr 1.747,-	Kr 2 200,-
EE-avfall, hvitevarer, brunevarer	Gratis	Gratis

Alle priser er eks. mva.

Egenbetaling for hjemmebaserte tjenester 01.01. 2011

Abonnement på hjemmehjelp

Nettoinntekt før Skatt og særfradag			Abonnement Pr. mnd.		
1 G = kr. 75 641,-			1/1	½	3. hver uke
Inntil 2 G		151 282,-	kr. 160,-	kr. 80,-	kr. 53,-
Inntil 3 G	151 282,-	226 923,-	kr. 400,-	kr. 200,-	kr. 134,-
Inntil 4 G	226 923,-	302 564,-	kr. 750,-	kr. 375,-	kr. 250,-
Inntil 5 G	302 564,-	378 205,-	kr. 1100,-	kr. 550,-	kr. 367,-
Over	378 205,-		kr. 1500,-	kr. 750,-	kr. 500,-

Abonnement for hjemmehjelp gjelder pr. husstand

Øvrige betalingssatser:

	2010	2011
Middag :	kr. 55,-	<i>kr 65,-</i>
Grøt/suppe/lapskaus	kr. 35,-	<i>kr. 45,-</i>
Trygghetsalarm	kr. 100,- pr. mnd	<i>kr. 100,- pr. mnd.</i>

Rehabiliteringsopphold/Korttidsopphold kr. 125,- pr. døgn inntil 60 døgn
(deretter ref. egne inntekter og utgifter)

Dagopphold kr. 66,- pr. dag

Rehab.opphold , korttidsopphold og dagopphold indeksreguleres hvert år.

Betalingssatser knyttet til Helsestasjonen

PRISLISTE - VAKSINER PR. 18.08.2010

	<i>2009</i>	<i>2010</i>
BCG- tuberkulose	<i>kr 105,00</i>	<i>kr 105,00</i>
Difteri (primær vaks.)	<i>kr 200,00</i>	<i>kr 200,00</i>
Difteri/stivkrampe (revaks)	<i>kr 150,00</i>	<i>kr 150,00</i>
Difteri/stivkrampe/kikhoste og polio (revaksinasjon)	<i>kr 300,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Gammaglobulin	<i>kr 250,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Gul feber	<i>kr 300,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Hepatitt A	<i>kr 350,00</i>	<i>kr 350,00</i>
Hepatitt A+B barn	<i>kr 300,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Hepatitt A+B voksen	<i>kr 450,00</i>	<i>kr 450,00</i>
Hepatitt B 0,5 ml	<i>kr 200,00</i>	<i>kr 200,00</i>
Hepatitt B 1,0 ml	<i>kr 300,00</i>	<i>kr 300,00</i>
HPV-virusvaksine-gardasil	<i>kr 1 300,00</i>	<i>kr 1 200,00</i>
Influensavaksine andre	<i>kr 100,00</i>	<i>kr 100,00</i>
Japansk encefalitt- barn 1år-18 år	<i>kr 400,00</i>	<i>kr 800,00</i>
Japansk encefalitt- Ixiaro fra 18 år-		<i>kr 850,00</i>
Kolera oral 1 dose	<i>kr 200,00</i>	<i>kr 200,00</i>
Kolera oral 2 doser	<i>kr 400,00</i>	<i>kr 400,00</i>
Meningokokk A+C+W+Y	<i>kr 300,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Meslinger / kuma / røde hunder	<i>kr 150,00</i>	<i>kr 150,00</i>
Pneumokokkvaksine/pneumovax 23	<i>kr 200,00</i>	<i>kr 250,00</i>
Poliovaksine	<i>kr 150,00</i>	<i>kr 150,00</i>
Rabies imowac, pr dose	<i>kr 500,00</i>	<i>kr 500,00</i>
Rabies verorab, pr dose		<i>kr 500,00</i>
Skogflått, meningoencephalitt 0,5 ml	<i>kr 300,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Skogflåttene junior 1-15 år 0,25ml	<i>kr 250,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Stivkrampe	<i>kr 100,00</i>	<i>kr 100,00</i>
Thyfoidvaksine peroral	<i>kr 250,00</i>	<i>kr 250,00</i>
TypimVI	<i>kr 250,00</i>	<i>kr 250,00</i>
Varicella / vannkopper	<i>kr 500,00</i>	<i>kr 500,00</i>
Audiometriatstest	<i>kr 200,00</i>	<i>kr 300,00</i>
Injeksjoner	<i>kr 150,00</i>	<i>kr 150,00</i>
Spiral Nova T	<i>kr 500,00</i>	<i>kr 500,00</i>
Graviditetstest	<i>kr 100,00</i>	<i>kr 100,00</i>
Konsultasjoner pr. gang	<i>kr 150,00</i>	<i>kr 200,00</i>

VEDLEGG C

RENOVASJON UTEN SLAM

17% økning

Tabell 1 Hovedoversikt**2011**

Kostnadskomponent	Beregningsnøkkel	Kostnad
Kjerneprodukt	100 %	12 330 752
Tilleggstjeneste	Beregnet andel	27 478
Støttefunksjoner	Beregnet andel	380 537
Betalingstjenesten		12 738 767

Tabell 2 Inntekter kjerneprodukt 355-357

Salgs- og leieinntekter (600 - 699)	10 253 800
Refusjoner (700 - 799)	0
Bruk av fond	
Kalk.renteinnt.VAR fond	0
Sum inntekter totalt	10 253 800

Dekningsgrad i %**80,5****Underdekning****-2 484 967****Tabell 3 Kostnader kjerneprodukt 355-357**

Lønnskostnader (010-099)	594 000
Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-299)	881 000
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon (300 - 399)	10 060 000
Overføringer fra kommunen (400 - 499)	0
Avskrivning renovasjon	508 413
Mellomsum	12 043 413
Alternativkostnad renovasjon	205 288
Rentekostnad VARfond	82 051
Sum kostnader kjerneprodukt	12 330 752

Tabell 4 Fordelingsnøkler

Sum totalt antall bilag	24 440,00
Bilag Renovasjon	386,00
Nøkkel i %	1,58
Fordeling ut fra årsverk	
Antall årsverk totalt	562,00
Årsverk kjerneprodukt	1,25
Nøkkel i %	0,22

SLAM

20% økning

Tabell 1 Hovedoversikt**2011**

Kostnadskomponent	Beregningsnøkkel	Kostnad
Kjerneprodukt	100 %	1 125 172
Tilleggstjeneste	Beregnet andel	27 478
Støttefunksjoner	Beregnet andel	380 537
Betalingstjenesten		1 533 186

Tabell 2 Inntekter kjerneprodukt 3502/3541/3542

Salgs- og leieinntekter (600 - 699)		764 000
Refusjoner (700 - 799)		0
Finansinntekter		0
Sum inntekter totalt		764 000

Dekningsgrad i %**49,8****Underdekning****-769 186****Tabell 3 Kostnader kjerneprodukt 350-354**

Lønnskostnader (010-099)		460 000
Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-299)		175 000
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon (300 - 399)		275 000
Overføringer fra kommunen (400 - 499)		0
Avskrivning slam		146 665
Mellomsum		1 056 665
Alternativkostnad rslam		68 507
Rentekostnad VARfond		0
Sum kostnader kjerneprodukt		1 125 172

Tabell 4 Fordelingsnøkler

Sum totalt antall bilag	24 440,00
Bilag Slam	258,00
Nøkkel i %	1,06
Fordeling ut fra årsverk	
Antall årsverk totalt	562,00
Årsverk kjerneprodukt	1,05
Nøkkel i %	0,19

AVLØP

Tabell 1 Hovedoversikt

2011

Kostnadskomponent	Beregningsnøkkel	Kostnad
Kjerneprodukt	100 %	8 606 845
Tilleggstjeneste	Beregnet andel	72 583
Støttefunksjoner	Beregnet andel	383 306
Betalingstjenesten		9 062 735

Tabell 2 Inntekter kjerneprodukt funksjon 3501,3502 og 358

Salgs- og leieinntekter (600 - 699)		8 552 176
Refusjoner (700 - 799)		
Bruk av fond		468 087
Kalk.renteinntekt VAR fond Avløp		42 472
Sum inntekter totalt		9 062 735

Dekningsgrad i %

100,0

Overdekning

0

Tabell 3 Kostnader kjerneprodukt 350-353

Lønnskostnader (010-099)		2 476 000
Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-299)		2 241 000
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon (300 - 399)		850 000
Overføringer fra kommunen (400 - 499)		25 000
Avskrivning avløp		1 608 036
Mellomsum		7 200 036
Alternativkostnad avløp		1 406 809
Sum kostnader kjerneprodukt		8 606 845

Tabell 4 Fordelingsnøkler

Sum totalt antall bilag	24 440,00
Sum bilag Avløp	1 023,00
Nøkkel i %	4,19
Fordeling ut fra årsverk	
Antall årsverk totalt	562,00
Årsverk kjerneprodukt	3,40
Nøkkel i %	0,60

VANN

3% økning

Tabell 1 Hovedoversikt**2011**

Kostnadskomponent	Beregningsnøkkel	Kostnad
Kjerneprodukt	100 %	9 513 309
Tilleggstjeneste	Beregnet andel	63 877
Støttefunksjoner	Beregnet andel	367 803
Betalingstjenesten		9 944 988

Tabell 2 Inntekter kjerneprodukt funksjon 340 - 345

Salgs- og leieinntekter (600 - 699)		8 144 000
Refusjoner (700 - 799)		0
Andre inntekter		0
Sum inntekter totalt		8 144 000
Dekningsgrad i %	81,9	
Underdekning	-1 800 988	

Tabell 3 Kostnader kjerneprodukt funksjon 340 - 345

Lønnskostnader (010-099)		2 138 000
Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-299)		2 595 000
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon (300 - 399)		170 000
Overføringer fra kommunen (400 - 499)		25 000
Avskrivning vann		2 075 214
Mellom sum		7 003 214
Alternativkostnad vann		2 002 334
Kalk.rentekostnad VAR-fond Vann		507 761
Sum kostnader kjerneprodukt		9 513 309

Tabell 4 Fordelingsnøkler

Totalt antall bilag	24 440,00
Sum bilag vann	952,00
Nøkkel i %	3,90
Fordeling ut fra årsverk	
Antall årsverk totalt	562,00
Årsverk kjerneprodukt	3,70
Nøkkel i %	0,66

BYGGESAK

10 % økning

Tabell 1 Hovedoversikt**2011**

Kostnadskomponent	Beregningsnøkkel	Kostnad
Kjerneprodukt	100 %	1 148 744
Tilleggstjeneste	Beregnet andel	102 533
Støttefunksjoner	Beregnet andel	170 029
Betalingstjenesten		1 421 306

Tabell 2 Inntekter kjerneprodukt funksjon 3020

Salgs- og leieinntekter (600 - 699)	1 452 000
Refusjoner (700 - 799)	0
Andre inntekter	
Sum inntekter totalt	1 452 000

Dekningsgrad i %

102,2

Overdekning

30 694**Tabell 3 Kostnader kjerneprodukt funksjon 3020**

Lønnskostnader (010-099)	1 066 000
Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-299)	44 000
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon (300 - 399)	0
Overføringer fra kommunen (400 - 499)	0
Avskrivning byggesak	0
Mellom sum	1 110 000
Alternativkostnad byggesak	0
Kalk.rentekostnad fond byggesak	38 744
Sum kostnader kjerneprodukt	1 148 744

Tabell 4 Fordelingsnøkler

Totalt antall bilag	24 440,00
Sum bilag byggesak	409,00
Nøkkel i %	1,67
Fordeling ut fra årsverk	
Antall årsverk totalt	562,00
Årsverk kjerneprodukt	2,00
Nøkkel i %	0,36

OPPMÅLING

20 % økning

Tabell 1 Hovedoversikt**2011**

Kostnadskomponent	Beregningsnøkkel	Kostnad
Kjerneprodukt	100 %	2 394 902
Tilleggstjeneste	Beregnet andel	203 090
Støttefunksjoner	Beregnet andel	256 627
Betalingstjenesten		2 854 620

Tabell 2 Inntekter kjerneprodukt funksjon 3030

Salgs- og leieinntekter (600 - 699)	1 440 000
Refusjoner (700 - 799)	0
Andre inntekter	0
Sum inntekter totalt	1 440 000

Dekningsgrad i %

50,4

Underdekning

-1 414 620**Tabell 3 Kostnader kjerneprodukt funksjon 3030**

Lønnskostnader (010-099)	1 411 000
Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-299)	732 000
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon (300 - 399)	0
Overføringer fra kommunen (400 - 499)	0
Avskrivning oppmåling	42 488
Mellom sum	2 185 488
Alternativkostnad oppmåling	3 988
Kalk.rentekostnad fond oppmåling	205 427
Sum kostnader kjerneprodukt	2 394 902

Tabell 4 Fordelingsnøkler

Totalt antall bilag	24 440,00
Sum bilag oppmåling	635,00
Nøkkel i %	2,60
Fordeling ut fra årsverk	
Antall årsverk totalt	562,00
Årsverk kjerneprodukt	2,75
Nøkkel i %	0,49

FEIING

8% økning

Tabell 1 Hovedoversikt**2011**

Kostnadskomponent	Beregningsnøkkel	Kostnad
Kjerneprodukt	100 %	821 274
Tilleggstjeneste	Beregnet andel	147 499
Støttefunksjoner	Beregnet andel	91 797
Betalingstjenesten		1 060 570

Tabell 2 Inntekter kjerneprodukt funksjon 3383

Salgs- og leieinntekter (600 - 699)	668 000
Refusjoner (700 - 799)	
Andre inntekter	
Sum inntekter totalt	668 000

Dekningsgrad i %

63,0

Underdekning

-392 570**Tabell 3 Kostnader kjerneprodukt funksjon 3383**

Lønnskostnader (010-099)	513 000
Kjøp av varer og tjenester til egenproduksjon (100-299)	203 000
Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon (300 - 399)	0
Overføringer fra kommunen (400 - 499)	0
Avskrivning feiing	25 970
Mellom sum	741 970
Alternativkostnad feiing	22 525
Kalk.rentekostnad fond	56 779
Sum kostnader kjerneprodukt	821 274

Tabell 4 Fordelingsnøkler

Totalt antall bilag	24 440,00
Sum bilag feiing	205,00
Nøkkel i %	0,84
Fordeling ut fra årsverk	
Antall årsverk totalt	560,00
Årsverk kjerneprodukt	1,40
Nøkkel i %	0,25